

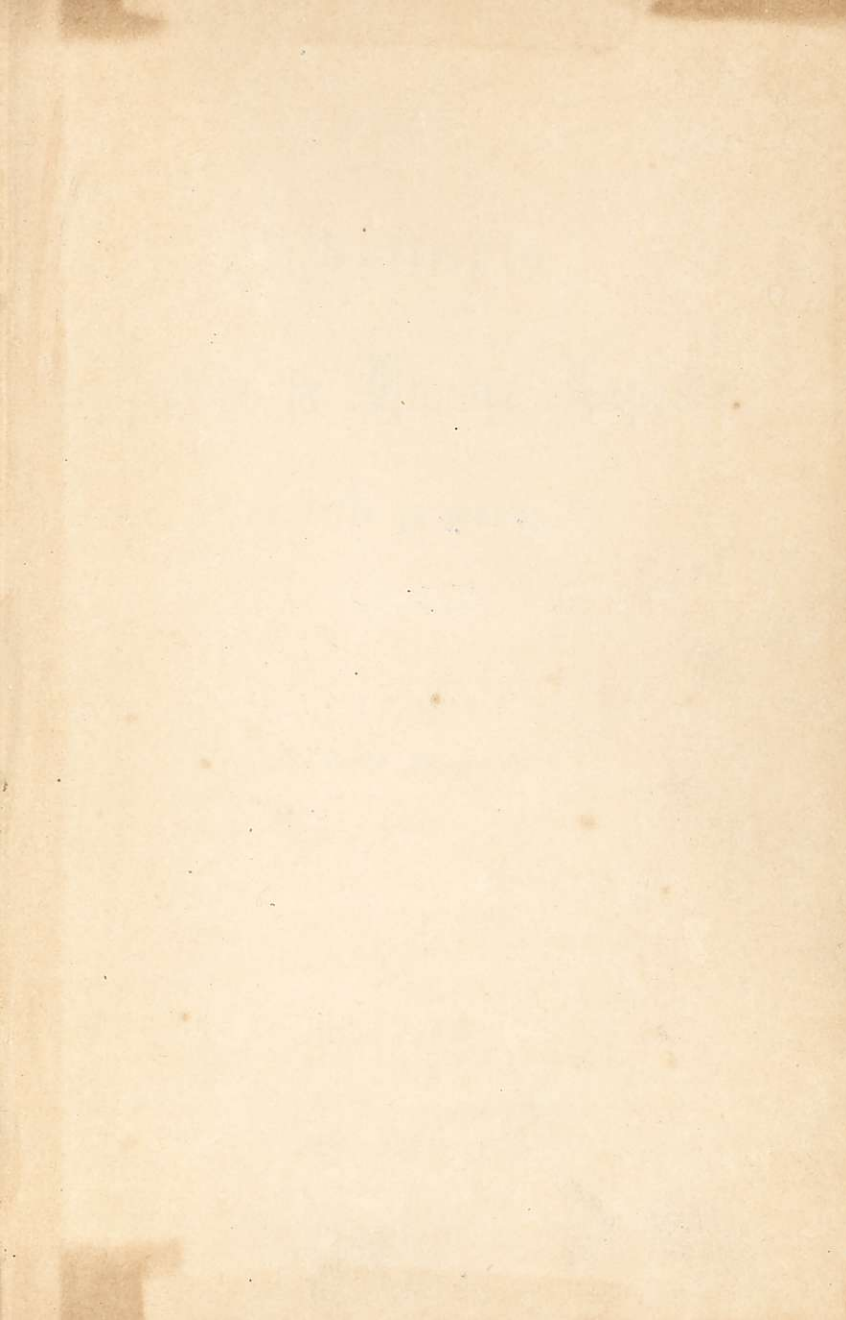
Hagman

Unsimpia
Satuja



U.B.

UNIV. BIBLIOTH.
* 1891 *
HELSINGFORS



Musiimpia

Satuja ja Runoja Lapsille,

nuorille ja vanhoille.

Kirjoittanut

Esko Sagman.

Porwoossa, 1889.
Werner Söderström.

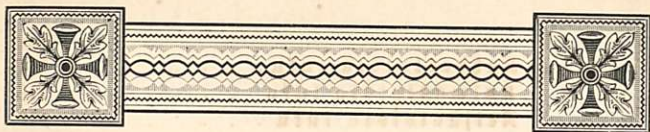
Helsingisä, 1889.

Hufvudstadsblad'in kirjapainossa, Fabianink. 6.

Sisällys.

	Sivun
Leikkisatu satujeni synnystä (runo)	1.
Kuinka Zilla Ilkanen pääsi herraksi. Leikkisatu	15.
Pikku Pauli. Ensimmäinen luku	22
Toinen luku	25.
Kolmas luku	30.
Neljäs luku	33.
Viides ja viimeinen luku	37
Lapset äidin haudalla (runo)	40.
Kulkawesat äidin haudalta	45.
Kuinka kuulinlaan tyttärestä tuli torpparin akka eli Oikullisen itsepänttäisyyden seuraus	52.
Älä itke, pikku Tit! (runo)	60.
Tonttu Tyhtywäisyyys ja Tonttu Tyhtymättömyys.	
Ensimmäinen luku	62
Toinen luku	65
Kolmas luku	72.
Paasi Laurinpojan lentolone.	
Ensimmäinen luku	75.
Toinen luku	80.
Kolmas luku	84
Neljäs luku	85.
Viides luku	88.
Kuudes luku	92.
Seitsemäs luku	93.
Kahdeksäs luku	97.
Yhdeksäs luku	101.
Kymmenes luku	105.
Yhdestoista luku	108.

	Sivu.
Rahdeštoista luku	111.
Kolmastoista luku	116.
Neljästoista luku	119.
Viidestoista ja viimeinen luku .	120.
Pikku Kallen Teppihewonen (runo)	123.
Suinfa Lalli, Ylli ja Lussi tulivat leiville. Pieni joulufatu.	126.



Leikkisatu satujeni synnystä.

*Kuulin kerran kerrottavan,
Lausuttavan lausehiksi,
Varmahaksi väitettävän,
Tyrkytettävän todeksi,
Että jossain Fuutinmaalla
Taikka Turkin tanterilla,
Mustan meren manterilla,
Taikkapa Ovammon ovilla,
Kenties Keski-Afrikassa,
Ehkäpä Espanjan ahoilla,
Saksan suuren saarimaalla,
Ranskan runsailla rämeillä,
Venäjän väljillä vesillä,
Italian iljangoilla
Oisi aivan oudollainen,
Otus oikein oivallinen,
Hyvä haltia asuisi,*

Moinen mörkö majaileisi,
 Kummitus kovin kamala,
 Fonka suusta juoksentelis,
 Kurkun päästä kirpoaisi,
 Aivan virtana valuisi,
 Tulis tulvana esille
 Futtuja jos jommoisia,
 Faarituksia jaloja,
 Kylän puheita kymmenittäin,
 Sadottaisinkii satuja,
 Tuhansittain tarinoita,
 Muistelmia miljonittain
 Sekä värssyjä vähäsen,
 Laulunpäitä laajemmalta,
 Runsahimmasti runoja,
 Virsiä kuin vettä vainen,
 Loilotusta loppumatta,
 Kaikuja koko kasoja.

Olin silloin oikullinen,
 Nuori herra nokkaviisas,
 Lörppölintu lystillinen,
 Kummallinen keltanokka,
 Moinen Mikko, Mailman-Matti,
 Foka juttuja janovi,
 Ikävöipi ihmehiä,
 Tukkiivi joka tupahan,
 Kärkkähänä kuulemahan

Kaikellaisia loruja,
 Semminki sulia sätuja,
 Tuulen tuomia taruja,
 Laulunpäitä läätenki,
 Niitä sitten saadaksensa
 Muille kielin muistutella,
 Kertoella kauvemmaksi,
 Lörpötellä loitommalle,
 Kylän kuullen kaakotella,
 Päkinoida pitäjässä,
 Koko läänille loruta.

No, kun kuulin kerrottavan
 Tuosta satusankarista,
 Mörkösestä mainiosta,
 Lauluniekasta lujasta,
 Lähdinpä heti hakuhun,
 Tavatonta tapoamahan,
 Kummitusta katsomahan,
 Urkkimahanki urosta.
 Siivet sain mä Sotkaselta,
 Kulkuneuvot Kotkaselta,
 Lökkiselta lennättimet,
 Allilta ajotavarat,
 Varikselta viipottimet,
 Joilla lensin lännemmälle,
 Vähän sitten väärähänki,
 Etelähän ennättelin.

Fopa jouduin Fuutinmaalle,
 Tanskalaisien tuville,
 Fossa on niin oiva olla,
 Lopen lysti loikoella,
 Fossa jo haltian havaitsin,
 Saavutin sadun-sanojan.
 Mutta mitäs ollakkana!
 Kutas kumma kuullakkana!
 Ei hän hiiskunut mitänä,
 Sanonut sanoakana.
 Mykkä oli mörkö näillä mailla,
 Mykk' oli ainaki minulle,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.

Vieläpä päälle päätteheksi,
 Hartahaksi harmikseni,
 Mörkö muutti muille maille,
 Pois pakeni pilven päällä,
 Hattaraisen hartioilla,
 Ehti viimein Englantihin,
 Foss' on pilkkosen pimeä.
 Minä Mikko, Mailman-Matti,
 Lensin linnun lentimillä,
 Pyöräkin heti perässä.
 Mutta mörkö, lauluniekka,
 Satusankari kamala,

*Ei saanut sanoneheksi,
 Eipä saanut Englannissa
 Suustansa sanoakana,
 Hiiskahusta huuliltansa.
 Hidas oli häijy haastamahan,
 Lurjus laiska laulamahan,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.*

*Sitä päälle päätteheksi,
 Hartahaksi harmikseni,
 Kummakseni, kiukukseni,
 Mörkö muutti muille maille,
 Tuli Turkin tanterille,
 Mustan meren manterille,
 Sysisynkille vesille,
 Pääsi sinne pilven päällä.
 Minä paikalla perässä!
 Mutta eipä täälläkänä
 Haltiamme haastanunna
 Meikäläiselle mitänä.
 Iski vainen irvistellen,
 Harmissansa hampaitansa,
 Puri Turkin pippuria
 Eikä maininnut mitänä;
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.*

Täältä tuima tuulen kanssa
 (Mailman-Matti muassansa)
 Läksi lurjus loitommalle,
 Pöllö paksun pilven päällä,
 Pakeni pakana-maille,
 Osasi Ovammon oville,
 Fossa pakkaneen panevi,
 Kylmä kovin kouristavi
 Kaikki luonnon kappalchet,
 Luomat lopposen lopuksi,
 Ettei saata syödäkkänä,
 Tupakoida tuumissansa;
 Voiپی tuskin voimistella,
 Laulella vieläki vähemmän.
 Kummakos jos kummituski,
 Ihmekös jos irvihanmas,
 Satusankari katata,
 Oli mykkä näillä mailla,
 Aivan kiinteä kidasta.
 Ei hän haasta huolinunna
 Eikä laulella loruja,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.

Täältä joutui Futtu-Fuutas,
 Satusankari samosi
 Koivin Keski-Afrikahan,
 Foss' on vettä viinin kanssa

Saharan säiliön sisässä
 Juoda kaikkein joutilasten,
 Maiskutella mielin määrin,
 Kallistella kurkkuhunsa
 Vaikka viisi vatsallista,
 Kannullisen kerrassansa,
 Yhdeksän yhdellä erällä.
 Sinne saapui Juttu-Juutas
 (Minä kilvan kintereissä),
 Vettä väänsi vatsahansa,
 Viiniä hyvin vähäsen,
 Ehkäpä puoli aamillista;
 Mut' ei virkkanut mitänä
 Eikä laulanut loruja,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.

Sieltä läksi lauluniekka,
 Jok' ei virttä veisannunna,
 Laulanunna laisinkana,
 Läksi poies pilven päällä,
 Hattaraisen hartioilla;
 Ehti Espanjan ahoille,
 Puuttomille penkereille.
 Minä ponnistin perässä.
 Vaan ei virttä vierähtänyt,
 Laulunpäätä lähtenynnä,

*Sanoakana syntynynnä
 Suusta surkean sikiön.
 Mykkä oli mörkö näillä mailla,
 Mykk' oli ainaki minulle,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.*

*Vielä nousi laulumiekkä,
 Mörkö mykkä pilven päälle,
 Sürtyi Saksan saarimaalle,
 Pismarkin pellolle pysähti.
 Siellä Saksan saarelaiset,
 Vallan villit vuorelaiset
 Söivät ihmisen lihoa,
 Joivat mäskin jäännöksiä,
 Laihat luonnon lapsukaiset,
 Michet mainion katalat.
 Senpä näin mä selvin silmin,
 Itse huomasin, havaitsin.
 Täällä ei käynyt kertominen,
 Laulamisen laisinkana
 Hiljaiselta haltialta,
 Möröltä myki mykältä.
 Ei hän haasta tahtonunna
 Eikä laulella loruja,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.*

Nytpä lähti lauluniekka,
 Mörkö mykkä matkusteli
 Ranskan runsaille rämeille,
 Nevamaille notkuville,
 Niityille suoperille
 (Muassa aina Mailman-Matti,
 Minä pyöränä perässä).
 Siell' oli mörkö maahan mennä,
 Uros urhea upota
 Sorkkinensa, suolinensa
 Suohon aivan suuta myöten,
 Mut' ei maininnut mitänä,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.

Poies sieltä päästyänsä,
 Selvittyänsä suosta,
 Lauluniekka lennähteli,
 Satusankari samosi
 Italian iljangoille,
 Pappa paavin penkereille,
 Fotka kaikk' ovat lumessa.
 Paavi kielsi kertomasta,
 Satuja sanelemasta,
 Laulamasta liiatenki.
 Eikä mörkö maininnunna,
 Haltia ei haastanunna
 Roomassa runolorua,

*Laulunpäät' ei laulanunna:
Oit kuin myyrä mullan alla,
Käärme kallion kolossa.*

*Fopa julma Futtu-Fuutas,
Lauluniekka laulamatta,
Vyöryi viimein Venäjälle,
Ryssänmaalle rynnähytti,
Perman pelloille pysähti.
Siell' on aina häijyn helle,
Tulikuuma talvellaki;
Olet kuin hiilien hehussa,
Palavilla paateroilla,
Kiehuvassa kattilassa,
Kuni Hiitolan hovissa.
Siell' ei juuri juttuloita
Haluta meitä haastamahan,
Pakinoimahan piloja,
Eikä liioin laulamahan,
Virsiä virittämähän.
Siell' on liian lämmin olla,
Liian helle hoilotella,
Virttä veisata väelle.
Eikä mörkö malttanunna,
Faksanut ei Futtu-Fuutas
Ruvetakkana runohon,
Kertomusten kerrantahan.*

Mykkä oli mörkö näillä mailla,
 Mykk' oli ainaki minulle,
 Oil kuin myyrä mullan alla,
 Käärme kallion kolossa.

Pois pakeni Perman maalta,
 Venäjältä liian varilta
 Fuonikkainen Futtu-Fuutas,
 Satusankari kamala,
 Nousi taasen pilven päälle,
 Hattaraisen hartioille,
 Aivan taivahan tasalle.
 Minä linnun lentimillä,
 Suuren kotkan kantimilla,
 Sotkasenki soutimilla,
 Allien ajokaluilla
 Ajoin aivan ahkerasti,
 Liikuin, lensin, liipottelin
 Huiman haltian perästä.
 No, kun tuosta kuljettiin,
 Kuljettiin, kükuttiin
 Ilman pitkillä piholla,
 Taivon kannen tanterilla,
 Tuulen tuimilla tuvilla,
 Tultihin jo tuonemmaksi,
 Päästihin jo poikemmalle,
 Suomenmaahan saavuttihin,
 Pohjan pitkille perille.

*Eeltä kulki keikahutti
 Pilven päällä pyllyllänsä
 Fuonikkainen Futtu-Fuutas,
 Satusankari kamala.
 Minä Mikko, Mailman-Matti,
 Pyörin ja ponnistin perässä.*

*No, kun kerran saavuttihin
 Suloiselle Suomenmaalle,
 Meidän maalle mahtavalle,
 Joll' on kuuluisa kuningas,
 Kuningatarki kaunokainen,
 Hallitus perin pätevä,
 Joss' on meidän oiva olla,
 Varsin hauska haukotella,
 Niin jo muuttuiki mörömme,
 Muuttui myöski Mailman-Matti:
 Mörkö tuli tyttöseksi,
 Kävi vallan kaunihiksi,
 Tuli tyttö-tiitiseksi,
 Ihanaksi impyeksi,
 Likkasaksi laulavaksi,
 Runottareksi rupesi,
 Minä pieneksi pojaksi.*

*Se on aivan täyttä totta,
 Vakavinta viisautta,
 Eikä ensinkään valetta.*

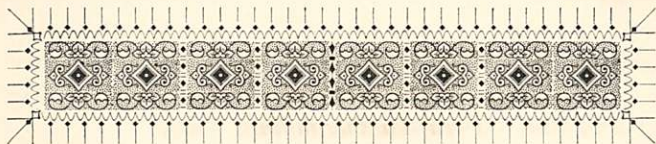
Suomemme saatuansa,
 Pohjanmaille päästyänsä,
 Tyttöseksi tultuansa,
 Oliki haltia hyvänä,
 Oli vallan viisahana,
 Kaunoisimpana kanana:
 Lauloi mulle loilotteli,
 Lauloi varsin lämpimästi
 Laulunpäitä ja runoja,
 Kertoi varsin kernahasti,
 Mielellänsä muistutteli,
 Kielellänsä kuiskahutti
 Kaikellaisia satuja,
 Vaikk' ei niitä tulvin tullut
 Eikä virtana valunut.

Hän oli tyttö taitavainen,
 Varsin vikkellä, verevä,
 Ollut ei mörkö murruvainen
 Eikä mykkä ensinkänä,
 Ollut ei myyrä mullan alla,
 Käärme ei kallion kolossa.

Suomenmaassa suloisessa,
 Isänmaassa ihanassa
 Sanoi tyttö tahtovansa
 Laulaella laulunpäitä

*Sekä kertoa satuja.
Vaikka mykkä muilla mailla,
Veräjillä vierahilla,
Oil hän täällä taipuvainen,
Hyvä lapsi laulamahan,
Satuja sanelemahan.
Hän on mulle muistellunna
Muistihini muutamia,
Mielehen monen motuista.
Nüistä tässä tarjoelen,
Lapsosille laulaelen,
Pienokaisille pakisen
Kymmenkunnan kuikitenki,
Kuikitenki, kaikitenki
Parikymmentä paria.
Ja se oli synty satusarjan,
Tämän vihkosen veruke.*





Kuinka Tikka Ilkanen pääsi herraksi.

Leikkisatu.

Dli kerran poika poloinen, orpo ja köyhä. Isä ja äiti-wainajalta ei ollut jäänyt muuta perinnöksi kuin laffi ja takki ja housut ja wanhat wirsut ja hyvä pää. Enkä tiedä olisiko pääkään niin erinomaisen hyvä ollut, jos sitä olisi tarwittu ramatiikkaan ja matematiikkaan ja semmoisiin; mutta olipa siinä päässä kuitenkin yhtä ja toista, jota ei ole kaikkein kaunanokkain päässä, koska kaikki käwi hänen niin hyvin tässä maailmassa. Tikka Ilkanen oli sen pojan nimi.

No, lähti nyt Tikka, vanhempainja kuoltua, maalta kaupunkiin. Hän tuumasi päässänsä että ehkä pääsisi herraksi, koska ei maalla saanut mitään soweliaasta paikkaa, ei rentipaikkaa eikä mitään. Hän olikin vasta neljännellätoista ikävuodella.

Tultuaan kaupunkiin, jossa hän ei koskaan ennen ollut käynytkään, hämmästytti häntä ensimmältä hieman monikarwainen elämä kaduilla ja suuret rakennukset; mutta pianhan siihen perehtyy, kun wain ei ole liian ujo. Eikä Tikka

ollutkaan ujo. Meni suorastaan sisään kaikkein komeimpaan ja mahtavimpaan talorakennukseen — jonkun kupparyörin tai semmoisen —, tuli kyökkiin ja kysyi isäntää.

„Kuka sine on?“ kysyi häneltä vastaan eräs kimakka-ääninen mamsfeli.

„Minä olen Ziffa Ilkanen“, vastasi Ziffa.

„No, mite sine isente takto?“ kysyi taas mamsfeli, wiskaten wihaisesti niskojaan.

„Minä tahtoisin jotain paikkaa“, vastasi Ziffa, „mutta ei mitään rentipaikkaa, sillä siihen en minä vielä ainakaan kelpaa, waan jotakin herranpaikkaa, semmoista, jossa ei olisi mitään tekemistä“.

„Sine on hullu! Mäne pois!“ tiuskasi mamsfeli.

„Hullu lienet itse, koska noin kiljut“, sanoi lewollisesti Ziffa.

„Mite sine sano?!“ wingahti wihainen mamsfeli taas, sieppasi luudan loukosta ja rupefi sillä pölyttelemään poika parkaa selkään.

Mutta hyväkfi onneksi sattui nyt isäntä itse tulemaan kyökkiin ja teki heti selkäsaunasta lopun. Mamsfeli sai toruja ja Zifalta kysyttiin mitä pahaa oli tehnyt.

„En ole tehnyt mitään pahaa“, vastasi Ziffa, „tulini wain tänne tiedustelevaan jotakin herranpaikkaa itselleni, kun en vielä kelpaa rengiksi; mutta tuo äkäpusi minuhun heti suuttui“.

„No, no, ha, ha!“ nauroi isäntä, joka oli wanha sotaherra komeassa kultanappisessa takissa eli uniwormussa ja joka osasi puhua Zifan kieltäkin paremmin kuin tuo kiiwas mamsfeli, — „no, no, ha, ha! wai pyrit sinä herraksi, lysti poika, lysti poika! Antakaa hänelle ruokaa ja pukekaa hänet poika-wainajani wanhoihin waatteisiin. Ja tuossa saat kotonaijen marfan, poika parka!“

Ojentaen Zikalle rahan, läksi hyväluontoinen sotaherra työstä pois.

Mutta Zikalle toimitettiin heti hyvät vaatteet, hyvät kengät ja puhdas paita. Eräs miespuolinen palvelija tuli ja autti Zikkaa riisumaan vanhat vaatteet pois ja pukeutumaan uusiin. Ja nyt näytti Zikka niin siiväältä, siistiltä, mafealta ja miellyttävältä herraspojalta, että tuon vihaisen mamsjelinkin suu meni hyvästä mielestä muiluun. Sitten pantiin Zikka syömään. Mamsjeli toimitti hänen eteensä pöydälle kaikellaista alatuoppia ja infiväärää ja muita herkkuja, ja Zikka söi oikein vahvasti.

„No, katjos nyt, äkäpusi“, lausui hän mamsjelille, „näin sitä herroiksi eletään!“

„Sji sine! söö nyt ja pide suu kiinni“, lausui mamsjeli puoleksi pahoillaan, puoleksi hymyillen.

„Ei käy pitää suuta kiinni syödessä“, muistutti Zikka aivan oikein.

Tuli siine työkkiin nyt myöskin sotaherran rouva ja muuta herrasväkeä katsomaan Zikkaa, joka jo heillekin selitti tahtovansa ruweta herraksi, koska muka ei rengiksi kelwannut tässä maailmasja. Herrasväkeä nauratti, ja sotaherran rouva kyysi, miksi herraksi Zikka pyrki ja mihinkä työhön tykenisi. Zikka vastasi:

„Kyllä se minulle on yhdentekewää, mikä herra minusta tulee; pankaaahan poromestariiksi taikka josjokin muuksi mestariiksi — työhön en wain kelpaa; mutta eihän herrojen eikä mestarien tarwitsekaan tehdä työtä. Niin olen kuullut“.

Kysyttiin sitten osaisiko hän lukea ja kirjoittaa.

„Kyllä minä lukea osaan“, arweli Zikka, „olen lutenut aapiskirjan ja pienen katekismuksen, mutta kirjoituksen laita on niin ja näin. Nimeni osaan piirtää“.

Taas naurettiin.

Mutta itku pitkästä ilosta. Sattuipa vielä samana päivänä niin, että tuo vanha hyväluontoinen sotaherra — hänen nimensä oli Karashoo — sai halvauksen ja kuoli, ja tästäkö suru taloon! Ymmärrättehän sen. Rouva oli aivan pyörällään surusta ja kaipauksesta. Ja niin sitten koko maakuntakin, sillä wainaja oli ollut koko sen maakunnan ylimäinen päällikkö eli wieraalla kielessä: komesraati, ja kaikki olivat hänestä kowasti pitäneet, koska oli siivo ja hyväluontoinen mies. Sikkakin häntä hartaasti suri, kuten sanomattakin arvata woitten.

Samalla lewiji kaupunkiin toinenkin surusanoma. Ruuningas oli, näetten, julistanut sodan turkkilaisia vastaan, ja kaikkein senkin maakunnan sotamiesten ja sotaherrain, ylhäisempien ja alhaisempien, täytyi sotaan. Ja lähti sinne muitakin miehiä ja herroja suuret parvet wapaaehtoisina. Täten jäi koko maakunta ja erittäinkin kaupunki melkein paljaaksi miehistä ja herroista. Hallituskin joutui milt'ei yksitään naisten käsiin. Ja erittäinkin olivat kaupungin waltuusmiehet paljaita naisia.

Tänä wallankumouksen aikana eleli Sikka Ilkanen yhä sotaherra-wainajan talossa, sillä sinne hän oli jäänyt. Hän pääsi ensiksi juoksupojaksi, sitten paremmaksi palvelijaksi eli pikentiksi ja viimein, kuten leskirouwa janoi, „howimestariksi“ siihen. Semmoinen lienee melkein samaa kuin isäntärenki maalla, sillä eroitukseksella, ett'ei howimestarilla — kuten aina-kin Sikka arweli — ole juuri mitään tekemistä. Sikka oli siis herrastumistaan herrastunut. Niinpä piti hänen wain paraasta päästä osata hyvin siwästi ja miellyttävästi kumartaa, ja siihen kyllä wähitellen harjaantuu, kun on hyvä pää. Niinikään piti Sikan komentaa ja kurjissa pitää talon muita pikenttejä ja palvelijoita, piikoja ja muita pasjarimamsseleja, joita tuo yllämainittu äkäpusikkin oli yksi.

No, oli näin kulunut neljä viisi vuotta, kun yht'äkkiä sodasta, jota yhä vielä kesti, tuli kuninkaalta kova käsky, että tähän puheenlaiseen kaupunkiin piti asetettaman uusi maaherra eli komesraati vanhan sijaan. Entisen kuoltua ei, näet, mitään komesraatia ollutkaan. Ja juuri kaupungin valtuusmiesten piti uusi ehdoittaa, ja tämän tuli välttämättömästi olla „koulunkäynyt sotaherra“, kuten kuninkaan sanat kuuluivat. Nytkös kaupunkilaisille hätä kynsiin! Mistä saataisiin sotaherra, kun kaikki olivat sodassa? No, ei muuta kuin kaupungin valtuusnaiset asiasta keskustelemaan. Ja panenpa tähän heidän kokouksessa pitämästänsä pöytäkirjasta eli torakollasta kappaleen, hieman forjaamalla heidän kieltänsä. Niinpä lausui Karashoo-wainajan leski:

„Minä ehdoitan virkaan Siffa Ilkasta“.

Ryökynä Parasoll lausui: „Mutta hän ei ole mikään sotaherra, eikä kuningas häneen tyhdy. Meidän saattaa käydä hullusti, jos semmoisia sipulivirkamiehiä panemme komesraadiksi“.

Rouva Turnyyr muistutti: „Sitä paitsi Siffa Ilkanen ei ole käynyt mitään koulua“.

Ryökynä Sinjong lausui, kohoitellen olkapäitään: „Hän tuskin osaa kirjoittaa nimeänjäkään“.

Rouva Karashoo vastasi tähän: „Hän osaa aivan selvästi kirjoittaa nimensä Siffa Ilkanen, ja minun mielestäni maaherranvirkaan ei muuta tarvitakaan“.

Rouva Samowaar lausui: „Mutta onhan täällä kaupungissa muitakin miehiä kuin Siffa Ilkanen“.

Rouva Karashoo vastasi: „Niin, mutta ei muita herroja; joku renkinulikka wain ja pari kolme poliisijaa nokikolari“.

Rouva Raffemysjä lausui: „Niin, kyllähän Siffa Ilkanen olisi kaikin puolin sopiva virkaan, mutta se wain on

esteenä, ett'ei hän ole käynyt koulua sekä että hän ei ole sotaherra".

Mutta nyt lausui pitemmäsjä puheesja leskirouwa Karashoo: „Mitä siihen tulee, ett'ei hän ole käynyt koulua, niin se asia on autettawissa. Tässä kaupungissa tosin ei nyt, sodan raiwotesja, ole olemassa muuta koulua kuin ryökynä Bolang'in johdattama tanssikoulu; mutta koska ei kuninkaan käsitysjä määrätä mitä koulua maaherran eli komessa raadin pitää käydä, niin ehdoitan minä että Ziffa Ilkanen pannaan pariksi wiikoksi mainittuun tanssikouluun, jota juuri hän paraiten tarvitsee. Ja koska komessa raadin ei enenkään ole tarwinnut kirjoittaa muuta kuin nimensjä wain päätös kirjain ja asetusten alle, niin on Ziffa Ilkanen juuri omiansja siihen wirkaan, sillä hän ei ojaakaan muuta kirjoittaa. Kansselinaijet saawat päättää sekä toimittaa itse asia kirjat. Dmmärrättefös yskää, hywät ystämät? Mitä taas siihen tulee, ett'ei Ziffa Ilkanen ole sotaherra, niin on sekin puute pian autettu. Minä annan hänelle mieswainajani kauniin, fiiltonappisen uniwormun sekä miekan, niin on hän yhtä hywä sotaherra kuin kukaan muu. Saattepa nähä wain".

Ja tähän leskirouwan ehdoitukseen waltuusnaiset pian yfjimieliisesti suostuivatkin; taputtelivatpa wielä käsiäänkin.

Päätös pantiinkin heti toimeen. Ziffa laitettiin tanssikouluun ja, hywäpäinen kun oli, oppi hän kahdesja wiikossa kaikki temput ja komerwenkit siinä niin perin pohjin, että lopputanssissa hypytteli kaupungin nuoria naisia ja mamsseleja paremmin kuin howikeikari. Samassa tilaisuudesja oli hän myöskin jo Karashoo-wainajan uniwormussa, sapeli wyöllä; eikä „koulunkäyneestä sotaherrasta" (kuten kuninkaan määräys oli) enää puuttunut tuon enemppää! — Ilmoitettiin siis kuninkaalle, että „koulunkäynyt sotaherra" Ziffa Ilkanen

on sovelias komesraadin virkaan; — eikä aikaakaan, niin istui Ziffa kansselissa, piirtäen pitkin aamupäivää nimeänjä kaikellaisten asiakirjain ja päätöskirjain alle, joita kansselinaijet hänelle valmiiksi toimittivat. Use asioista ja päätösjistä hän ei piitannut tämän taivaallista.

Niin oli Ziffa Ilkanen siis todellakin päässyt suureksi herraksi, eikä muuta työtä ollut kuin tuo nimenkirjoittaminen vain.

Mutta sitäkin hän jodan loputtua pääsi. Kuningas arveli kai, että Ziffa jo oli tehnyt kylliksi työtä, sillä toinen lähetettiin hänen sijaansa, ja Ziffalle annettiin koko komesraadin-palkka ponsuuriksi eli eläkkeeksi. — Eikä nyt Ziffalla enää ollut muutu tekemistä kuin pari kertaa vuodessa käydä perimässä palkkaansa. Pasteeraili, pasteeraili vain pitkin kaupungin katuja komeassa univormussaan — sillä senkin hän sai pitää — polttaen papuryssiä ja armollisesti nyykäyttäen päätään tervehtivälle kansalle. Ja hänen tervehtiesjään poliiseja, vastasivat nämä aina syvästi liikutettuina: „Sumala warjelloon herra komesraatia!“

Tapasi Ziffa toisinaan tuon entisen kuukkumamsselinkin Karahoo-wainajan talosta, tervehti ystävällisesti ja armollisesti vain ja sanoi:

„Ku moro, ku moro, kiukka-Maija, hu stoo dill?“

„Taffarimuukas“, vastasi syvästi niiaten tämä, „hu moo härr komesraati jölv?“

„Mykke praa, mykke praa“, sanoi Ziffa, „jo kelpaa elää herroitji! Ujööö!“

„Ujööö! Ujööö!“

Sen pituinen se.





Pikka Pauli.

Ensimmäinen luku.

Oli kerran jo kauvan aikaa sitten pieni, kuusivuotias poika, joka jäi aivan orvoksi maailmaan, niinkuin monta muutakin on jäänyt. Isän ja äidin kuolema korjasi. Sikä hänellä ollut sukulaisiakaan, jotka olisivat hänet huostaansa ottaneet. Ja ihan köyhäksi hän jäi, ihan tyhjäksi tämän maailman tavaroista. Vanhemmatkin haudattiin luultavasti köyhäin-hoidon kustannuksella. Sikä kenkään ihminen näkynyt pikku Paulista piittaavan. Kun isä ja äiti, jotka kuolema oli yhdellä kertaa temmannut pois, olivat lasketut hautaan, palasi Pauli kirkkomaalta itku-silmin ja kävi vanhempiansa pieneen mökkiin, jossa hän oli syntynyt ja kasvanut ja jota hän kotinansa piti. Mutta siihen olivat jo wieraat ihmiset ajettuneet asumaan, ja Pauli ajettiin, kun ajettiin, pois. Niin sydämettömät olivat ne ihmiset.

Tämä tapahtui muinoin maailmassa Amerikassa, erään suuren joen eli lahdelman rannalla, jonka nimi on Delaware. Niihin aikoihin asti oli siinä asunut hywinkin onnellinen

kansakunta, joka hämärässä muinaisuudessa oli tänne muuttanut Ruotsin maasta suuren valtameren poikki; ja näiden Ruotsalaisten joukossa oli muutamia Suomalaisiakin. Mutta nyt oli vieras kansakunta, Hollantilaiset sanotaan, tämän seudun valloittanut ja ruvennut vanhoja asukkaita kowin rasittamaan, että nämä kaikki köyhtyivät ja alkoivat kuolla jukupuuttoon. Tähän aikaan pikku Paulinkin vanhemmat, jotka sattuiwat Suomalaisia olemaan, maan mustaan multaankin wiettiin.

Nekin, jotka hänen kotimökkönsä asettuivat, olivat tuota vierasta valloittajakansaa, jotka entisten asukkaiden maallisen onnen häwittiwät.

Tämä teille selittää kuinka pikku Pauli niin sydämättömästi vanhempainja majasta farkoitettiin. Wieraat valloittajat tavallisesti eiwät entisten asukkaiden kotalosta huoli.

No, niin ajettiin siis Pauli parha kotimökkistään pois, mieron tielle ajettiin.

Hänen owesta ulos päästyhensä, wiskasivat mökin valloittajat hänen peräänsä wanhan Wirsi kirjan, Uuden Testamentin ja aapiskirjan, jotka nyt jäiwät Paulin perinnökki, sillä ne oliwat hänen vanhempainja omat olleet. Sydämättömät uutisasukkaat mökisä eiwät kirjoista huolineet. Muut pienet taloustawarat he kyllä hywänänjä pitiwät.

Pikku Pauli korjasi huolellisesti wanhat kirjat kainaloonja ja läksi matkaan. Mutta mihin, sitä hän ei ensinkään tietänyt. Käweli, käweli wain eteenpäin, kunnes hetken aikaa käwelyhensä jo tulikin toiselle pienelle mökille, jossa muisti ennen käyneensä ja jossa joku hänen vanhempainja tuttava asui. Mutta ei nyt mitään tuttua siellä ollut. Wieraat oliwat tämänkin mökin anastaneet, ja Pauli ajettiin pois.

Niin pantiin hän menemään parista toisestakin mökistä, joissa tiesi ennen isänsä kanssa vieraillessa käyneensä. Kaikkialla näkyi valloittajien kantoa asuvan. Eikä hän enää muita tuttuja mökkejä tuntenut. Parempiin taloihin hän ei uskaltanut poiketaakaan. Niissä tietysti vielä warmemmin valloittajia asui.

Mieron tie oli todellakin pitku Paulin edessä. Ja vähän matkaa ajutusta seudusta alkoi aarniometsä, täynnä pilvenkorkeuksia puita, joita niin tiheässä oli, että tuskin pääsi välitse kulkemaan.

Mutta sitä kohti Pauli kulki, — kulki, kun kulkikin. Ja nyt oli jo melkein metsän reunalla. Niin pitkälle päästyänsä näkee hän puiden välistä kirkastavan melkein alastoman, ruskeaihoisen ihmisen, jolla oli suuri höyhen-tupsu hiuksissa. Pauli tunsi tällöisen ihmisen indiaaniksi, eikä häntä pelottanut eninkään, sillä olipa Pauli kuullut isäwainajansa indiaaneista usein puhuvan. Ja isä oli indiaaneista sanonut, että nämä muka ovat warsin hywäluontoisia ihmisiä, kun heille wain ei mitään pahaa tee. Kerran, vieläkin nuorempana ollessaan kuin nyt kuusiwotiaana, oli poikajemme indiaaneja nähnytkin; mutta Hollantilaisten tultua ei niitä enää Paulin kotikylässä näkynyt.

No, kun nyt Pauli näki indiaanin puiden välistä kirkastavan esiin, astui hän ujostelematta, pelkäämättä eteenpäin, indiaania tawataksensa. Tuumasi kai tuumisjansa Pauli, että koska kaikki walkeaihoiset ihmiset olivat hänelle tyyjiä kuin pedot, ruskeat indiaanit ehkä inhimillisempiä olisivat.

Mutta miten kävikään?

Ruskeaihoinen indiaani aarniometsästä jännitti jouksensa — sillä jouxi ja nuolet hänellä aseina oli — ja ampui Pauli parkaa polveen, teräwällä nuolella ampui, että kowin kipeästi koski. Nuoli jäi polveen kiinni. Pauli siinä

hämmästyksissään ei tietänyt mitä tehdä. Katsoa tuijotti vain polveansa, kalman kalpeana kauhistuksesta. Mutta tässä ei vielä kylliksi. Indiaani jättäji yht'äkkiä metsästä ulos, melkein nuolensa nopeudella, tarttui kiinni Pauliin, repäiji nuolen polvesta irti, että veri rupeji haavasta pulpuamaan, paiskaji sitten Paulin selkäänsä ja kiisi kiireesti metsään takaisin. Nuolen lähtiesä polvesta pois, joka koski vieläkin kipeämmästi kuin sen siihen jattuesä, oli Pauli pyörtönyt. Ja pojan näin tainnoissaja ollen hiipi indiaani yhä syvemmälle metsän sijaan, kierteli kuin käärme noiden kowin tiheäsä olemien aarniopuiden lomitse eteenpäin. Enkä tiedä kuinka kauwan lienee kulkenut indiaani, kun Paulin filmät taas aukeniwat, aukeniwät siitä että joku niitä wedellä hieroi. Baljaalla maalla maaten katsahiti hän ympärilleen, muistamatta ensimmältä mitä hänelle tapahtunut oli, katseli hämmästyneenä ruskea-ihosta, melkein alastonta ihmistä, joka istuen wieresä hänen kaswojaan wedellä hautoi, tunsi viimein tulista tuskaa polwesjaan — ja muisti nyt kaikki.

Toinen luku.

Kauhistusjella katseli Pauli indiaania, ja tämä näyttöfin julmalta kuin peto. Koston tulta iskiwät hänen filmänsä, irwistellen puri hän hampaitansa yhteen, koko hänen ruumiinsa wihasta wapiji. Pauli parka ei saanut janaakaan suustansa, niin oli peloisjaan, kauhistuksissaan. Ja kowin hänen polveansa poltti, waiikka, kuten pian huomasi, indiaani oli sen ympäri kääriinyt suuria puunlehtiä, seisattaaksensa weren-juofjua. Katjellen vieläkin ympärilleen, huomasi Pauli olemansa pienen puron rannalla keskellä awonaista paikkaa

aarniometjässä. Ja nyt muisteli hän myöskin, kesken kaikkea kauhua, kalliita firjojaan, jotka hänelle oli ainoaksi perinnöksi jätetty. Mutta tunnustellen käsiillään, huomasi hän niiden olevan tallessa; indiaani oli ne pistänyt hänen taskuihinsa. Ja se seikka poika poloista vähäsen lohdutti.

Pauli paran näin tässä paljaalla maalla maatesja ja julman indiaanin istuessja hänen vieressään, kuului yhtä äkkiä pitkälinen, kummallinen vihellys metsästä. Indiaani vastasi siihen samalla tavalla, ja tuossa paikassa syöksi puuden välistä, kauheasti kiljuen ja kirkuen, melkoinen joukko indiaaneja esiin. Puettuina olivat he samoin kuin tuo ensimmäinenkin indiaani, se on: heillä ei ollut pukua ensinkään, jos ei semmoisena tahdo pitää likaista, ryyryistä verhoa wyötäreillä ja höyhentupsua hiuksissa.

No, tultuansa nyt tälle avonaiselle paikalle, asettuivat kaikki nämä indiaanit maahan istumaan, sillä tavoin että muodostivat suuren ympyrän. Ja tämän ympyrän keskelle kantoi tuo ensimmäinen indiaani Paulin. Ja nyt rupesivat willit pitämään keskenään neuvottelua, jonka seurauksena oli se, että Pauli parha mufa oli roviolla poltettava, — poroksi poltettava poika parhamme.

Tämän ymmärsi Pauli, ja jos kummastelette sitä kuinka hän sen ymmärsi, — koska, kuten luuleten, hän arvattavasti ei mufa osannut indiaanien kieltä, — niin tahdon ilmoittaa että Amerikasja eri kielten laita ennen aikaan oli semmoinen, että niistä oli syntynyt yhteinen kieli, joka oli sekajotkua kaikista eri kielistä ja jota kaikki ihmiset ja ehkäpä itikatkin warjin hyvin ymmärjivät. Sitä sanottiin Wola-pyksi ja sitä on meidän aikanamme ruwettu täällä Euroopasjakin käyttämään.

Tätä kieltä puhuiwat nyt indiaanit, ja Paulikin aiwan oikein oivalsi että hän nyt poroksi poltettava oli. Mitä

hirveä kohtalo viattomalle poika paralle, joka ei mitään pahaa ole tehnyt!

Itki siinä Pauli kauvan aikaa, itki kyynel-lähteensä kiiwaaksi. Mutta kun tämä tyhjentynyt oli eikä mitään enää ollut itkemistä, kun ei kyyneleitä tullut, niin rohkaifi hän viimein mielensä ja kysyi indiaaneilta, tietysti Wolapykin kielessä, waikka minä nyt tässä suomeksi panen:

„Minkä tähden te tuumaatte minut polttaa?“ hän kysyi.

Tämä kysymys näkyi indiaaneja kowasti kiiwastuttawan, koska he kaikki nousivat seisalle, tömistivät maata jaloillaan, pudistelivat nyrkkejensä ja sylkäisivät wihan waahtoa suustansa. Mutta heillä näkyi olewan jonkimmainen päällikkö, jolla oli pitempi höyhentupsu päässä kuin toisilla ja wähän puhtaampi werho wyötäreillä. Tämä käski komealla käden-wiittauksella indiaaneja jälleen istumaan ja puhui nyt, synkin silmin katjellen Paawo poikaa, seuraawat sanat, puhui tietysti Wolapykin kielessä:

„Kuule sinä, walkea-ihoinen lapsi, jos ymmärrät! Kuule tarkasti mitä minä, indiaanien päällikkö, sinulle sanon, niin saat tietää minkä tähden sinun nyt kuolla täytyy. Me ruskeanahat olemme kokeneet elää hyvässä sowussa teidän walkea-ihoisten kanssa, olemme olleet uskollisia teitä kohtaan, moni meikäläinen on pannut henkensäkin alttiiksi walkea-ihoisen weljensä tähden, me olemme käyneet ystäwinä katjomassa teidän majojanne ja tarjonneet teille aarniometsäimme tuotteita, olemme uskollisina palvelijoina opastaneet teidän matkustajianne korpiemme halki, sanalla sanoen: me emme ole tehneet teille mitään pahaa, waikka te näille meidän esijiemme maille olette omin luwin asettuneet asumaan. Ja niinkauwan kuin te olitte Ruotsalaisia ja Suomalaisia — tuolla Delawaren rannoilla, — olittekin te warjin hyviä ja

siivoja ihmisiä; te opettitte meille kaikellaisia uusia elinkeinoja, joita ennen emme tunteneet, te kestititte meitä majoisianne ja käytitte itseänne meitä kohtaan kuin ihmisen ylimalkain tulee itseänjähmiä kohtaan käyttää. Ruotsalaisina taikka Suomalaisina te ette muodattaneet pisaraakaan indiaanilaista verta. Mutta nyt kun te pakanat olette tulleet Hollantilaisiksi, olette te pahemmat kuin pedot. Te ajatte meitä kuin metsän otuksia, te ryöstätte ja poltatte meidän mökkimme paljiksi, te tapatte meikäläisiä kuin sikoja vain ja ehkäpä sitten syöttefin laihan lihamme, jota en kuitenkaan varmaan tiedä. Te olette uskottomia, kavalial, petteureita. Ja kuule sinä, walkea-ihoinen poika sinä, mitä wiikko takaperin tapahtui. Totta puhun, indiaani ei walehtele koskaan. Muringon aletessa eräänä päivänä sillä wiikolla oli noin sata indiaania rauhassa pannut maata metsään, miettimättäkään mitään pahaa. No, sydänyön aikana lähtee tuosta teidän kivotusta linnoituksestanne Delawaran rannalla suuri joukko sotamiehiä ulos. He hiipiwät hiljaa kuin käärmeet puiden lomitse indiaani raukkojen luo ja tappawat, kun tappawatkin, kahdeksantynmentä indiaania unessa, — unessa, kuule se. Tappoiwat, sanoin mä; se on liian lempeä sana. He teurastiwat. He ryöstiwät lapset äitien rinnoilta ja tappoiwat pienokaiset wanhempain nähden, silpoiwat heidän ruumiinsa ja heittiwät palaset tuleen taikka weteen. Muutamat pienokaiset wiskattiin eläwinä joken, ja kun äidit tahtoiwat heitä pelastaa, syjättiin he armotta perästä, jotta sekä äidit että lapset hukuiwat. Wiisi- ja kuusiwuotiaat lapset pistettiin pajonetilla fuolialiksi, ja muutamat wanhukset hakattiin palajiksi. Ne, jotka pääsiwät pakoon, etsien turwapaikkaa pensaisja tai ruwofosja, fuoletettiin kylmäwerisesti taikka heitettiin tuleen tai weteen, heidän aamulla tullesjaan esille pyytääkseen jotakin ruofaa tai lämmitelläkseenjä. Muutamat juoksiwat, kädet ha-

fattuina poikki, teikäläisten leiriin, jossa viimeisen armoniskun saivat. Toisilta silvottiin sekä kädet että jalat. Toiset, joilta koirvet oli hakattu pois watsaa myöten, pitivät käsillään sijälmyksiä paikallansa, ett'eivät wuotaisi ulos. Ja hirtittämämpinäkin vielä tapahtui, joita en edes julkene kertoa. Eikö tämä ole kauheaa? hä? Eikö tämä ole jumalaton? hä? Betoja ja pakanoita owat, kun owatkin, walkeaihoiset Hollantilaiset. Ja tuommoisia julmuuksia harjoittawat he meikäläisiä kohtaan, waikk'emme me tätä ennen ole tehneet heille wähintäkään pahaa. Onko tämä tuota siwistystä, josta he niin kerskailewat ja jota kaikki walkeanahkaiset aina owat tahtoneet meille tyrkyttää? Me yksinfertaiset luonnolapset emme ymmärrä sitä. Mutta me tahdomme kostoa, kauheaa kostoa. Kaikki walfonahat, jotka wain käsiimme saamme, poltamme tästä lähin rowiolla poroksi. Kaikki, sekä aika-ihmiset että lapset, aiwan niinkuin he nyt owat opettaneet meitä tekemään. Ohkämpä meisjäfin sitten on hiukan siwistystä. Miehiet! ko'otkaa risuja tuon suuren puun alle, sitokaa poika lujasti kiinni puuhun ja sytyttäkää sitten risut palamaan. Minä olen puhunut".

Tämmöisen hirweän saarnan indiaanien päällikkö piti. Puhuesjaan hän nyrkkiä pudisteli ja polki maata jalallaan. Ja toiset nyykäyttiwät päätärjä wain, osoittaaksensa päällikön oikeassa olewan. Ja jos emme ota lukuun tuota seikkaa, että hän sanoi Ruotsalaisten ja Suomalaiisten muuttuneen Hollantilaisiksi, mikä on joteskin mahdotonta, niin olikin indiaanien päällikkö enimmäkseen oikeassa. Moinen hirweä werilöyhly, jota hän niin elävästi kuvasi, onkin kerran tapahtunut tuolla Delawaren rannoilla. Ja Hollantilaisten toimittama se oli, ja indiaaneja siinä tapettiin. Minä Maailman-Matti itse olen siitä lufenut eräästä tuolla vanhalla Wolapyfin sefajotku-kielellä präntätystä kirjasta, jonka wuonna

1846 Wilmington'in kaupungin kirjapainosta toimitti eräs hra B. Ferris niminen herra ja jonka nimi mainitulla kielessä on: „A history of the original settlements on the Delaware“, eli suomeksi „Kertomus ensimmäisistä asutuksista Delawaren rannoilla“.

Kolmas luku.

No, kun nyt indiaanien päällikkö oli pitänyt tuon pitkän puheen, nousivat heti hänen hurjat alamaisensa istumasta, kokoilivat risuja ja karahkoita koon suuren kuusen juurelle, ja Pauli parhaimmaksi sidottiin siihen nuorilla kiinni.

Isä sitten eräs indiaani tulufilla tulta ja sytytti, kun sytyttikin, kuivat risut palamaan. Jo näki kuusiwuotias poika raukka kauhean kuoleman edessänsä. Ja tässä hirveässä hengen hädässä hän nyt etupäässä muisti mitä isä ja äiti-wainajansa olivat hänelle opettaneet Jumalasta ja Wapahtajasta, joita ei meidän muutenkaan saa koskaan unohtaa, saatiikka sitten kuoleman hetkellä. Kädet sidottuina ristiin ikääskuin juuri rukousta warten, pää kallellansa, mutta silmät korkeutta kohden, rupeesi Pauli hiljaisella äänellä, kaikkein indiaanien kuitenkin kuullen, rukoilemaan sitä rukousta, jonka hän ensimmäiseksi oli äidiltänsä oppinut ja joka rukous paras kaikista on. „Isä meidän, joka olet taiwaassa“, alkoi hän, Suomen-kielellä puhuen. Indiaanit hämmästyivät tuota kummallista, heille aiwan outua kielen kaikua ja pienokaisen nöyrää, lewollista katsausta taiwasta kohden. Siefit lähenevät jo Paulin jalkoja, ja kuumoittamaan rupeesi kowasti hänen ympärillään. „Pyhitetty olkoon sinun nimes“, luki Pauli juhlallisesti. Mutta jo tunsi hän tulisen tuskan ja

loisjanja; liekit kiertelivät hänen pohkeitaan. Ja ettehan sitä kummastele että Pauli raukka koki nostella jalkojaan, koutistella polviaan, wäännellä wartaloansa. „Lähes — — tulfoon — — — sinun — — — waltakuntas — — —“, rufoili hän kuitenkin katkonaisella, sydäntä särkewällä äänellä. Ja hänen lausuessaan nämä sanat ja ruumistansa wäännellesjään, tapahtui että pieni, fewytpainoinen aapiskirja, joka hänellä oli tallella yhä takin taskussa, putosi maahan, palawan rowion päälle. Indiaanit katselivat tuota ja katselivat sitten toisiaan. „Taikakalu!“ huudahti heidän päällikkönsä. Mutta mitäs ollakkaan! Wesipijara taiwaasta putosi aapiskirjan kannelle, putosi heti toinenkin, putosi kolmas, neljäs ja wiideskin. „Tapahtukoon — — — sinun tahtos — — — niin — — — maassa — — — kuin taiwaassa“ huokaili Pauli sammuvalla äänellä, ja hänen päänsä painui alaspäin. Mutta samassa kimelsi ilman ääri firffaasta leimautsesta, ja uhkea ukkosen jurvy tärähytti taiwaan kanttä. Ja ranffasade puhkesi pilwistä irti, ja wettä walui wirtana maahan. Ja palawa rowio sammui, ja Pauli, joka jo melkein oli tainnoksiin mennyt, wirkosi jälleen ja tunsi wirkistyttywää, wileää wettä wuotawan ylleen ja ympärilleen. Ja nyt luki hän kalliin rukouksensa loppuun ja päätti: „Päästä meitä pahasta; sillä Sinun on waltakunta, woima ja kunnia, nyt ja ijankaikkisesti!“

Ja indiaanien päällikkö peljästyti ja katseli kauhistuksella Paulin aapiskirjaa, tuota „taikakalua“, jonka hän luuli ukkosen-ilman synnyttäneen ja ranffasateen aläs rawistaneen pojan pelastukseksi. Ja pojan rukousta luuli hän loihthusanoiksi, joilla luonnon woimia woipi mieltensä mukaan hallita ja wallita. Ja toiset indiaanit olivat niinkään hirweästi hämmästyksisjään ja katselivat asiaa samalta kannalta kuin päällikkönsä.

Mutta pianpa rohkaifi tämä mielensä, sieppasi aapisfirjan sammuneelta roviolta, katseli sitä, käänteli lehtiä sinne tänne, katseli kummastellen kuffoakin loppulehdellä, haisteli sitä ja pani sen korwansa suulle ja kuinteli. „En tiedä mikä tämä on“, sanoi hän viimein, mutta taikakalu se on, koska taiwaan tulia hallitsee. Sen mä tallenman. Mutta mitä teemme pojalle tuosja, jota emme nyt saaneetkaan poltetuffi. Säästetäänkö hän toistaisekfi?“

„Dlemmehan wannoneet lujan walan“ puhui nyt eräs hywin julmannäköinen indiaani, „että kaikfi Hollantilaiset, jotka joutuwat käsimme, owat poltettawat. Siis palakoon hän sittenkin, kun sade asettuu“.

„Niin, palakoon hän!“ huusiwat jo taas julmistuneina toijetkin indiaanit.

Mutta nytpä Paulikin, kiitettyänsä Jumalaa odottomasta pelastuksesta tähän asti, rohkaifi mielensä ja sanoi:

„Kuulkaa, hyvät herrat indiaanit, en minä ole mikään Hollantilainen, en ensinkään. Minä olen Suomalainen, ja Hollantilaiset owat tehneet mulle pahaa. He ajoiwat minut, isän ja äidin kuoltua, pois kodistani, että minun täytyi paeta tänne aarniometsään“.

„Mutta owathan“, muistutti nyt indiaanien päällikkö, „Ruotsalaiset ja Suomalaiset muuttuneet Hollantilaisiksi“.

„Ei, ei suinkaan“, wastasi Pauli, „se on yhtä mahdotonta kuin että te ruskeanahat voisitte muuttua walkoisiksi. Minä olen Suomalainen ja Suomalaisena pysyn enkä tahoi si tulla Hollantilaisekfi, waikka mitä maksettaijin“.

„No, mutta mihin kaikfi nuo Ruotsalaiset ja Suomalaiset sitten owat häwinneet Delawaren rannoilta, koska siellä nyt on olemassa ainoastaan julmia, pakanallisia Hollantilaisia?“ kysyi indiaanien päällikkö.

„Minne lienewät häwinneet“, wastasi Pauli, „toiset sinne, toiset tänne, toiset hautaan, toiset mieron tielle, ja muutamia elää fai wielä wieraiden Hollantilaisten keskuudessa. Mutta minä olen Suomalainen, uskofaa pois wain, enkä mikään Hollantilainen enkä mikään pakana. Mulla on Uusi Testamentti ja Wirsi kirja ja aapiskirja, joka ei ole mikään taifakalu ja jota minä pyydän herra päälliköltä takaisin“.

Näin puhui Pauli. Ja indiaanit ihmettelivät hänen taitawaa puhettansa, katselivat toinen toistaan ja näkyivät viimein äkkäävän asian oikean laidan.

„No, jos sinä et olekkaan Hollantilainen, waan Suomalainen tai Ruotsalainen, siis tuota kansaa, josta me metsäihmiset niin kowasti pidimme ja jonka nuo jumalattomat Hollantilaiset näkywät häwittäneen, niin Herra hallitkoon että sinut polttaisimme. Päin wastoin, ole terwetullut meidän joukkoomme, ole meidän omana lapsenamme, ole indiaanien ottolapsi. Ruskeanahka ei ole paha, hän on parempi kuin walfonahkainen Hollantilainen“.

Ja näin puhuen rupefi indiaanien päällikkö päästämään nuoria, joilla Pauli oli fidottuna kiinni puuhun. Ja toiset häntä auttoivat, ja pian oli Pauli wapaana. Ja nyt, kun kuuliwat ett'ei poika ollutkaan heidän wihollistensa lapsia, indiaanit kaiffi Paulia terwehtimään, syleilemään, halailemaan. Belastunut oli, kun olikin, Pauli poika.

Ja niin se tämä luku fitten loppuu, että Pauli jäi elämään indiaanien keskuuteen, heidän ottopojassensa joutui.

Neljäs luku.

Piffu Paulista tuli siis tavallansa indiaani. Olettehan jostain kirjoista lufeneet minälaijet nämä metsäihmiset

oikeastaan ovat ja millaista elämää he elävät, ett'ei minun nyt tässä tarvitsi sitä seikkaa sen pitemmältä kertoa kuin mitä jo tässä tarinassa tapahtunut on.

Tiedätte kai että he elävät enimmäkseen metsästämisellä ja kalastamisella, että heidän asumuksenansa on furjat höffelit eli puoleksi maanalaiset kuopat, joiden jatkoksi maapinnan päälle on rakennettu sokeritopan muotoiset majat. Ovena tuommoisessa tuvasa on hyvin kaitainen reikä, josta ainoastaan nelin kontin pääsee sisään. Tulisija on keskellä lattiaa, ja savu lähtee ulos suojuksen suipussa olevasta räppänästä. Jkunoita ei ole eninkään. Huonekaluina sopii pitää pari pölkkyä, joiden päällä pakjut tupakan-lehdet kiwifirweellä hakataan muruiksi, sillä indiaanit ovat hartaita tupakkamiehiä. Makuusijana käytetään ainoastaan peto-eläinten nahkoja, ja jos tähän lisäämme että taloustarpeina tuskin on muuta kuin pari sawesta tehtyä pataa, niin on indianin asumus valmiina. Kaaria ja nuolia, joilla hän metsän otuksia ampuu, riippuu kuitenkin vielä seinänsä.

No, kun Pauli poikamme nyt oli otettu indiaanien kasvatiksi, wiettiin hän aarniometsän halki pitkät matkat heidän kyläänsä, joka oli vähäisen järwen rannalla. Ja olipa siinä koko joukko tuommoisia furjia höffeleitä, joita Wolapykin kielellä sanottiin wigwam'iksi. Pauli wiettiin päällikön wigwam'iin. Ja päällikön waimo, kuullessaan miten asian laita oli, hartaasti syleili ja halaili pikku Paulia ja lupasi häntä pitää omana lapsenansa. Hänellä ei sattunut itsellä lapsia olemaankaan.

Ja tähän nyt oikeastaan satu pikku Paulista pitäisi loppumankin, sillä mitä minulla hänestä tästä lähin on sanottavaa, ei suuresti enää sowi pikku Pauliin, koska hänkin tietysti kaswamistaan kaswaa ja viimein tulee suureksi.

Mutta eihän sitä sentään näin kesken elämäfertaa saata lopettaa. Sentähden vielä pari sanaa.

Enj' aluksi kulutti tietysti Pauli jo muutenkin wanhat vaatteensa wallan loppuun, niin ett'eivät enää päällä pysyneet. Eikä hän sitten uusia saanutkaan, vaan eleli aikojansa alastomana, mikä näillä lämpimillä tienoilla ei ole ensinkään waikeata. Pääseehän päin vastoin pukeutumisen waiwasta. No niin. Ja ravinnohseen sai Pauli, kuten indiaani ainakin, enimmäkseen metsän=otusten lihaa, joka kyllä on hyvin hywää, kaitellaisia puiden hedelmiä, bread nimistä leipää, jota pitkittä mutkitta saadaan suorastaan willistä nisujauhosta, hewosen=maitoa (lehmiä ei ollut) ja siitä valmistettua woita ja juustoa sekä kufon=munia (kanoja eivät indiaanit pitäneet).

Mutta tässä on nyt tärkeä seikka ferrottawa. Muistatte kai Paulin Uutta Testamenttia, Wirjikirjaa ja aapiskirjaa. Nämä sai Pauli omanansa pitää, ja kun hän oli indiaaneille selittänyt mitä ne oliwat, tahdottiin että hän opisi lufemaan. Nyt osajikin Pauli jo kodistaan useimmat kirjaimet aapiskirjastaan, ja kun hän taisi Jä=Meidän rukouksen ulkoa, niin sai hän pian wertaamalla selwän kaikista kirjaimista. Sitten oppi hän wähitellen tawailemaan, aiwan itselseen ja omin päin, sillä indiaanit tietysti eivät osanneet häntä opettaa, koska eivät tätä ennen olleet kirjaa nähneetkään. Tawailemisesta ei ole pitkä tawalliseen sijälukuun, ja kahdeksan=wuotiaana luki, kun lufikin, Pauli aiwan selwästi mistä kirjasta hywänsä.

Samalla sai hän wähitellen opiskella kaarella ampumaan sekä ratfastamaan, joissa opinhaaroissa indiaanit owat oikeita mestareita. Mutta annettiinpa hänelle oikein eri ammattikin, jota hoitaessaan hän samassa helposti saattaisi harjoitella lufemiansa. Pauli pantiin, näet, kufon=paimeneffi. Ja indiaanit pitävät paljon kufkoja, mutta kanoja ei ensin-

kään, kuten jo sanoin. Kufonmunat ovat hyviä (vaikka niitä täällä meidän maassa ei syödä), ja höyhenistä saivat indiaanit noita tupuja hiukfiinsa, joista jo tämän tarinan alussa oli siivumennen puhetta.

No, kuffoja paimentaessaan oli Paulilla hyvä tilaisuus lufemaan. Ja aikojen kuluesja ja vähä wanhemmasfi päästyänfä saikin hän kaikki kirjansa luetuffi kannesta kanteen. Ja hyvät kirjathan hänellä olifin. Oppi niistä Paulimme saiffi mitä tavallifin ihmifin tulee tässä maailmasja kirjatiellä oppia. Hän oppi tuntemaan Jumalan ja Wapahtajan. Ja mitä hän oppi, sen hän indiaaneille kertoi ja opetti. Ja hartaasti kuulteliwat nämä hänen kertomuffiaan Uudesta Testamentista, ja monen indiaanin filmät kastuivat, kun sulloista sanomaa kaikkein ihmifin Wapahtajasta kuuli. Ja monen äidin kynnecleet wieriwät, kun Wapahtajamme äidin kowasta onnesta puhetta oli.

Ja niin wahvasti waifutti Paulin opetus tähän indiaani-heimoon, että heidän elämänfä suuresti muuttui. Tiedätte kai että indiaanit kyllä ovat jotaisista kansjaa, että eri heimot usein ovat tulififisja tappeluifisja keskenänfä, että he niinikään ahdistawat walkea-ihoifisja uutisajuffkaita, warfinkin jos näiltä wäärnyttä kärsiwät, mikä sen pahempi usein kyllä on tapahtunut. Mutta tämä heimo, jonka ottolapselfi Paulimme oli joutunut, käwi hänen opetufjestaan rauhaisemmasfi, ja se koston halu, joka fiinä paloi Hollantilaisia wastaan, sammui wähitellen, fittetun he kuitenkin, paha kyllä, en'alusja oliwat surmanneet joitakuita Hollantilaisia, jotka heidän käfinsjä oliwat joutuneet.

Mutta tapahtuipa nyt kerran, kun Pauli jo oli kahdesfantoista-wuotias nuorukainen, että fuuri joukko hywillä asella warustettuja Hollantilaisia hyökkäfi tähän indiaani-

tylään ja poltti sen poroksi, samassa tappaen koko joukon näitä metsäläis-parvoja.

Nyt vannoivat taas ensimmäitä indiaanit hirveän walan, kauhean koston walan. Hollantilaisten lapset olivat muka warastettawat ja tapettawat, millä hinnalla hywänjä. Mutta kostoretken sai ehkäistykö Pauli, jai, kun saikin. Hän piti indiaaneille pitkän saarnan hywästä ja pahasta, rakkaudesta lähimmäisiin, rakkaudesta wihollisiin ja kaiken epäowun sowitzajasta, Wapahtajastamme, joka tahtoi että pahakin hywällä palkitaan. Ja miten lienee saarnannutkin Pauli, niin jo heltyiwät indiaanien sydämet, että he päättiwät jättää koston Jumalalle, — nää yksinkertaiset luonnon lapset.

Mutta samassa ehdoitteli Pauli näin: „Koska hurjat Hollantilaiset näkyvät unohtaneen Jumalansa ja Wapahtajamme opetuksen, niin eikö se olisi sowliaasta että minä lähtisin heille opettamaan miten kristityn tulee elää? Minä ehkä tunnen tämän paremmin kuin he nyt. Ja kyllä mä koen heidän sydämiänjä pehmittää niin, että he tästä lähin jättäwät meidät rauhaan. Se olkoon reidän kostomme, että indiaani, jommainen minä nyt olen, tulee heille opettamaan Wapahtajan oppia!“

Viides ja viimeinen luku.

Tätä ehdoitusta pitiwät indiaanit hywänä ja sowliaana. „Min, mene noille pakanoille saarnaamaan“, sanoiwat he. Ja niinpä lähti, kun lähtikin, Pauli poikamme indiaanien lähettämänä lähetysjaarnaajana Hollantilaisten luo.

Mastomana, ainoastaan werho wyötäreillään, höyhentupju hiukisja, kaari kädesjä ja ruskeana melkein kuin oikea

indiaani, sillä päivä oli kowin hänen kaswojansa pannut, saapui sitten, kun saapuihin, Pauli, aarniometsän halki kuljetuansa, Hollantilaisten asuinpiirille Delawaren rannoilla, syntymä-tienoilleen. Paljoa hän ei muistanut lapsuutensa päivistä eikä paljoa niistä nyt piitannutkaan. Hänellä oli wain kallis kutsumuksensa mielessä. Ja kun Hollantilaisten kylässä eli oikeammin jo kaupungissa sattui olemaan paljon wäkeä ko'olla kirkon luona — sillä kirkko heillä kuitenkin oli — ja kirkon owet sattuiwat olemaan auki, niin käwi Pauli juhlallisesti ja sen enemmittä mutkitta kirkon sijaan. Hämmästyen tätä tawatonta tapahtumaa, wäkijoukko häntä seurasi. Mutta vielä enemmän he hämmästyiwät, kun alaston indiaani, jona he tietysti Paulia pitivät, nousi suorastaan saarnastuoliin ja rupeji heille puhumaan Jumalasta ja Jesuksesta Kristuksesta. Rauhistuksen wäristys käwi wäkijoukon läpi, kun indiaani — indiaani aarniometsästä — luetteli heidän syntinsä, heidän pahat-tekonsa wiattomia willejä vastaan, joita heidän pitäisi opettaa Kristuksen oppia noudattamaan. „Se on huutawan ääni korwesta“, kuiskattiin kirkossa, ja ihmiset lankeiwat polwilleen ja rukoilivat Jumalalta armoa. Ihmettä, täydellistä ihmettähän tämä oli. Indiaani opettamassa walkea-ihoiſia! Ja Pauli puhui heille niin taitawasti, niin hän ojoitti tuntewansa Kristin-opin salaisuudet, niin hän tiesi sowitzella sen oppikappaleita ihmiselämään, niin hän samalla saarnasi ijanlakkisuuden ilosta Jumalaa pelkääwille, että siinä heltyi joka sydän, joka silmä wuoti wettä ja jokainen paha omatunto peljästy. Monta tuntia läpitsensä saarnasi siinä Pauli ja käksi viimein kansaa Jumalan wihan uhalla jättämään indiaanit rauhaan. „Te sanotte indiaaneja pakanoiksi“, lopetti hän, „mutta muistakaa nyt että kerran tämmöinen pakana on teille saarnannut sitä oppia, jota teidän tulisi saarnata

heille ja myös tämän opin mukaan elää. Herra teitä auttatoon!”

Ja niin lopetti Pauli ja astui alas saarnastuolista ja kävi wafawin askelin wapijewan wäki-joukon läpi ulos firkoista. Ja sitten poistui hän heti koko kaupungista, palasi aarniometsän läpi jälleen indiaaniensa luoksi ja eli näiden keskuudessa viimeiseen päiväänsä saakka, enimmäkseen tutkien ja selittäen Uutta Testamenttiänsä ja weisaten wäelle Wirsi-kirjastaan kauniita wirsiä. Ja Pauli eli sitten wain ikääskuin heidän pappinansa — ja olisi hän keiwannut Hollantilaisillekin, wai mitä?

Mutta Paulin saarnan perästä Hollantilaisten firkoissa rakentui pitkälinen rauha näiden ja indiaanien kesken, ja ruskeanahat saivat sitten nauttia paljon hywääkin wanhoilta wihollisiltansa, nämä kun syystä kyllä luulivat heitä ihmeiden hengen ihmisiksi. Mutta siitä ei nyt sen enempää, waan loppufoon tämä todenperäinen tarina tähän.





Lapset äidin haudalla.

Jo hellän äitimme kalma vei,
Tää kuolema kolkko korjas.
Oi kuolo kalpea! miksi, oi,
Sun olemme täällä orjas?

Oi, miksi, miksi hän vietihiin
Pois luotamme mustaan multaani?
Oi, miksi emme me enää saa
Nyt turvata äiti kultaani?

Hän oil niin hellä, niin herttainen,
Niin hempeä huove meillä.
Hän oisi oivinna oppaana
Meill' ollut tän mailman teillä.

Hän oisi hellinyt helmassaan
 Kuin ainakin vielä meitä.
 Hän oisi neuvoen näyttänyt
 Myös taivahan meille teitä.

Hän oisi oppia oivinta
 Meill' antanut armaan suulla.
 Hän oisi henkeä Herramme
 Meill' antanut korvin kuulla.

Kuin meille lauleli kehdolla
 Hän ainakin armahasti,
 Niin oisi laulanut Luojasta
 Hän ihmehen ihanasti.

Ja nyt hän nukkuvi ainiaan
 Tän turpehen tuiman alla.
 Ei enää herää kuin ennen hän
 Nyt aamulla armahalla.

Voi, äiti armias, ainoinen!
 Kuin ainiaaks laskit maata!
 Sun hellää, hempeää helmoas
 Ei korvata kenkään saata.

Ei kenkään korvata koskaan voi
 Meill' äitiä, Luojan lainaa.
 Ja suru suunnaton isääkin
 Ja mustimmat murheet painaa.

Oi, onko äitimme tottakin
 Nyt nukkunut ainiaaksi?
 Oi, onko armias, ainoinen
 Hän muuttunut mullaks, maaksi?

Ei! Herra, Herramme taivaassa!
 Meill' anna sä anteheksi! —
 Ei armas äitimme ensinkään
 Nyt nukkunut ikuiseksi.

Ei armas äitimme ensinkään
 Nyt nukkunut ikuiseksi.
 Hänt' ajatella me emme voi-
 Kaan kylmäksi, kuolleheksi.

Ei lepää äitimme kalpeena
 Tuon turpehen tuiman alla:
 Hän omi taivaassa herännyt
 Jo aamulla armahalla.

Hän henki-ruumiin saanut on
 Niin kirkkahan, kaunokaisen,
 Niin nuoruutensakin näköisen,
 Niin autuaan, armahaisen.

Hän luona Luojamme löytänyt
 On asunnon armahimman.
 Ken kielen voisikaan kuvata
 Tän kotimme kultaisimman?

Siell' äiti saapi jo ihailta
 Nyt ihanoit' enkeleitä.
 Ja iloon Herramme ikuiseen
 Hän vartovi siellä meitä.

Oi, varro, äiti, oi, varro vain!
 Me saavumme kerran sinne,
 Jos meitä kohtalo kuljettais-
 Kin mailmassa vaikka minne.

Siell' aina, tiedämme, sittenkin
 On viimeinen isänmaamme.
 Oi, siellä, silmissä kyöneleet,
 Me äitimme nähdä saamme.

Oi, riemun kyöneleet runsahat
 Jo vuotavat silloin siellä,
 Kun äidin helmahan heittyä
 Me taivahan saamme tiellä.

Ja siellä hellivi helmassaan
 Kuin ainakin äiti meitä.
 Ja siellä neuvoen näyttävi
 Hän taivahan meille teitä.

Hän siellä oppia oivinta
 Meill' antavi armaan suulla.
 Hän siellä henkeä Herramme
 Meill' antavi korvin kuulla.

Kuin meille lauleli kehdolla
 Hän ainakin armahasti,
 Hän siellä laulavi Luojasta
 Niin ihmehen ihanasti.

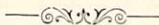
Oi, äiti armias, ainoinen!
 Oi, toivomme taivahassa!
 Sun hellä henkesi heijailkoon
 Nyt yllämme maailmassa!

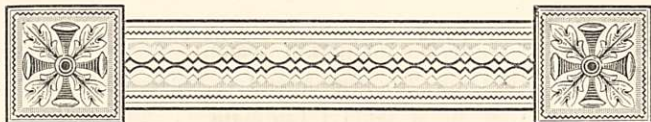
Sun hellä henkesi ainiaan
 Meit' olkohon ohjaamassa,
 Ett' oikein pääsemme puhtaina
 Me luoksesi taivahassa.

Ja kiitos, äiti, sun lemmeistäis,
 Min annoit sä meille kerran!
 Nyt puolestamme sä rukoile
 Meill' armoa Armon Herran.

Ja pyydä Herralta voimia
 Myös isälle armahalle,
 Ett' ei hän huolissa hukkuisi
 Nyt raskahan taakkans alle.

Oi, äiti armias, ainoinen!
 Oi, toivomme taivahassa!
 Sun hellä henkesi heijailkoon
 Nyt yllämme maailmassa!





Kukkawesat äidin haudalta.

Dli kolme pienokaista, joilta äiti kuoli. Ja kowaa on pienenä jäädä äidittömäksi maailmassa. Ei kenkään voi niin hellästi rakastaa kuin oma äitinne. Hän on teidät henkensä kaupalla synnyttänyt. Oi, rakastakaat aina äitiänne! Mikä koskaan hänen mieltänsä katferoittako. Hän kowimmat teidän tähtenne karsinyt on. Hän on teidän elääksenne henkensä alttiiksi pannut. Te ette käsitä kuinka kauwas hänen raffautensa ulottuu. Mutta uskokaa se, kun sanon sen teille, että hän rakastaa teitä vielä kuolemansakin jälkeen, että hän taiwaastansa lemмен silmillä seuraa teidän waelustanne maan päällä ja että hän rukoo Jumalaa teidän puolestanne. Oi, koskokaat aina, jos hän teiltä kuolisikin, elää niin kuin hän vielä elosja olisi ja neuwoen, waroittaen teidän keskellänne kulkisi. Kyllä hän tietää kaikki mitä te teette, sillä hänen henkensä silmäys ulottuu taiwaasta tänne, ja kyyneleitä wuotawat nuo hänen uuden, henkisen ruumiinsa filmät, jos elämällänne hänelle mielipahaksi olette. Mihin tekoon ifinä ryhdytte, niin ajatelkaa aina: mitä arwelee tästä äiti? — Niin, rakastakaat häntä, waikka hänen maallinen

ruumiinsa olisi teiltä hautaanfin wiety. Hänen henkinen olentonsa taiwaassa riemuitsee teidän rakkaudestanne, ja autuaasti hän teidät wiimein syliinsä sulkee, kun kerran kuollette, jos puhtaina palajatte hänen luoksensa. Ja niinpä on teidän maallinen onnennekin sen wallassa, kuinka äitiänne rakastatte, olkoon hän elossa keskenänne tai filmäilköön hän taiwaasta teidän tefojanne. Ja jos hän teiltä olisi kuollut jo teidän wallan pieninä ollessanne, teidän tuskin tähän elämään päästyänne, niin ett'ei teillä mitään muistia hänestä olisi; niin tiedättehän kuitenkin että teillä äiti on ollut, armas, rakastawa, itseään uhrannut äiti, jolle te olitte kaikki kaikessa ja jolla ei hartaampaa toivoa ollut kuin teidän iankaikkinen onnenne, ei kalliimpaa tawaraa kuin te. Hän taiwaassansa tahtoo teistä puhtauden lapsia, jotka Jumalalle otolliset ovat. Oi, rakastakaa äitiänne! älkää koskaan hänen mieltänjää pahoittako!

Mutta oli mulla kertomus kerrottawana. Niin, oli kolme pienokaista, joilta äiti kuoli. Heidän ijällään oli pieni puutarha, kappaleen matkaa samalta firkkomaalta, johon äiti haudattiin. Ja tästä puutarhasta koko perhe elatusensa sai. Siinä kasvoi sekä kaikellaisia kukkia ja hedelmäpuita että kaaliksia ja muita ruokakaswia. Niitä myymällä läheiseen kaupunkiin tarpeelliset elatusaineet saatiin, polttopuu ostettiin ja waatteet hankittiin. Puutarhan keskellä oli asuinrakennus, pieni tosin ja yksinkertainen, mutta soma kuitenkin ja aiwan kylliksi puutarhurimme perheelle. — No, kului äidin kuoltua wuosi, kun äkkirwaamatta kowa kato maahan tuli, niin kowa, ett'ei puutarhoistakaan juuri mitään hedelmää saatu. Tawaton kuumuus ja alinomainen pouta kaikki kaswit surkastutti. Puutarhurin perheesen hätä tuli, ja jo oli näänmyttävä nälkäkin lähellä.

Banhin lapista oli Anna nimeltään. Hän oli herttainen seitsemvuotias tyttö. Mutta hänen siskofensa oliwat wallan pienet vielä, toinen kolmen, toinen vasta vuoden wanha, sillä tämä viimeinen olikin syntynyt juuri wähää ennen äidin kuolemaa. Kaarle hänen nimensä oli ja Mufusti hänen weljenjä.

Annalla oli kaiken kesää ollut tapana käydä äitinsä haudalla läheisellä kirkkomaalla, ja Mufusti oli hänellä aina muassaan. Kerran kewäällä jo oli hän, näet, pienoisen hautakummun multaän kylwännyt kolme siementä, jotka hän oli isältänjä saanut ja jotka hyvästi oliwat maassa itäneet. Mitä siemeniä ne oliwat, en tiedä, mutta kolme kaswia niistä kaswoi, kolme kaswia, jotka pian saiwat kauniit kukatkin. Ja näitä kukkasia nyt Anna aina katselemassa käwi, ja multa, jossa ne kaswoiwat, hän poudan tähden joka päivä pienen wesiiruiskun awulla kasteli. Yhden oli hän omasta puolestansa kaswattanut, mutta toiset kaksi weljiensä puolesta. Eikä oikein hänkään ymmärtännyt mitä istutuksellansa tarkoitti, mutta hän ajatteli wain että ehkä äiti-wainajalla on parempi olla, jos lasten istuttamia kukkia haudalla kaswaa.

No niin, syyspuoleen kesää oliwat Annan istuttamat kaswit täydessä kukoistuksessaan. Niin ihanat, niin kauniit oliwat kukat, niin ne hyvälle tuoksuiwat, ett'en kertoa woi. Ja ne wersoiwat niin, että niistä viimein monta siwuwartta lähti, jotka kaikki kukkia kantoiwat. Kerran, kun isä tuli haudalle, hän ei näitä kukkia tuntenutkaan. Ne oliwat aiwan outoa lajia, eikä hän muistanut enää mitä siemeniä oli Annalle antanut. Mutta kukkasia katjellessaan tuntui hänestä ikääskuin elämän murheet, jotka häntä tänä ahtaana aikana rasittiwat, hetkeksi olisiwat hellittäneet. Ja hän lankefi polwilleen haudalle ja rukoili. Ja kukkien tuoksu teki häneen semmoisen waikutuksen, että hän luuli kuulewanja haudasta

waimonsa äänen, joka hänelle lohdutusta ja toivoa kuiskasi. Noustuansa hän katseli vieläkin kummallisia kuffia, ja hän pudisteli päätänsä ja arveli sinne tänne, kysellen muistitansa mitä siemeniä hän oli lapselleen antanut. Sitä hän wain ei muistanut. Mutta kowasti kufat ihmettivät isää. Hän oli juuri haudalta lähtemäisillään, kun Anna Mufustin kanssa taas tuli sinne. Ja heidän kolmen kesken siinä seistesjään, juolahti Annalle mieleen että mitäs jos hän taittaisi noista kauniista kasveista kolme wesaa ja istuttaisi puutarhaan. Hän lausui ajatuksensa isälle, ja waikka isä arveli ett'ei niistä taitetut wesat tulisi kasvamaan, kun muka tähän siemeniä tarvittaisiin, taittoi Anna kuitenkin pienen wesan kustakin kolmesta kaswista. Ja isä hymyili hänen tuumilleen.

Mutta Anna wei wesat mukansa ja istutti ne isänsä puutarhaan, yhden itseänsä, toisen Mufustia ja kolmannen pientä Kaarleaa warten.

Ja katsos ihmettä! Seuraavana päivänä, kun Anna Mufustin kanssa tuli istutustansa katsomaan, oliwatkin wesat niin werjoneet, että niistä monta, monta haaraa eli siwuwartta lähti joka suunnalle, ja joka siwuwarella oli monta, monta pientä poimea eli filmikkoa. Sanomattomasti iloitsi Anna istutuksestaan ja meni heti ilmoittamaan asian isälle. Ja isäkin tuli tätä kummaa katsomaan ja ihmettyi suuresti, kufan-filmikot nähdesjään. Ja hän pudisteli päätänsä ja loi kättänsä otjaa wasten, mutta ei wain muistanut mitä siemeniä oli Annalle antanut.

Anna sitten kasteli kufantaimiansa, kofosi wäähä enemmän multaa niiden juurelle ja jätti ne hyvästi huomisekfi.

Jo warhain aamulla seuraavana päivänä tuli Anna Mufustin kanssa taas istutustansa katselemaan ja kastelemaan. Ja woi miekkonen onneansa! Poimet oliwat puh-

jenneet ja mitä kauniimmat kukat, mitä ihanimmat nähdä niistä tullut oli. Kufanterät olivat sitä paitsi aivan tavattoman suuret ja terälehdet kirjovat, niin että niistä kaikki vesikaaren värit filmää kohtasivat. Ja niin kummallisesti ne kimelsivät, että melkein filmiä häikäistä olivat. Seteet kuffien sijästä olivat purppura-punaiset, mutta emi aivan lumivalkoinen. Anna ilostui niin, että melkein itkeä oli, ja pieni Mufustikin taputteli käsiään ihastuksesta ja tahtoi heti yhden kuffasen itselleen taittaa, mutta Anna ei antanut vielä tällä kertaa. Hän tahtoi ensin käydä kutsujassa isää kuffiansa katsomaan. Ja niin hän tekikin; ja isä tuli ja katseli ja kummastui. „Dämmöisiä kuffia en ole koskaan ennen nähnyt. Ne ovat aivan outoa lajia, ja tuskinpa niitä kasvaakaan missään muualla maailmassa. Voi, Anna kullani! Luulenpa tosin että sinä, tyttöni rakas, olet minut monesta murheesta pelastanut. Nämä kukat varmaankin menevät varsin hyvin kaupaksi. Tutustetaan nyt enemmän vesijoja wain. Mutta paras on että sinä, Anna rakkaani, sen teet. Sinun lapsellijella yritykselläsi näkyy olevan merkittävä menestys. Mutta, hyvät lapset, siunattu olkoon äitinne hauta, joka semmoisia taimia on ruvennut kasvamaan. Muistakaat aina äitiänne, lapset, muistakaat häntä kaikissa rukouksissanne, niinkuin hänkin teidän puolestanne taimaassaja rukoilee!“

Näin puhui isä, ja ennenkun mihinkään muuhun nyt ryhdyttiin, lähti isä lapsineen äidin haudalle. Pikku Kaarlekin, joka vasta oli ruvennut kävelemään, oli muassaja. Ja siellä luki isä hartaan rukouksen ja kiitti rakasta äiti-wainajaa. Ja kukat täälläkin wersoivat filminnähtävästi ja näkyivät hyvin menestävän.

Mutta seuraavana päivänä varhain aamulla meni Anna Mufustin kanssaja taas katselamaan ja kastelemaan kuf-

fianssa puutarhasa. Ja nyt oli niitä tullut vieläkin enemmän, sillä useimmat poimet olivat puhjenneet. Ja niin ne olivat kauniita, niin ihmeteltävän ihanoita, ett'en suinkaan sanoa voi. Ja nytpä taittikin Annasemme yhden kukan ja haisteli sitä. Voi, mikä ihmeellinen tuoksu siitä lähti! Se oli niin erinomaisen hyvänhajuista, että oikein hurmautti. Ja wetäen tuota tawatonta tuoksua keuhkoihinsa, tunsi Anna itsensä niin onnelliseksi, niin kummallisen onnelliseksi. Ja tuntui aivan siltä kuin tuokjusta samalla kuiskaisi joku ihmeellinen epäselvä henkäys, joka niin muistutti äiti-wainajan äänestä, että Anna oikein hämmästyi. Ja hän taittoi sitten kukan Mufustillekin, joka myös mieliihyvällä tuota tuoksua hengitti ja näytti niin iloiselta, että kaunis, onnellinen hymy hyppeli hänen huulilleen.

Mutta nyt taitti Anna näistä kummallisista kasveista useampia vesoja ja istutti niitä maahan samalla tapaa kuin ensimmäisetkin. Sitten weivät lapset taittamansa kukat itselleen haistella, ja kun hän niiden merkillisen tuoksun tunsi, ei hän wirkonut mitään, mutta hetken kuluttua nousivat kyineleet hänen silmiinsä, ja hän jyleili kaikkia lapsiaan ja lausui: „Siunattu olkoon äidin hauta!“

Seuraavana päivänä, kun mentiin puutarhaa katsomaan, olivat Annan eilenkin istuttamat vesat jo poimella, ja taas seuraavana päivänä ne jo kukkivat. Yhä uusia istutettiin, ja kaikki ne kukkivat, ja wiikon perästä rupefi puutarhuri näitä kukkia myymään. Ja ihmiset ihmetellen niitä ostivat, sillä kaikki niitä tahtoivat, sanomattoman kauniita kun olivat. Ja kun niitä rakkaiden kuolleiden haudoille pantiin kasvamaan, menestyivät ne, ja niiden tawatonta tuoksu ihmeellisellä tavalla wainajista muistuttivat. Ja monet ihmiset ilosta itkivät ja kiittivät Jumalaa tästä ihmeellisestä onnesta.

Mutta puutarhurin perheestä kaikki hätä hävisi, Annan kasvattamia hautakukkia kun kaikkialla ostettiin. Ja puutarhuri eli kauvan, niin onnellisena kuin vaimon haudassa ollen mahdollista oli. Ja lapset elävät vielä nytkin, ja vaikka jo täysikaswaneita ovat, käyvät he joka päivä äitinsä haudalla, joka yhä noita ihmeellisiä kukkia kasvaa. Ja puutarhassa niitä myöskin kasvaa, ja sitä hoitamalla Anna, Mufusti ja Kaarle elävätkin. Ja he siunaavat äitinsä muistoa ja elävät aina niin kuin äiti ja isä vielä elossa olisivat heitä valvomasssa ja johtamasssa. Isä on haudattu äidin viereen, ja hänenkin haudallaan noita kummallisia kukkia nyt kasvaa. Anna on niitä siihen istuttanut.

Mutta tähän päätän tämän tarinan, kehoittaen teitä kaikkia aina rakastamaan äitiänne, olkoon hän elossa tai haudassa. Ehkä teidänkin sitten käy yhtä onnellisesti maailmassa kuin Annan, Mufustin ja Kaarlen.





Kuinka kuinkaan tyttärestä tuli torpparin akka

eli

Dikullisen itsepäntäisyyden seuraus.

Dli kerran kaukaisessa maassa kuningas, jolla oli kaunis tytär, jolla oli pieni rakkikoira, jolla oli joku wika kirkusja, ett'ei pystynyt haukkumaan. Ja tämä seikka kowasti huoletti tytärtä, jonka nimi oli Naimatta. Ties mikä lienee tullut koiran kirkkuun, mutta haukkumaan se wain ei pystynyt, waiikka muuten oli oiwallisimpia rakkikoiria. Ja rakkikoira, josta ei ole haukkumaan, mikä rakkikoira se on! No, Naimatta oli kowin pahoillaan koiransa wiaste, itkiin monta kertaa tätä tosiaan surkeaa seikkaa ja jo rupefi wiimein käymään oikein alakuloiseksi, oikein synkkämieliseksi, koira kun ei haukkumaan kyennyt. Kuningaalle ja kuningattarelle Naimatta waiwojansa walitti, ja nämä taas oliwat hywin huolissaan tyttärensä tuskista.

Kuningas kyllä kutsutti hoviin kaikellaisia eläinlääkäreitä, jotka panivat parastansa saadakfensa Gakkia haukkumaan; mutta turhaan. Gakkia wain ei haluttanutkaan haukkuminen. Gakki oli nimittäin tuon koiran nimi.

Lopulta tuumasi kuningas jo että ehkä olisi paras tap-
 paa koko koira, niin kai Naimatan mielivammat mähitellen
 väistyisivät. Mutta silloin Naimatta kävi oikein kipeäksi
 eikä sanonut ensinkään saattavansa elää ilman koirattansa.
 Hän siitä, näet, niin kovasti piti.

Nyt taas tuumattiin että Naimatan pitäisi mennä nai-
 misiin, niin ehkä uusi elämä saisi hänen tuskansa taukoamaan.
 Mutta Naimatta selitti pysyvänsä naimatta kunnes koiransa
 paranisi. Väittipä vielä ettei huolisi kenenkään muusta
 kuin semmoisesta miehestä, joka pystyisi hänen Sakkiansa
 parantamaan.

Tästäkö nyt tuimat tuskat koko kuninkaalliseen karta-
 noon! Eikä ollut muu neuvoa viimein kuin kuuluttaa ylt-
 ympäri koko valtakunnan että ken Naimatan koiran saisi
 haukkumaan, se saisi samalla koko prinssesjan puolisojensa.
 Ja kun Naimatta oli erittäin kaunis ja komea ja päälle
 päätteeksi rikkikas, kuten kuninkaan tytär ainakin, niin puu-
 tettakos olisi ollut kosojista! Tuli niitä joka haaralta, että
 vilisi wain, tuli reivejä ja ruhtinoita, tuli paroneja ja po-
 hatöitä ja koko joukko huonompiaikin herroja, jotka Naimattaa
 kosivat kofemalla parantaa hänen pientä koiransa. Mutta
 mitäs niistä! Ei ollut yhtäkään semmoista eläinlääkärinä
 heisjä. Ja Sakki jäi, kun jäikin, haukkumatta ja Naimatta
 naimatta.

No, kuulutettiin nyt kerran kuninkaan kuulutusta myös-
 fin syrjäijien, erämaasja olevan Kuppelin kappelin firkosja.
 Ja kowin Kuppeliläijet ihmettelivät tätä kummaa kuulutusta.
 Nauroivatkin vielä warjin makeasti moista oikullista ja
 omituista kuninkaan tyttäätä, joka haukkumatonta raffikoiraa
 surra huoli. Ja käydä kipeäksi vielä semmoisesta surusta
 ja päättää pysyä naimatonna! „Moista pahankurista prin-
 ssesjaa minä en puolisojeni tahtoisiakaan“, pakisivat siinä

monet pojat, jumalan-palvelusien päätyttyä kirkkomäellä piiput suussa seistesjään.

Mutta ken sitä tietää mikä ylhäisen prinsessan päähän voi pistää! Kippeliläiset eivät semmoisia asioita ymmärtäneet. Mutta olipa siinä heidän joukossaan myöskin eräs Mäkitalon Matti, joka tuumasi vähäsen toisin ja ajatteli että ehkäpä tuosta sentään olisi jotakin hyötyä, jos lähetti puheenalaisen prinsessan luo kokemaan jotakin konstia, josta potewa penttu parka paraniisi.

Mäkitalon Matti, jolla oli pieni torppa ja joka oli parhaalla naimisijällään, päätti siis ponnistaa kuuluisaksi tulleen kuninkaan tyttären tykö. Ja niin lähtikin matkaan. Ja tietä kysellen retkellänsä, josta en erittäin huoli kertoa, pääsiin hän viimein jo perille, väsyneenä ja monet väivät nähtyänsä.

Piippu suussa astui Matti kuninkaan linnan pihalle ja ilmoitti siellä eräälle prameapuhuiselle palvelijalle asiansa. Tämä paikalla ilmoittamaan prinsessalle, joka jo oli hyvin heikkona huolien ja synnyttämästä sijällisestä taudista.

Pian Mattia käskettiinin käymään siinä, sillä hän janoi olevansa eläinlääkäri Kippelin kappelista, minkä muuten warjin walehteli. Hän ei ollut eläinlääkäri enemmän kuin siinä ja minäkään.

Mutta Matti wiettiin, kun wiettiin, suorastaan Raimatta prinsessan makuuhuoneeseen, jossa tämä itse makasi sängyssä ja haukkumaton Haffi rakki rahilla. Siellä oli hyvin kunnista, siellä prinsessan huoneessa, ja kaikki osoitti ääretöntä rikkautta. Mutta se nyt ei juuri kuulu tähän enkä wiitti sitä sen pitemmältä kuvailla.

Kuningas ja kuningatarin, komeina kowin ja kaitelaisissa koristuksissa, kuten arvata woitten, oliwat saapuilla. Ja oli siinä juuri joukka muitakin ylhäisiä howilaisia ja pal-

jon noita hykenemättömiä kofijoitakin, joilla kaitilla oli perin pitkät nenät, kummallista kyllä. Hywin hienoja he olivat kaitfi, eikä kukaan heistä polttanut piippuakaan, mikä Mattia kummastutti. Mutta femmoinen paha tapa ei käy hewisja laatuun. Matti wain weti wanhoja Wenäjän-lehtiään, huolimatta mistään.

Mutta nyt kehoitettiin Mattia käymään tehtäväänsä käfiksi. Matti kyseli, kuin lääkäri ainakin, koiran ikää ja terweyden-tilaa muuten, koetteli sitten sen wafemmasta etukäpälästä waltajuontia ja pudisteli päätänsä, mutta ei wielä wirtannut mitään. Sitten awasi hän, pitäen yhä piippuaan hampaitten välisjä, molemmilla käfissään koiran suun ja katfeli sitä kirkkuiin. Melkeittäin tämmöisiä konstia oli, näet, Matti ferran nähnyt erään todellisen eläinlääkärin käyttäwän, kun Rippelin kappelin pappilan kellolehmäsä oli pattitauti.

Sitten Matti hetkeksi heitti koiran ja käweli muutamia erät edestakaisin lattialla, polttaen piippuaansa ja ikääskuin jotakin pääsäänsä punniten. Naimatta seurasi filmilään fängystäänsä kaitfia hänen liikkeitäänsä ja tekojansa ja tempujansa suurella uteliaisuudella ja mielenliikutuksella. Dikein tyttö paran posket hohtiwat lewottomuudesta. Ja muutkin Mattia katfeliwat kysilewin filmin.

Mutta nytpä tämä omatekoinen tohtori yht'äkkiä taas käwi katalan koiran kimppeun, awasi Safin suun, weti sitten aika sawu-siemauksen piipustaansa ja pisti, kun pistikin, tämän koiralle suuhun. Syfäfipä melkein puolen koko piipun-wartta Safin kitaan, kufkutti sitä sitten kaulasta aika lailla, niin että koira hätääntyneenä weti wahwasti henkeä fufään. Ja jo rupefi, kuten arwata woi, ylen kowasti yskimään ja aiwastamaan penttu parfa, sawu tuprusi sen sieraimista ja jo kufkustafin, ja jo melkein läkähtyä oli. Naimatta käänteleikje ja wäänteleikje fängysjä aiwan kalpeana

kauhistuksesta ja huusi että hänen Gakkiansa tapetaan. Ja muutkin rupešivat hätäilemään. Mutta Matti ei ollut mil-länjäkään, kulkutti koiraa wain vielä kovemmin kaulan alta ja naureskeli. Gakki sai suun täydestä sawua kurkkunsa ja keuhkoihinja, kienuroitti siinä, räpisteli ja nakkeli jalkojaan ja huiskutti häntäänsä ja oli kuin surman suussa. Ja nyt kun Matti wiho viimeinkin weti piippunsa pois penttu pa-ran kidadasta, aivasteli ja ysti tämä vielä kerran kowasti, kiljaisi sitten hywin kimalalla äänellä ja rupeši jo siitä, kun rupešikin, hirweästi haukkumaan. Ja haukkui, haukkui niin, että tuskin rakkikoira ennen on niin hirweästi haukkunut.

Naimatta säpjähti sängysjään, heitti ihmettelevän sil-mänsen ympärilleen, katseli kummastuksella ja erinomaisella kunnioitujella Mäkitalon Mattia, punastui sitten pelkästä riemusta ja kutsui koiraa luokseensa. Tämä hyppäsi alas rahilta ja suorastaan Naimatan sänkyyn, jossa jatkoi hau-kuntaansa ja huiski hywin huliwiliisesti hännällään.

Raikki olivat aivan ällistyneissään tästä odottamatto-masta tapauksesta, ja jo siinä nyt ruvettiin Mattia onnitte-lemaan ja kiittelemään. Kateisjansa olivat kuitenkin kaikki entiset kofijat ja kykenemättömät koiran-parantajat, purivat huuliansa häpeisjään ja rupešivat toinen toijensa perästä pötkimään pois, ja heidän nenänsä näkyiwät wenyneen wie-jäkin pitemmiksi.

Mutta Matti oli nyt ansainnut itselleen luvatus pal-sinnon, nimittäin Naimatta prinsessan puolisoiksi. Tämä käwikin kohta koiransa parattua ihan terweeksi ja pyrki nou-semaan wuoteeltaan.

Mattia käskettiin nyt ensin syömään. Hän wiettiin howin komeaan ruokasaliin, jossa kaikki oli ihmeen loistawaa. Böytä-astiatkin olivat puhdasta kultaa ja weitsit ja kahwelit ja lusikat jotakin vielä kallimpaa tawaraa. Matti pantiin

pöytäan ja hänen eteenpä kannettiin jos jonkinlaisia herkkuja, — howin ja herrojen herkkuja, joita ei Matti ymmärtänyt-kään. Siinä oli Liipanoin lipeäkalaa ja Punaisen meren piirakoita ja Zuteean jauhopuuroa ja Siinain siirappia, jos olisi syönyt vaikka kuinka. Mutta Matti ei näitä tämmöisiä taiwaallisen herkkullisia ruokia ymmärtänyt eikä muutenkaan hänelle maistunut syöminen näin häikäisewän prameassa pöydässä, jonka tähden hän pyysi päästä kyökkiin aterioimaan ja syödäkseen wain joitakin tawallisia talonpojan-ruokia.

No, Matti wiettiin kyökkiin, ja siellä hän sai mitä mieli ja sei sitten niin että rewetä oli.

Kuningas kutsui hänet sitten puheillensa kirjoitus-kamariinsa, johon myöskin kuningatar tuli ja hetken perästä niinkään: Naimatta prinsessa, Sakki haukkuen kintereissä. Ja Naimatta näytti niin onnelliselta, niin ihastuneelta ja iloiselta, ja niin kaunis ja ihana ja suloinen hän oli, että häntä katsellessaan oikein sydäntä fuoletti. Ja hän ojensi heti molemmat kätensä Mikkolan Matille, selittäen tahtowansa vaikka paikalla ruweta hänen puolijokseen, johon kuningalla eikä kuningattarellaakaan ollut mitään muistuttamista, koska kuulutuksessa niin kerran oli luvattu. Mattia pyydettiin siis jäämään kotiwävyksi tähän howiin, jossa hän saisi elää onnellisena prinsjinä kuolemaansa saakka.

Mutta uskoisittekö sen? Matti ei ensinkään ihastunut tästä tarjoumuksesta. Häntä ei liene howi-elämä suuresti miellyttänyt ja ehkä ikäwöikkin jo tafaijin Rippeliin, koska hän, kynsien korwantaustaan, wastasi: „Mitäpä minä juur mokomalla prinsessalla teen, kyllä minulle kelpaa tawallinen torpan-tyttökin, jos naimisiin tahdon mennä, ja sitä paitsä luulen wiihtywäni paljoa paremmin Rippelissä kuin täällä. Antakaa mulle prinsessanne asemesta joku pari sataa markkaa, että jaan ostaa itselleni hewojen, niin lähden tieheni“.

Tätäköös nyt kuningas ja kuningatar ja sitten koko kuninkaallinen hovi kowasti ihmettelemään! Ja miksi ei siihen Matin wähäpätöiseen pyyntöön olisi suostuttu, pari sataa markkaa kun kuninkaalle oli melkein samaa kuin pari penniä meikäläisille; mutta se, joka ei tähän tyytynyt, se oli juuri Naimatta. Ties mikä lience taas hänen prinsessalliseen päähänsä pistänyt, mutta hän tahtoi wäkisininkin päästä Matin awioitipaksi. Hän luultawasti oli Mattiin oikein rakastunut. Itkemään rupeji, kun Matti jo alkoi tehdä lähtöä, ja Gaffi haukkui että korwat oli hovilaisilta haljeta.

Nyt Mattia pyydettiin oikein fiwen kowaan jäämään hoviin Naimatalle puolijoksi. Mutta Matti oli itsepäntäinen kuin pölkky eikä sanonut koko prinsessasta piittaawan, jos ei tämä ehkä tahtoisi tulla hänen kanssansa Rippeliin elämään. Tähän kuningas ei ensimmältä sanonut ensinkään suostuwansa, mutta kun Naimatta, joka ei tahtonut rikkoa alkuperäistä lupaustansa eikä myöskään jäädä naimatta, nyt rupeji warhemmitaan waikeroiden rukoilemaan saadaksansa seurata Mattia waikka maailman loppuun, niin heltyivät viimein mamman ja papan sydämet, ja Naimatalle annettiin lupa mennä Mattinensa mihin ifinä mieli.

Pidettiin siellä sitten wain pikaiset ja hätäiset häät kaikessa ysfinkertaisuudessa, sillä Matti ei suwainnut mitään turhaa loistoa, hän kun ei semmoiseen ollut tottunut; ja niin lähtiwät Naimatta ja Matti, ajaen kuitenkin kahdella kuninkaan lahjoittamalla hevosella ja kunnan kuomire'esjä, Rippeliin päin. Tarpeellisen ajan ajettuansa tuliwatkin perille. Ja Gaffi oli heillä muasja. Naimatta ei enää ollut missjään hoviuwussa, olipahan wain waatetettu kuin tawallinen, paremman-puoleinen pappilan-mamsjeli. Rippelissä terwehdittiin heitä sydämellisesti. Pappifin piti tulijais-pidoissa Matin torpassa pöydän päästä puheen, ja luffari

weisasi toisesta päästä wirren. Mutta kun Matilta kysyttiin, miksi ei jäänyt hoviin kotivävyksi, vastasi hän vain että ei hovielämä häntä tyydyttänyt. „Minä olen torppari Rippelin kappelista“, sanoi hän, „ja tahdon täällä pysyä. Ja jos Naimatta — se on minun muijani nimi — ei tahdo tyytyä olemaan täällä, niin saapi hän mielellään lähteä takaisin ja olla hovisjansa naimatta. Hän on, näettekös, jotenkin oikullinen luonteeltaan ja hyvin itsepänttäinen, jonka näette siitäkin että hän väkisinikin tahtoi mulle miehelleen. Mutta minä olen yhtä itsepänttäinen ja tahdon elää ja kuolla Rippeliläisenä. Ja nyt tämä hänen rakkinsa osaa haukkua, mutta sen minä sanon että samana päivänä kuin Naimatta lähtee täältä tiehensä, laakaa myöskin Gaffi haukkumasta“.

Matti oli myöskin jo silminnähävästi rakastunut Naimattaan eikä olisi millään mokomin tahtonut eufostansa erota.

Rippelin kappeliin jäikin nyt Naimatta elämään Mattin torppaan, Gaffi haukkui iloisesti kaiken ikänsä, ja Matti ja Naimatta myös olivat warjin onnelliset kuolemaansa saakka — ja pysyivät aina yhtä itsepänttäisinä kuin ennenkin.

Sen pituinen se.





Älä itke, pikku Iiti!

Mitä itkee pikku Iiti?
Mitä raukka ruikuttaa?
Sitä itkee pikku Iiti,
Kun ei kouluun mennä saa.

Siskot kaikki kouluun lähti,
Siskot vähän vanhemmat.
Lähteissänsä ilkkuellen
Iiti parkaa nauroivat.

Älä itke, pikku Iiti!
Ole huolettasi vaan!
Kyllä vielä kouluun pääset,
Kun et' ehkä tahtoiskaan.

Kyllä vielä kouluun pääset,
Kun et' ehkä tahtoiskaan.
Älä itke, pikku Iiti!
Ole huolettasi vaan!





Tonttu Tyytyväisyys ja Tonttu Tyytymättömyys.

Ensimmäinen luku.

Kaukana, kaukana forwen sijässä oli sinisen järven rannalla pieni torppa. Ja siinä asui torppari Tuomas ja hänen vaimonsa Wappu ja heidän sydänpöppönsä Saara. Eivät he olleet rikkaan rikkahia eikä köyhän köyhä. Toimeen tulivat wain, kun kowasti työtä tekivät. Mutta he olivat niin onnelliset, niin onnelliset, ett'ei onnellisempi ole moni, joka komean kaupungin loistawassa linnassa asuu. Saara-kin oli pienestä pitäen niin iloinen wain, ett'ei häntä koskaan nähty huonolla tuulella olewan, waikk'ei hänellä ollut muita kajakumppania kuin kili ja kiska ja koira ja pieni näkymätön tonttu eli haltia, jonka nimi oli Tyytyväisyys. Mutta jo panin vähän omiani. Ei se tonttu sentään aiwan näkymätön ollut. Se tirkisteli niin ehtoifasti esiin Saaran sinisistä silmistä, että sen heti Tyytyväisyydeksi tunsivat kaikki, jotka yleensä tämän tontun tuntevat. Oikeastaan se oli asuntoa Saaran sydämessä, paraasta päästä siellä. Siellä sen pää-pejäpaikka oli. Mutta jos olisit huomannut hänen nuoruutensa notkeuden ja hänen wartalonsa

wienouden, niin olisitpa arvellut että tuo tonttu ehkä val-
tasi koko Saaran. Selvimmästi olisit sen kuitenkin nähnyt
hänen filmistänsä, kuten jo huomautin. Se ehkä nojasi rin-
tojansa Saaran sydäntä vasten, mutta suloisilla silmillään
katjeli se niin kirkkaasti Saaran filmistä ja niin mielihywis-
jään mailmaan ulos. Mutta Saaralle itselle se oli ikääs-
kuin aivan näkymätön, vaikka hän sen kyllä tunsi ja se hä-
nen paras kumppaninsa oli. Eikös se ole kummallista?

No niin, Saara oli oikein onnellinen. Ei häneltä
mitään puuttunut maailmasja, — muuta kuin ehkä juuri
puutetta; ja se oli tuon kummallisen tontun, tuon hyvän
haltian syy. Mina hän vain oli ilokas, teki hyvällä mie-
hellä mitä äiti ja isä käsivät, söi hyvällä maulla leipänsä
ja leikkeli joutohetkinä filin ja fisjan ja koiran kansja. Ja
hänen hyvä haltiansa, tonttu Tyytyväisyys, siinä myöskin
aina kiskakumppanina oli. Saara oli myöskin sangen kaunis,
joka niinikään paraasta päästä oli tonttu Tyytyväisyhyden
ansio.

Mutta tässä tulee nyt tarina itse.

Saara oli jo viidenneltoista ikävuodellansa, kun hä-
nen kerran syyspuoleen kesää marjassa ollessaan tapahtui
jotakin tawatonta. Hän juuri par'aitaa puolukoita kankaalta
fippojeensa poimiskeli ja laulaa loilotti samassa somaa pai-
menlaulua, kun vähän matkan päästä kuului kova pysyyn-
laukaus. Saara säpsähti tätä, sillä näillä tienoin harvoin
mitään metsästäjiä kävi. Hän katjeli ympärilleen ja näki
pian puiden lomitse laihan nuorukaisen lähestyvän. Tämä
tuli kohta aivan Saaran wiereen. Ja hän oli nuorukainen
hywin kauniissa puvussa, jommoista Saara ei ennen ollut
nähtykään. Silkit ja sametit siinä hänen waatteinansa ja
waippanansa oli — waikk'ei suinkaan Saara näitä kankaan-
nimiä tuntenut, — ja waatteita piti wyötäreistä kiinni kul-

tainen wyö, josta kaikellaisia foristuksia riippui. Riitinkukon höyhentöyhtö heilaili hänen hatussa, ja hänen pysyvä piippu hopealta hohtawan näkyi. Kyllä hänen kuorensa siis komea oli; mutta kowin oli hän itse kalpea kasvoiltaan ja warjin laiha warreltaan. Sitä paitse näytti hän hyvin nyrehtyneeltä, myreältä: hänen poskensa painuivat sijään päin, hänen suupielsensä pitenivät alaspäin, huulet olivat hajallansa, leufa longallansa, nenä nirpilään, filmät kuin olisi niistä firwestävää saippuaa pihkunut, kulmakarvat kurostuneina yhteen, otja rumissa ryppyisissä, korwatkin ikääskuin kallellansa, koko pää painuneena alaspäin. Sanalla anoen: hän näytti kauhean katalalta, ikääskuin alituinen painajainen häntä panisi. — Kädesjään oli hänellä wasta ammattu pahainen pyy.

Nuorukaisen nyt tultua Saaran wiereen, katseli tämä häntä hämmästyksellä ja kyhyi:

— Ken olet sinä? Sinä peljätät minua pysähtymälläsi.

— Minä olen prinsssi, — wastasi nuorukainen, nostellen hieman päätänsä.

— Wai prinsssi! — ihmetteli Saara. (Hän ei osannut ääntää p:tä r:n edessä). — Oletko sinä siis ehkä kuninkaan poika? —

— Niin olen. —

— Mistä sinä tulet? —

— Tulen tietysti kuninkaan linnasta, johon en nyt osaa takaisin. Olen efsynyt täällä korwesja. Missähän minä nyt olen?

— Olet kaukana, kaukana kaupungista, jossa se linna kuuluu olewan. Isä sanoo sinne olewan monta kymmentä penikulmaa. Oletko sinä nälissäsi? —

— Kyllä olen nälissäniikin. En ole moneen päivään syönyt muuta kuin marjoja, waiikka mulla kyllä lähteisjäni

oli hyvillä ewäillä warustettu jahtilaukku. Kun se tuli tyhjäksi, heitin sen menemään. En wiitsinyt kantaa. —

— Ho, ho! Wai niin! No, mitäs nyt tuumaat tehdä? Dikeinpa sinä näytät jurkealta, waikka olet niin kauniisja waatteisja. —

— Niin, katjos, asian laita on se että — — — —
Mutta mikä on sinun nimesi ja kuta sinä olet? —

— Minun nimeni on Saara, ja isäni ja äitini asuwat tuolla torpassa, joka näkyy tuolta niityn tafaa. Tule sinne, niin saat ruokaa, koska sulla on nälkä. Hyi, kuinka sinä näytät kurjalta! —

— No, mennään sinne, — sanoi prinsji, — kyllä hän mulla onkin nälkä. Mitä saan minä ruoaksi? —

— Mitä meillä wain on, — wastasi Saara, — leipää, woita, maitoa, muikkuja, perunoita. —

— Se lienee hyvin halpaa ruokaa, — sanoi prinsji, — tuskinpa olen semmoista ennen syönytään. Isäni linnassa saan minä kallimpia herkkuja mitä wain maailmassa on; niitä tuodaan kaukaa ulkomailta. Ja kuitenkin olen minä aina tyytymätön. —

— Hoo-h! Wai olet sinä aina tyytymätön, — sanoi Saara; — mutta sen sinusta näkeekin. No, oli miten oli; käy mukhanani nyt, niin saat ruokaa, johon sun täytyy tyytyä, koska ei parempaa ole. —

Saara ja prinsji lähtiwät nyt astuskelemaan torppaan päin. Eikä aikaakaan, niin oltiin jo perillä.

Toinen luku.

— Täällä tuon muassani kokonaisen rinsjin, — sanoi Saara, astuessaan nuorukaisen kanssa owesta sisään. —

Hän on nälissään. Paneeko äiti hänelle vähän ruokaa? Katsokaas kuinka furjalta hän näyttää, waikka noin kauriissa puuvussa on! —

Torppari ja torpparin waimo hämmästyivät hirweästi nuoruksista nähdesfään, nousivat seisomaan ja kumartelivat ja niailivat niin sywään, että oikein olisit sitä nauranut, jos olisit nähnyt.

Mutta prinsfi selitti nyt olewansa prinsfi ja kertoi torppanwäelle mitä jo oli Saaralle kertonut.

Saaran äiti pani nyt pöydälle leipää, voita, maitoa, muikkuja ja perunoita ja kutsui wierasta syömään. Tämä istuikin heti pöydän päähän ja käwi ruokaan käsiksi. Mutta hän oli niin tottumaton tämmöisiin ruokiin, ett'ei edes osannut tehdä voitaleipää itselleen, jonka tähden Saaran äidin täytyi häntä auttaa. Prinsfi oli warmaanfin ijänsä linnassa saanut ulkomailta walmiina tuotuja woileipiä.

Saara hymyi hänen kömpelyyttänsä, ja pienistä pateroista tytön poskisja ja hänen filmiensä wihättävästä wälkkeestä tirkisteli niinikään hymyiien tonttu Tyytywäisyys ulos.

Saaran hymyn huomasi prinsfi ja näytti nyt wieläkin tyytymättömämmältä kuin äsken. Mutta kun hän sitten ei ymmärtänyt syödä perunoitakaan, waan aikoi pistää suuren perunan fuorineen päiwineen suuhun (— hänelle warmaanfin kotona annettiin ulkomailta walmiiksi fuorittuina tuotuja perunoita), silloin Saara purskahhti ilmeiseen nauruun, niin että prinsfi parha punastui ja siitä käwi wieläkin myreämmäksi kuin ennen.

— Mitä finä naurat? — kysyi hän hywin kiukkuisesti Saaralta.

— Nauran sitä, — wastasi tämä, — kun et näy osaawan syödä, waikka olet jo aika mies. Ja niin näytät

sitten tyytymättömältä, ett'en tiedä tuleeko mun itkeä vai nauraa. —

— Saara, Saara, — muistutti nyt ijä, — ole Herran tähden varoillasi. Hän on kuninkaan poika eikä ole tottunut syömään meidän ruokiamme. Et sinäkään pystyisi pitämään puoltasi howin pöyhäsjä, kaikellaisia kummallisia herkkuja nähdesjäsi. —

— Entöhän, hyvä ijä? — sanoi Saara, — mutta tuskinpa minä sinne koskaan tulenkaan enkä sinne tahdokkaan, en ensinkään. Vienevät hyvin tyytymättömät siellä kaikki. —

Nyt puuttui prinsfi puhumaan vähän pitemmältä, kuullessaan tyytymättömyydestä haastettavan. Syödesjään siinä hyvin wikkalleen, hän siis lausui:

— Hyvät ihmiset! Niin, kyllä siellä ijäni linnassa wälistä on aika lailla ikäwä, mutt'ei kenelläkään kuitenkaan ole niin ikäwä kuin minulla. Waikka saan kaikki mitä tahdon, niin minulta aina jotakin puuttuu, ja pahin seikka on se että useimmiten en tiedä mikä minulta puuttuu. Mielestäni multa puuttuu kaikki, melkein kaikki; puutetta wain ei puutu.

— Ja multa taasen, — keskeytti tässä Saara ilkkuijesti — ei puutu mitään, ei niin mitään. Puutetta ehkä joskus vähäsen puuttuu. —

— Hiljaa, hiljaa, Saara! — sanoi äiti, — anna prinsfin puhua.

Tämä jatkoi:

— Niin, katsokaas, minun laitani on semmoinen, että sanowat minusja asuwan erään pahan haltian, jonka nimi on Tyytymättömyys. Ja kyllä minä sen tunnen, mutta en wain siitä pääse. Se on itsepänttäinen ja oikullinen kowin eikä anna mulle mitään rauhaa. Minä olen niin onneton, niin onneton, waikka äärettömät rikkaudet owat käytettävissä-

isäni ja waiikka minä isäni kuoltua saan koko tämän waltakunnan. Enkä koskaan tule onnelliseksi ennenkun pääsen tuosta tuskallisesta tontusta. Siitä taas en pääse ennenkun tapaan jonkun tytön, jossa asuu päinwastainen tonttu eli Tyytywäisyys ja joka tahtoisi lahjoittaa tai myydä tonttunsa minulle taikka hätätilassa waiikka mennä naimisiinkin kansjani. Nyt olen etsinyt semmoista tyttöä jo pari vuotta, waan en mistäkään löytänyt. Howissa niitä ei ole ensinkään, semmoisia tyttöjä. Enkä ole tawannut muualtakaan moista, jossa tonttu Tyytywäisyys aiwan eheänä asui. Kaikilla oli heillä aina jokin puute. Ei auta mitään! — päätti prinsfi raskaasti huokaellen.

Mutta hänen siinä fitten yhä syödesään, juolahti hänelle mieleen ampumansa pyy, jonka hän nyt otti taskustaan, johon oli sen pistänyt, ojentä Saaran äidille ja käski paistaa. Tämä tekiin heti walkean talleen, pani paistinnannun tulelle ja pyyn siihen paistumaan.

Tämän työn kestäessä jatkettiin pakinaa. Torppari lausui:

— Wai niin, wai niin, wai puuttuu prinsfiltä kaikki, waiikka prinsfillä kaikki on? Jo ymmärrän. Kuules Saara, olethan sinä aina ollut hywin hyvä lapsi, ja onhan sulla vielä wanha tonttuji tallella. Mitäs jos antaisit sen tälle onnettomalle prinsfille?! —

— Minäkö antaisin pois tonttuni, hywän Tyytywäisyyden? — janoi Saara, ja hänen silmänsä oikein suureniwat hämmästyksestä. Hui, hai, hyvä isä! Ethän moista multa pyytänekkään. —

Prinsfi kun kuuli että Saaralla olisi olemassa tonttu Tyytywäisyys, hyppäsi hämmästyksissään ylös pöydästä, käwi aiwan Saaran eteen ja katseli häntä tarkasti silmiin. Sanoi sitten hywin mielisään:

— Herranen aika! Jokohan viimeinkin olisin tuon tontun tavannut?! Torpparin tyttären filmistä?! Herra hallitsoon! Mutta se on totta, sen näen nyt selvästi. Etkö sulla siis ole mitään puutetta maailmassa? etkö sinä halaja itsellesi mitään, jota sulla ei jo olisi? —

— En ensinkään, — vastasi Saara, — mulla on kaiikki mitä tarvitzen: hyvä isä ja hyvä äiti, hiljainen, rakas koti, ruokaa kylliksi ja vaatteet päälläni ja nämä ihanaat metsät ja maisemat ja järvet täällä ja kili ja kissa ja koira ja tonttu Tytyväisyys, enkä tahdo niin mitään muuta. Minä olen aivan tyydyttävästi onnellinen. —

— No, voi, voi! — ihasteli prinsfi — saanhan nyt sinulta tuon tavattoman tonttusi, että minäkin tulisin onnelliseksi? —

— Oho! — huudahti taas Saara, — niinkö wain ilman mitäkään antaisin pois tonttuni! Hui, hai, hyvä herra! Siitä ei tule mitään. —

Prinsfi ihmetteli tätä rohkeutta torpparin tyttäressä, katseli häntä suurin silmin ja lausui fitten:

— Mutta saathan siitä rahaa niin paljon kuin tahdot. —

— Mitä minä rahalla teen? — vastasi Saara, — en sitä ensinkään tarvitse. Pidä rahasi sinä, minä pidän tonttuni. —

Yhä enemmän ihmetteli prinsfi tytön rohkeutta ja itsepäisyyttä ja lausui taas:

— Etkö sinä tarvitse rahaa? Oletihan köyhän torpparin tyttö ja köyhätki jätät elinajaksesi, jos et tonttuasi myy. —

— Hui, hai, hyvä herra! — vastasi wain Saara — en minä ole ensinkään köyhä, mulla on kaiikki mitä tarvitzen enkä tahdo mitään muuta. Siitä kaupasta ei tule mitään.

Nyt rupefi prinsfi ahdistelemaan Saaran vanhempia ja lupafi heille waikka kuinka paljon rahaa, jos myyjiwät Saaran tontun; mutta nämä sanoiwat ett'ei sitä saata myydä eikä lahjoittaa pois kukaan muu kuin Saara itse. — Jos ei hyvällä tahdo antaa, — lausuiwat he, — niin ei sitä wäkijinkään saa. —

Prinsfi oli kowasti pahoillaan, ja tonttu Tytytmättömyys irvisteli kaikkialta hänestä.

Saaran isä sanoi viimein:

— Tokkohan tässä onkaan muu asia kuin että wain saadaan tonttu Tytytmättömyys lähtemään prinsfistä pois? Eiköhän prinsfissä fitten kaswa itsestään tonttu Tytytwäisyttä. —

— Min, — sanoi prinsfi, — mutta se ei lähde ennenkun saan Saaralta hänen tonttunsa. Ja sen mä tahdon. Minä olen prinsfi. Eikö mulla olisi sen werran waltaa että kufistaisin torpparin tytön? —

Sierottiin siinä nyt vielä kauppa hetken aikaa, mutta ilman menestyhettä. Saara ei luopunut tontustansa. Wiimein lausui prinsfi:

— No, tässä ei siis ole muu neuwona kuin että mennä naimisiin Saaran kanssa, waikka kyllä se on aiwan sopimatonta että prinsfi ottaa puolisojensa torpparin tytön, enkä tiedä mitä kuningas siitä sanonee. Mutta olkoon menneeksi! Muuten en pääse tontustani. Tule siis puolisojeni, Saara, prinsesjaksi pääset hopeasta hohtawaan hoviin! No, joko nyt kelpaa? — päätti prinsfi hymyillen, luillen saattaneensa Saaran aiwan pyörälle ilosta ja riemusta.

Mutta mitäs ollakkaan! Saara ei siihenkään suostunut.

— Ei käy laatuun, — sanoi hän, — hui, hai, hyvä herra. En minä ensinkään pyri prinsesjaksi enkä tuommoisen pahanpäiwäisen prinsin puolisojfi. Minä en halaja

mihinkään homiin, tahdon elää ja kuolla täällä torpassa wain. Täällä on warfin hyvä olla.

Prinsfi seisoo töllisteli siinä kuin puusta pudonneena, katseli aiwan ymmällään Saaraa eikä saanut sanaakaan suustansa. Ruffaset! Todellakin ruffaset hän siis oli saanut torpparin tyttäreltä! Hän ei woinut semmoista ihmettä kättää, hän, jonka puolisojfi mikä ruhtinaan tytär hyvänsä olisi riemulla ruvennut. Olkohan Saara oikein wiifas?

Mutta niin wain oli, ett'ei tyttö koko prinsfistä piitannut tuon enempää.

Mutta nyt oli prinsfin pyy paistunut, ja Saaran äiti pani sen pöydälle.

— Jos prinsfi söisi tämän nyt, — sanoi hän, — niin ehkä vähä mieli parani. —

Mutta prinsfi ei siitä piitannut nyt. Katsoa tuijotti wain Saaraa, kunnes tämä nauraen käwi ja haukkafi palasen pyystä, sanoen:

— Mitäs jos minä maistaisin hiukkasen prinsfi paran pyystä. Saanko? —

— Syö siinä koko pyy! — wastafi prinsfi.

Mutta Saara haukkasikin wain pienen palasen, käwi sitten aiwan prinsfin nenän alle ja työnfi hänelle pyytä suuhun.

Ja äläppäs ollakkaan! Prinsfi rupefi pureskelemaan hyvin paistettua pyytä, hymyili Saaralle ja söi wiimein koko pyyn, että tuskin luitakaan jäi jällelle.

Tämän tehtyänsä käwi prinsfi heti lewollisemmaffi, kiitti kauniisti Saaran äitiä hyvästä paistista ja hymyili niin herttaisesti Saaralle, että oikein miellytti Saaran wanhempia.

Kolmas luku.

Mutta jo pitää pyrkiä tämän tarinan loppuun.

Tuumittiin siinä torpassa sitten hetken aikaa mitä tehtäisiin prinsin pahalle tontulle, että saataisiin lähtemään pois. Ja viimein tultiin siihen päätökseen että prinsin piti jäädä muutamaksi viikoksi torppaan, että hänen piti käydä metsästämisssä lähiseuduilla ja kalastamassa järvilla, syödä tavallista talonpojan ruokaa ja elää hyvin yksinkertaisesti muuten.

No, niin tapahtuikin. Ja uskoisitteko sitä? Parin viikon perästä, kun prins si josta päivä oli syönyt yhdesjä torpanväen kanssa ja Saara hänelle iloisesti aina tarjoellut mitä pöydässä oli, selitti prins si olevansa niin iloinen ja tyytyväinen, ett'ei sanonut tahtovansa lähteä pois ensinkään.

— Luulenpa tosiaankin että tonttu Tyytymättömyys rupeaa minusta lähtemään, — janoi hän hymyillen.

Ja siltä totta maar näyttikin. Puna rupe si nousemaan hänen poskillensa, hänen filmistään rupe si välkkymään firkkautta, ryppyset katosivat hänen otsastaan, hän lihoi silminnähtävästi, koko hänen olentonsa jalostui.

— Niin, totta tosiaankin, — janoi torppari, — jo rupee tonttu Tyytymättömyys lähtemään, ja mikä merkillistä on, on se, että Saaran tonttu, tuo taitava Tyytyväisyys, näkyy kasvavan wain. Muuten olisi woinut luulla että nuoriwäki olisi tonttuja waihtanut. —

— Minäkö waihtaisin pois tonttuni! — janoi nau-raen Saara, — hui, hai, hyvä isä! Siitä ei tule mitään, kyllä minä ymmärrän tonttuani niin hywitellä, ett'ei se minua jätä. Mutta asian laita lienee se että minun hyvä tonttuni ei kärsi prinsin tonttua eikä tahdo ajua saman

katon alla sen kanssa. Sentähden on kai tonttuni ajanut prinsfin tontun koko torpastamme pois! —

Kaikki nauroivat. Mutta jo arveli torppari että kai prinsfin pitäisi lähteä kotiansa. Howissa kai kaikki häntä kaipaivat jo.

Prinssi ei lausunut mitään, hymyili wain, heitti pysynsä olalleen ja meni metsään. Eikä hän sitten tullut takaisin koko sinä päivänä, ei tullut toijena eikä kolmantenaakaan eikä wiidentenä eikä kuudentena.

Saaran isä ja äiti eivät olleet hänen lähdestänsä millänsäkään; täytyihän hänen viimein mennä kotiansa, arvelivat he, waikka wähän ihmettelivät sitä, ett'ei edes hywästiä ollut sanonut. Mutta Saara näkyi häntä kowasti kaipaawan, kolmantena päivänä katseli jo aina tawan takaa ulos ikkunasta, ett'eikö prinssi ehkä kuitenkin palajaisi, neljäntenä impi parha itki, wiidentenä oli hieman kalpeana jo ja kuudentena rupefi lahtumaan ja näytti hywin alakuloiselta.

Isä ja äiti tyttöänsä suuresti ihmettelivät.

— Mikä sinua waiwaa? — sanoivat he.

— Niin, — sanoi Saara, peittäen kaswonsa molemmilla käsillään, — kun tuo kummallinen prinssi sittenkin jätti tonttunsa tänne. Se on nyt muuttanut asumaan minuhun. Ja minun tonttuni wei hän muasjaan. —

Niin puhui Saara. Ja wanhemmat olivat kowasti huolissaan.

Mutta mitäs ollakkaan! Seitsemäntenä päivänä prinssi yht'äkkiä palasi takaisin, tuli iloisesti laulaen tupaan ja uskalsipa heti mennä halaillemaan Saaraa. Ja Saara ilostui ja ihastui niin, niin, ett'ei sitä sanoa woi. Eikös se ollut kummallista?

Mutta prinssi kertoi nyt että hän, kauwan forwessa harhailtuansa, viimein oli tullut kotiansa ja siellä pyytänyt

kuninkaalta luvan saada ottaa Saaran puolijokfensa ja jäädä torppaan asumaan. Kuningas oli tätä kovasti vastustellut, mutta kun prinsfi oli wakuuttanut muuten kuolewansa, oli siihen viimein suostuttu. Ja täällä oli hän nyt.

— Ja minä kun luulin, — sanoi suloisesti hymyillen Saara, — että olit wienyt minulta tonttu Tyytywäisyyden mennessäsi ja jättänyt tonttu Tyytymättömyyden asumaan minuhun. Mutta nyt tunnen että sinun kanssasi on tonttu Tyytywäisyys minuhun palannut takaisin. Ja kiitoksiksi siitä rupean nyt puolijokfesi. —

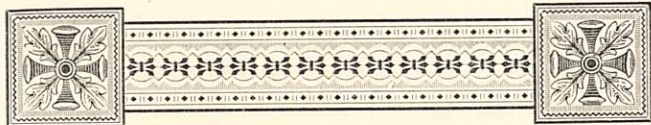
Niin sanoi suloisesti hymyillen Saara. Ja niin sitten käwikin. Wihillä käytiin kaukaisessa kirkonkylässä wain, palattiin takaisin torppaan ja pidettiin neljän kesken pienet häät — kilin, kisan ja koiran wain wieraina ollen ja tonttu Tyytywäisyyden tanssiesä.

Sinne torppaan jäi, kun jäikin, prinsfi siis — koti-
wäwyffi!

Tonttu Tyytymättömyyttä ei enää kuultu eikä nähty. Se oli, näet, tonttu Tyytywäisyyden riitaweli ja pötki pois, huomattuaan että tämä yksinään torpassa herrana ja haltiana olla tahtoi.

Sen pituinen se.





Lasfi Laurinpojan lentokone.

Ensimmäinen luku.

Kasfi koulupoikaa kulki maantietä, pysäyt olalla. Kou-
lusja he jo olivat ylemmillä luokilla, mutta nyt he
juuri olivat päässeet maalle kesälomalleen. Tuumailivat
fiinä miten nyt oikein hauskaasti voisivat viettää kesänsä.
Ja tämä tapahtuikin viime kesänä.

— Kyllä sentään olisi hupaista saada vähän mat-
kustella tätä maailmaa, — arveli toinen, jonka nimi oli
Antti Kirakoski.

— Niin, kyllähän se olisi hauskaa, — myönsi toinen-
kin, joka taas oli Olli Djanpohja nimeltään, — mutta millä
me matkustamme? Matti on taskusja. —

— Mihin sinä lähtisit, jos pääsisit menemään? Minä
lähtisin Pariisiin katsomaan tuota suurta näyttelyä, jota siellä
nyt par'aikaa pidetään. —

— Wähät minä Parisista! — sanoi Olli, — minä
lähtisin suorastaan Afrikaan ampumaan leijonia ja elehwant-
teja. Se on sentään toista kuin tuo suuren kaupungin rä-
hijewä elämä, jonka warsin hyvin tunnemme Helsingistä. —

Pojat kävivät, näettekös, koulua meidän pääkaupungis-
samme.

Antti sanoi taas:

— Niin, niin, miksi en minäkin lähtisi Afrikaan peto-
eläimiä ajamaan? Mutta katjos, weli kulta, sinne on mei-
dän vielä pahempi päästä kuin Pariisiin. Sitä paitse me
emme yhtenä kesänä kerkeisi käydä Afrikassa edes-takaisin-
kaan. Ja syyskuun ensimmäisenä päivänä pitää meidän taa-
sen olla koulussa. Sen pituinen se. Mutta Pariisissa en-
näittäisimme käydä, waikka jalkapatikasjakin kulkisimme. Mi-
täs jos lähtisimme farkkuun?! Olen sitä monta kertaa tuu-
mannut. Mieleni niin kowasti tekee Pariisiin. —

Näin puhui Antti Miraksinen. Olli Ojanpohja wastasi:

— Mutta eihän meillä ole rahaa senkään werta, että
saisimme ruokaa matkalla. Ja mitäs vanhempamme ajatte-
lisivat, huomatessaan meidän poisja olewan? Ei, Antti,
siitä tuumasta ei tule mitään. Mutta minä tahtoisin lähteä
Afrikaan oikein pariksi wuodeksi. Metsästäminen minua hu-
wittaa enemmän kuin Pariisin näyttely. Ja saadaksemme
nyt edes orawia ampua, poiketaan tästä syrjätielle jaloon
päin. —

Maantieltä weikin syrjätie jaloon, ja sinne olivat po-
jat juuri poikkeamaisillaan, kun yht'äkkiä kuuliwat iloi-
sen laulun maantieltä edesjässä. Ja pian näkiwät näppärän nuor-
rukaisen lähestyvän. Tämä oli pari kolme vuotta poikiamme
vanhempi ja tulla astuskeli heitä vastaan, pieni matka-
laukku selässä, keppi kädessä ja piippu suussa. Hän oli jo-
teskin hymissä waatteissa, jotka kuitentkin näkyiwät olewan
ulkomaan muotia ja jo vähän kulumaita. Hywin iloiselta
ja onnelliselta hän wain näytti.

— Hywää päivää! — sanoi hän koulupojille. —
Mihin-käs matka? —

— Metsästäämään. —

— Vai metsästäämään! Mutta eikös nyt ole luvaton aika tässä maassa? —

— On kyllä, mutta tuumaamme sinäkin ampua ainoastaan orawia ja ehkä warikfia ja petolintuja, joita saa pyytää milloin hyvänsä — vastasi Olli.

— Ja karpäsiä ja hyttysiä, — lisäsi nauraan nuorukainen. — Mutta kun teitä oikein katselen, hyvät herrat, tuntuupa siltä kuin teidät tuntisin. Etkö sinä ole Olli Djanpohja ja sinä Antti Mirakainen? — ja hän osoitti heitä kumpastakin wajemman käden etujormella.

— Niin ollaan! — vastasivat koulupojat aivan kuin yhdestä suusta ja näyttivät hyvin hämmästyneiltä. — Mutta ken olette Te?

— Ei minua tarvitse teitillä, — vastasi nauraan nuorukainen. — En ole paljoa vanhempi teitäkään, hyvät herrat. Ettekö tunne minua? Katsookaas mua nyt oikein tarkasti tähän nuoreen naamaani, niin ehkä tunnette. —

Pojat katselivat häntä ihmettelewin silmin, mutta pudistelivat wain päätänsä.

— No, herranen aika! — janoi nyt nuorukainen. — Ettekö tunne Lassi Laurinpoikaa? Olemmehan me ennen maailmassa monen motuista kertaa leikkineet yhdessä tämän kotiseutuni wihannoiwilla nurmikoilla. Te tulitte sitten kouluun ja minä jouduin viimein Pietariin kellosepän oppiin. Sen pituinen se. —

No, jo tunsiwät Olli ja Antti nuorukaisen, ja siinäköös nyt tuli kätteleitä ja terve-tuliaisia oikein Porwoon mitalla.

— Palaatko sinä nyt tänne pitkäsiljeltä Pietarin matkaltasi? — kysyi Antti. —

— Kyllä palaan, mutta en suinkaan aio ajettua tänne ijanfaijiksi ajumaan. Mulla on wain pääsijäni jotain, jonka täällä tuumaan toteuttaa ja toimeen panna. Pieta-
risja ei sopinut, kun en siellä olisi woinut pitää puuhaani salassa, enkä sitä paisje siellä saanut kisanfultaa, jota täällä tiedän löytyvän eräältä kiviiseltä ja someroiselta saarelta waikka
kuinka, Kalafaija-saarelta, näettekös. Katsokaas, asian laita on se että minä — — — mutta se onkin suuri salaisuus. —

— Ja tähän salaisuuteesi tarwitset sinä kisanfultaa?
— kyseli Olli ihmeisjään.

— Niin juuri, — wastasi Lassi Laurinpoika, — kisanfultaa ja oikein kofolta wielä. Minä tuumaan, näettekös, tehdä jotakin, joka tulee ihmettämään koko maailmaa ja jommoista moni kyllä on kofenut tehdä ennen minuakin, mutta huonolla menestyksellä. Se on, näettekös, eräs kummallinen kone, jota fitten lähden näyttelemään Pariisiin, jossa nyt pidetään suurta näyttelyä. Sen werran woin teille sanoa, ja minä lähden sinne Kalafaija-saarelle sitä tekemään. Muistattehan Kalafaija-saarta? —

— Kyllä muistamme, — wastasi Antti; — mutta tuumaatko todellakin pyrkiä Pariisiin? —

— Sinne lähden jo wiikon perästä? —

— Onko sulla fitten niin paljon rahaa, että pääset sinne? — kysyi Olli.

— Minä en mitään rahaa siihen tarwitsekaan; matkustanpa omin keinoin ja parin kolmen päivän perästä olen, kun olenkin, perillä. — Näin kehui Lassi Laurinpoika.

— Ehkä lähdet fitten seitsemän peninkulman saapilla, — sanoi Antti, hieman hymyillen.

— Tyhjiä loruja, — moijet matkustukset ovat wanhoja tyhmiä satuja, joita ei ole uskominen ensinkään. Mulla on, kuten sanoin, omat keinoni. —

— Ehkä tuumaat tehdä lentokoneen? — sanoi Olli.

— No, voi, voi! — vastasi Lassi, — jo se salaisuuteni nyt puhkesi ilmi. Mutta, hyvät pojat ja entiset leikkitoverini, jos ette kellekään ihmiselle ilmaise salaisuuttani, niin saatte tulla katsomaan lähtöäni. —

— Tässä oli juur äsken meidän kesken, — sanoi Antti, — kysymys miten Olli ja minä pääsimme Pariisiin, ja Olli tahtoi aina Afrikkaan. —

— Wai niin, wai niin! — sanoi mietiskellen Lassi Laurinpoika ja weti samalla hyvän siemaufsen piipustaan; — no, jos lupaatte pitää puuhaani salassa, niin pääsette ehkä mukanaani. Rakennan koneeni vähän suuremmaksi. Ja te, jotka olette pysymiehiä, voitte olla mulle suureksi avuksi työssäni. —

— Kyllä me pidämme suomme kiinni, — wakuuttivat nyt Antti ja Olli, jotka jo olivat ruvenneet innostumaan Lassi Laurinpojan yritykseen.

— No, hyvä, — sanoi Lassi, — ja jos tahdotte minua auttaa, niin ampukaa niin paljon petolintuja kuin suinkin pystytte. Niitä minä tarvitsen. Ja huomenna jo lähdenme Kalakaija-saarelle, joka on tuolla Suurlahden suussa hyvän matkaa kylästä. Ampukaa nyt tänään jo petolintuja, niin suuria kuin suinkin, ja tuokaa ne sitten salaa huomen-aamuna Suurlahden rannalle, niin lähdetään yhdessä saarelle. —

Tämän lupasivat koulupojat tehdä. Ja nyt erottiin. Lassi Laurinpoika lähti kylään ja Olli ja Antti metsään petolintuja ampumaan.

— Etkö sinä tarvitse oraviaakin? — kysyi sinä erotessa Olli.

— Tarvitsen kyllä, varsinkin niiden häntiä. Prashai!

— Hyvästi, hyvästi huomisefi! —

Toinen luku.

Seuraavana päivänä jo varhain aamulla yhtyivät kaikki kolme Suurlahden rannalla. Sinne tuli Lassi Laurinpoika matkalaukkuineen, keppineen ja piippuineen. Sinne tulivat Antti ja Olli, ja näillä oli muassaan pari oravaa, kolme neljä haukkaa ja kaksi kisanpöllöä. Tämä Suurlahti oli osa erästä suurta järveä maamme sijässä, yks' kaikki mitä. Rannalla oli vanha wene, joka oli Ollin vanhempain oma. Sitä eivät enää muut käyttäneet kuin Olli ja Antti kalamattoillaan.

Jonkun matkaa rannalta lahden suuhun päin oli Kalakaija-saari, jossa paljon kisanfultaa oli. Se oli saanut nimensä siitä, että juuret kalakaija-parvet ehtimiseen kaiken kesää sen ympärillä risteilivät.

Pojat työnsivät nyt weneen wessille, heittivät kaikki kalunsa siihen ja lähtivät soutamaan saarelle päin. Eikä aikaakaan, niin jo olivat pian perillä, waikka wene wuoti jokseenkin kowasti.

— Täälläkö nyt tuumaat lentokoneesi valmistaa, — wirkkoi Antti; — mitähän siitä tulee? —

— Kyllä siitä semmoinen kone tulee. Saattepas nähdä wain. Kellosepän opisja olen oppinut hyvää mekaniikkaa. Tiedättehän mitä se on? —

— Kyllä wähä tiedämme, — wastasivat koulupojat.

— Mutta en sentään ymmärrä, — lisäsi Antti, — miten sinä sitä voit saada kisanfultasta koon. —

— Teidän on waikaa sitä ymmärtää, — selitti Lassi Laurinpoika; — teidän kouluisjanne te ette opi kellosepän jaloa taidetta; mutta, katsokaas, minä olen oppinut sen perinpohjin, ja lentokoneeni tulee käymään melkein samoin keinoin

kuin kello. Mutta nyt noustaan maalle, hyvät herrat! Hurraa! —

— No, hurraa! hurraa! — huusivat Olli ja Anttikin. Ja pojat nousivat maalle, Kalakaija-saaren kivijelle ja someroiselle maalle.

— Nyt työhön wain! — wirkkoi vielä Lassi, — wiikon kuluttua viimeistäänkin olemme jo matkalla.

Ja Lassi Laurinpoika ryhtyi heti tawattomaan työhönsä.

Kissanfultaa oli saarella kofolta. Sitä rupefi nyt Lassi ensiksi kokuilemaan eräälle monen sylen lewyijelle, aiwan litteälle, aiwan lasin sileälle kivelle. Ja tämä kissanfultaa oli mitä mainioimpaa maailmassa löytyy, oikein 24 karatin kissanfultaa, läpinäkyvää melkein kuin lasi, waikka tietysti kauriin keltaista väriltään, samalla myöskin warfin wenykäistä eli, kuten Lassi wieraalla kiehellä kehui, elastista, jotta sitä käwi helposti takoa.

Jo hetken kuluttua oli Lassilla aika läjä tätä tawaraa kivellä. — No, jopa melkein rupeaa riittämään, — lausui hän tyytyväisenä ja hieroi käsiään. — Mutta, hyvät pojat, tässä tarwitaan paljon enemmän lintuja kuin olette ampu neet. Ettekö pystyisi pyytämään kalakaijoja nyt? Risteilee hän niitä tässä ympäri saarta niin että wilisee wain. — Sill'aikaa kuin minä nyt rupeen konettani walmistelemaan, niin kokekaa noita petoja ampua. Nehän muutoinkin tekwät pelkkää pahaa, kaloja kun syöwät kuin Syöjätär. —

Waikka Antti ja Olli kyllä olisimat mielineet katsella mitä Lassi nyt ensiksi kissanfullallansa teki, lähtiwät he kuitenkin wastaiselle rannalle, jolle päin tuuli käwi, asettuimat erään suuren kiven taakse ja rupesimat ampumaan kalakaijoja. Ja kun nättä siinä räähkyen risteili suuret parwet, wäijyen kalaparvoja, joita näppäämään ehtimiseen kiitiwät

noffa edellä veden pintaan, niin hätätös niitä oli ampua. Hyvästä suojastaan pamauttivat pojat pysähtyilläänsä minä kerkesivät vain ilmaan, ampuen aina yhdellä kertaa, ja aina siinä putosi weteen joku kalakaija, jonka sitten laineet ajoivat rantaan. Olihan sekin linnustamista, waikk'ei linnuista syötäväksi ollutkaan.

Bari tuntia siinä ammuttuansa ja saatuansa jo koko joukon kalakaijoja, jotka pojat nyt kokosivat vedenreunasta, palasivat he saaliinensa Lasin luo. Tämä kiwellänsä teki kummallista työtä. Hän oli awannut matkalauffunsa ja otanut siitä esille suurempia ja pienempiä wafaroita, joita wuorotellen käyttäen hän nyt kissanfultapalasia siinä takoi. Ja jo hän näytti pojille noin kynnärän lewyisen ja kynnärän pituisen lewyn, joka makasi pienellä nurmikolla lähellä kiveä.

Pojat hämmästyivät, katselivat kaunist, kiiltävää lewyä ja tahtoivat sitä koetella käsin; mutta Lasin janoi:

— Antakaappas olla, hyvät herrat! Se ei ole vielä walmis. Restää tuskin koskeakkaan vielä. Tuommoisia lewyjä tarwitsen koneeseni parikymmentä. Niiden tultua walmiksi, saatte nähdä miten sitten käy. Tralalla laa! Tralalla laa! —

Näin lauleskeli Lasin siinä ja takoa taputteli kissanfulta-palasia milloin juuremmalla, milloin pienemmällä wafaralla. Eikä aikaakaan, niin oli hänellä jo kohta toinenkin samallinen lewy walmiina. Ja hänen työnsä käwi niin sukkelasti, niin näppärästi, että tuskin siinä ennätti silmin seurataakkaan lewyn walmistumista.

— Miten tuo työ sinulta noin nopeasti käypi? En ymmärrä temppujasi ensinkään, — ihmetteli Olli.

— Niin, niin, — janoi Lasin lewollisesti, — maailmassa lienee paljo, jota ette ymmärrä, hyvät herrat, waikka

olette koulua käyneet. Te ette kelpaa kellosepiksi, waikka muuten olisitte kuinka oppineita. Tralalla laa! Tralalla laa! Tämmöisiin töihin sitä käsityöläinen harjaantuu, mutta ei muut. Tralalla laa! —

Koulupojat kowasti Lasin työtä ihmettelivät ja jopa melkein kadehtiwatkin hänen kätewyyttänsä.

Saatuansa toisenkin lewyn walmiiksi, ryhtyi Lassi heti kolmatta tekemään. Kokoisi eteensä koko joukon kissanfultaa, takoa naputteli läjää, ensiksi suuremmilla, sitten pienemmillä wafaroilla, sitten taas keskinfertaijilla ja niin edespäin. Pojat katjelivat työtä siinä innoisjaan ja erinomaisella mieltymyksellä.

Lassi sanoi:

— Olettepa, näen mä, jo ampuneet koko joukon kalafaijoja, mutta tarwitaan wieläkin enemmän. Saatte huomenna jatkaa linnustamista. —

— Kyllä, kyllä jatketaan, — sanoi Olli, joka jo oli kowasti innostunut Lasin puuhaan, — mutta luuletko todellakin saawasi aikaan lentokonetta, jota ei wielä kukaan ole pystynyt tekemään? Ehkä tuleekin koneestasi jommoinenkin ilmapallo wain? —

— Tuli mitä tuli, — wastasi Lassi, — mutta lentoon sillä wain lähden. Mtkää hätäilkö, hyvät herrat. Tralalla laa! Tralalla laa!

— Sitä en minä koskaan woi saada päähäni, — sanoi Antti, — että tuommoisista kissanfulta-lewyistä saataisiin kokoon mitään ilmapalloa, saattikka sitten oikeaa lentokonetta. Ei, hyvä Lassi, ei mikään kellosepän kiskäli wielä ole semmoiseen työhön ryhtynytäkään. —

— Mistäs tiedät, hyvä oppinut herra koulupoika? — sanoi nauraen Lassi. — Ja ettekö sitä paitse ole kuulleet sananlastua, joka sanoo, ett'ei herroille eikä hulluille pidä

puolitekoista kalua näyttää? Sen pituinen se. Tralalla laa! —

Näin trallassi ja takoi Lassi siinä koko aamupäivän, kunnes viisi lewnä oli valmiina. Ewäät oli pojilla muassa, ja nyt istuttiin syömään. Paikistiin myös kaikellaista, erittäinkin lentokoneista ja siitä huvista, jota ne warmaanfin koko maailmalle ja erittäinkin koulupojille tuovat, kun niitä wain ferran ruwetaan käyttämään.

Kolmas luku.

Kaikkein syötyä siinä sitten, sytytti Lassi piippunsa, weti rauhassa muutamia sawuja ja ryhtyi taas työhönsä. Ja siinä päivänä sai hän wieläkin walmiiksi viisi kisan-kulta-lewnä, kaikki samallaisia kuin ensimmäinenkin. Olli ja Antti katselivat työtä wain hywin hartaasti, haluten itsekin oppia tällä tawoin takomaan kisan-kultaa. Ja kyllä Lassi antoikin heidän koettaa, mutta mitäs siitä olisi tullut! Röm-pelöt oliwat koululaisten kammöset tämmöiseen työhön.

Illalla lähdettiin saarelta pois, kun Lassi kuitenkin ensiksi oli lewittänyt kultalewnysä läheläiselle nurmelle, kaikki lewnyt erikseen.

— Miksi siinä ne noin lewität? — kysyi Olli.

— Että kaste niitä karaijji, — wastasi Lassi. —

Mutta nyt lähdetään, että pääsijitte mamman ja pappan luo ennenkun he teitä tietävät kowin kowasti kaimata. Minä mukun luffarin luona, joka ferran maailmassa opetti minua lufemaan. Muuta kouluopetusta olen tuskin sitten saanutkaan.

No, pojat siis lähtiwät nyt pois. Yönä wiettiwät Olli ja Antti kumpanenkin kodisjansa. Heidän wanhem-

pansa olivat naapurit, — mikä muuten juuri ei kuulu tähän. Lassi Laurinpoika makasi luffarin luona.

Mutta seuraavana aamuna he jo kaikki taas olivat kalakaija-saarella. Antti ja Olli juoksiivat heti katsomaan Lassin lewyjä. Ja kas kummaa! Niistä tippui hirveä hiki. Raste oli jäänyt niihin kiinni istumaan eikä lähtenyt pois, vaikka aurinko oli jo hyvän aikaa paahhtonut. Mutta nyt jatkettiin työtä. Antti ja Olli ampuivat vielä enemmän kalakaijoja, ja Lassi takoa kalkutti kiskankultaa. Sinä päivänä hän taas sai valmiiksi yhteensä kymmenen lewyä ja selitti nyt kumppaneilleen ett'ei enemmän tarvittaisikaan. Lewitti sitten uudet lewyt vanhojen viereen nurmikolle, pyyhkäisi kasteen vanhoista pois ja sanoi:

— Karashoo! Otsihin karashoo! —

Lassi osasi, näet, Venäjän kieltä ja Olli ja Anttikin sen verran osasivat, että nuo sanat helposti ymmärsivät. Ehkä sinäkin, arvoisa lukijani, niin paljon osaat, — niin ei minun tarvitse suomentaa.

No, pojat ja Lassi lähtivät nyt taasen yöksi kotia, mutta seuraavana päivänä tultiin yhdessä saarelle taas.

Ja nyt alkoi Lassilta uusi työ, joka kertomuksessani myös vaatii mutta lukua. Tässä tulee siis

Neljäs luku.

Lassilla oli niin muodoin valmiina kaksikymmentä kiskankultaista lewyä. Viimeiksi valmistuneisin kymmenen lewyyn oli niinkään yökaste tarttunut. Lassi pyyhki sen nyt heti pois — muuten ei, näet, lähtenyt, vaikka maassa ei enää ollut kastetta — ja lausui taas hywin ihastuneena

— Karashoo! Otshin karashoo! —

— Karashoo! Karashoo! — riemuitsivat Antti ja Ollifin, waikk'eivät tietäneet mitä riemuitsivat.

Mutta mitä rupefsikaan nyt Lasfi Laurinpoika tekemään?

Ensiksikin liitti hän lewyt yhteen, niin että nämä muodostivat hieman pitkän-soikean neliön. Ja tämä käwi wain sillä tavoin, että hän matkalaukustaan otti esille pienen pulлон, josta hän tiputteli jotakin kummallista juotus-ainetta lewyjen reunoille, lykkäsi nämä sitten siwästi ja tarkasti yhteen, — ja mitäs ollakkaan! Lewyt olivat, kun olivatkin, kaffi yhtenä lewynä. Nyt käsfi hän Ollin ja Antin aset-tua seisomaan keskelle tätä kokonaista kiskan-kulta-lewyä.

— Mutta sehän särkyy kuin lasi! — huudahtivat sekä Antti että Olli.

— Oikaa huoleti! — wastasi Lasfi, — ja tehkää niin-kun mä sanon. —

No, mitäs muuta! Pojat asettuivat keskelle lewyä sei-somaan; samassa nousiivat lewyn laidat wähitellen aiwan pystyyn; Lasfi aset-teli niitä sitten niin, että lewystä muodostui melkein weneen kaltainen purtilo, ja käsfi pojat pois.

— Eihän tästä pääse enää! — huudahtivat nauraen pojat.

— Miwan oikein, — sanoi Lasfi, ja samassa hän nosti tätä kummallista kapinettaan yhdestä alalaidasta mo-lemmin käsin, niin että se kaatui ja pojat pyörähtiwät jalat ilmassa nurmikolle, nauraen täyttä kirkkua.

Siinä oli nyt Lasfi Laurinpojan lentokoneen runko. Mutta nyt hän rupefi sowitztelemaan yllälaitojakin yhteen, ja tämä tapahtui taas sillä tavoin, että Lasfi pullostansa woi-teli niitä juotus-aineellaan. Eitä aikaakaan, niin oli kiskan-kulta-lewyistä syntynyt aiwan umpinainen firstu. Tätä ru-wettiin sitten yksijä woinin wyörnyttlemään pitkin nurmik-

koa, ja kowasti siinä naurettiin. Mutta hetken kuluttua tulikin sillä tavoin tuosta kummallisesta kisanankulta-kirstusta melkein munan muotoinen pallo. Ja ymmärrättehän että se, kun niin suuresta lewystä oli tehty, hywinfin suuri oli. Niin korkea ensikfin, että warfin helposti täysikasvuinen mies saattoi suorana seisoa sisänsä; ja pituudeltaan oli se hywinfin kaksi sylvä. Mutta samassa oli se niin kewyt, että pienikin poika olisi jaksanut sitä wyöröytellä.

Lasfi Laurinpoika riemuitfi työtänsä ja lausui:

— Karashoo! Dtschin karashoo! —

Ja Antti ja Olli sydämensä pohjasta hänen riemuhuutoonsa yhdistyivät.

— Mutta nouseeko se ilmaan? ja miten pääsemme sen sisään nyt, kun ihan umpinainen on? — kysyi Antti.

— Enkö ole teille jo sanonut, — kerskaili Lasfi Laurinpoika, — ett'ei herroille eikä hulluille pitäisi puolitekoista kalua näyttää? —

Tämän sanottuansa ryhtyi Lasfi taas uuteen työhön. Hän otti matkalaukustansa esiin kaikellaisia hohtimia, sekä suurempia että pienempiä, kaikellaisia hywin pieniä wasaroita, joukon pieniä pulloja, joukon pieniä pensseleitä, joukon pieniä weitsiä, joukon pieniä äimiä ja joukon pieniä sahoja. Ja nyt hän alkoi työtä, jota eivät koulupojat ensinkään ymmärtäneet.

Ensiksi wäänfi hän suurilla hohtimilla kisanankulta-munaa toisesta päästä niin kummallisesti ja konstikkaasti, että tämä pää muodostui melkein kuin linnun pääkfi; ja sitten, kun hän pienemmillä hohtimilla wäanteli ja käänteli tätä päätä vielä enemmän, niin tuli siitä ihan joutsenen pään kaltainen pää, mutta tietysti hirweän paljon suurempi. Antti ja Olli seisoiwat siinä aivan kuin pyörällään, katsellen tuijotellen, eiwätkä hämmästyksissään hiiskuneet sanaakaan.

Mutta nyt käski Lasji poikia kotoilemaan vielä enemmän kiskankultaa. Ja nämä kuin tuulesa toimeen! Eikä aikaakaan, niin kantoivat he kumpanentkin koko lafillisen kiskankultaa mainitulle litteälle kivelle.

Ja Lasji taas takomaan. Ja siinä hän takoi että hiki otsasta tippui. Ja miten lienee takonutkin, niin oli pian valmiina kaffi kiskankultaista linnunjalkaa, ihan kuin kaffi linnunjalkaa kynnineen päivineen. Mutta nämä olivat ontelot. Semmoisiksi hän ne teki. Nämä asetti hän sitten kaikellaisten työkalujen ja pulloissa olevien öljyjen avulla kultamunanja kylkeen; käänsi sitten munaa sillä tavoin, että se tuli seisomaan näiden kahden jalan päällä, ja munan pään wäänsi hän hohtimilla niin, että koko kone todellakin näytti jaloillaan seisowalta jättiläis-linnulta, joka ylpeänä kuroittaa kaulaansa ilmaan.

Koulupojat taputtelivat käsiään ja hyppivät ilosta. Mutta Lasji sanoi wain:

— Karashoo! Nyt ei puutu muuta kuin pyrstö ja siivet, niin on lentokone-lintuni ulkopuolelta melkein valmis. Mennään kotia nyt. Huomenna taas työhön! — Niin tehtiinkin, ja nyt oli siis kolme työpäivää mennyt.

Viides luku.

Seuraavana päivänä yhdyttiin taas Suurlahden rannalla, josta weneellä kuljettiin Kalakaija-saarelle. Ja täällä seisoa koki Lasjin puolitekoisen lentokone nurmikolla samassa asemassa, johon eilen oli jäänyt.

Lasji ryhtyi nyt tekemään sille siipiä ja pyrstöä. Ja woi mikä merkillinen seppä hän olikin! Siivet teki hän, käyt-

täen kaikellaisia työkaluja, niin ihan linnun-siipien kaltaiseksi, että tuskinpa elävä lintukaan, saattika sitten mikään eläintieteen rohvesfori, niissä olisi löytänyt mitään wifaa. Usetti ne sitten taitavasti koneensa kylkiin kiinni, — ties mitä temppeja lienee käyttänyt.

— Mutta pystytkö se nyt myöskin lentämään? — kysyi Antti Mirakinen, nauraa.

— Ei pysty vielä, mutta kyllä minä sen opetan, — wastasi Laszi Laurinpoika, — älkää naurako ensinäkään, hyvät oppineet herrat koulujunkkarit; „krattar päst som krattar sist“. Ymmärrättekö sen ruotsalaisen sananparren? —

— Kyllä ymmärrämme, — wastasi Olli, joka ei nauranut enää ollenkaan.

Nyt teki Laszi pyrstön, aiwan joutsenen pyrstön muotoisen, asetti sen siwästi koneensa perään kiinni, ja nyt oli kellosepän lentokone ulkomuodoltaan aiwan linnun kaltainen, erittäinkin joutsenen. Ja ymmärrättehän että sekä siivet että pyrstö olivat niin suuret, että ne wastasivat itse ruumiinrungon suuruutta. Se oli siis mahdottoman suuri jättiläislintu muodoltaan, koko tämä lentokone. Ja pelkkää läpinäkyvää, kiiltävää kiskantulta se oli. Ja waikka ensiksi kultalevyt olivat olleet melkein pehmeitä, niin oli linnunfuori nyt kowaa kuin rautapelti, — mitä sanonkaan! — kowaa kuin kiwi se oli ja kalisi wain lujasti, kun siihen wasaralla löi, ja kowan kumisewan kaiun antoi. Levyjä oli, näet, Laszi, ensiksi antanut kasteen karaista, niin että hiki niistä tippui, ja sitten oli hän aina warowasti pyyhkinnyt kasteen pois. Siipiä ja pyrstöä karaisi Laszi erittäin, woi-telemalla niitä eräällä nesteellä, jota hänellä oli eräässä pullossa.

No, mitäs muuta Laszi teki? Zoo (sanoo ruotsalainen!), koulupoikain suureksi ihmeeksi sahasi hän eräällä sahallaan

lintunsa jalkain välistä pois lähes neliö-hyynärän kokoisen lewyn, että siihen tuli aika aukko, otti sitten matkalaukkunsa kainaloon ja keppinsä käteen ja ryömi reiästä sisään. Ja noustuaan seisalle siinä lintunsa watsassa, näytti hän Anttille ja Ollille pitkää nenää ja huusi täyttä kurkkua:

— Prashai! — (Se on Wenäjää sekin ja merkitsee hyvästi!)

— No, joko sinä nyt lähdet?! — huusivat Antti ja Olli, kowasti ällistyen.

Mutta Lasfi narrasi wain wähäsen.

— Ei, ei, hyvät pojat! — janoi hän, kyyhkytyen alas ja pistäen päänsä ulos reiästä; — se oli leikkiä wain. Mutta mulla on nyt täällä koneeni sisänsä wielä koko joukko työtä. Seittäkääppä tänne kisanfultaa, ja sill'aikaa kun minä täällä työskentelen, niin repikää te kaikista ampumistanne linnuista siivet ja pyrstöt irti, ja jos sulla, Olli, oli orawia, niin rewii niistä hännät.

Koulupojat tekivät niinkuin käskettiin. Lasfille toimitivat sinne linnun watsaan kisanfultaa ja itse istuivat koneen lähelle repimään ampumistansa otuksista siivet ja pyrstöt pois. Tämä wiimemainittu työ ei ole mitään kumman konstillista, jotta pojilla siis oli kylliksi aikaa tähystellä mitä Lasfi siellä kisanfulta-linnun watsassa teki.

Ja tätä hän teki. Hän awasi laukunsa, otti siitä esille suuren joukon hienoja työkaluja ja rupesti nyt suorittamaan warfinaista kellosepän työtä. Koulupojat näkivät miten hän, takoen nyt kisanfultaa paljaalla polwellaan, merkkillisesti pian sai walmiiksi melkein karrynpyörän kaltaisen rattaan, joka oli noin puolitoista hyynärää läpimitaten. Tämän asetti hän koneensa peräpuoleen, ja siitä meni jonkinmoinen akseli suorastaan koneen pyrstön kiinto-paikkaan. Tästä akselistä kulki taasen, kuten pojat hetken perästä huo-

masivat, kaffi kulma-akselia, joiden toinen pää tuli kiinni kumpasentkin siiven kiintopaikkaan. Sitten laitti hän rat-
taasen koukkuisen weivin. Ja tämän saatuaan valmiiksi
hymyili Lasfi ja sanoi warmaankin itseksään: Karashoo!
Waikeinta näkyi hänelle olewan saada aksleita kiinni asian-
omaisiin paikkoihin. Pojat huomasiivat miten hän otti tas-
kustaan esille semmoisen yfsiilmäisen filmälasin, jota kello-
sepät käyttävät ja joka suuresti suurentaa pieniä esineitä,
miten hän painoi tämän filmä-pieleensä ja ensin takoa ta-
putteli ja sitten sowitzeli mainittuihin kiintopaikkoihin kai-
kellaisia pieniä esineitä, joita eivät pojat voineet niin kau-
kaa erottaa. Nekin olivat pieniä rattaita, kuten sittemmin
näkiwät, melkein niin pieniä kuin tawallisesja seinäkellossa.
Sitten toimitti Lasfi vielä yhtä ja toista konelintunsa wat-
sasja: otti keppinsä, aukaisi sen toisen pään (se oli siis on-
telo) ja puhalsi siihen, että toisesta päästä, aivan kuin ruis-
kusta, tuli esiin jonkinmoista sawun kaltaista ainetta, joka
näkyi juoksewan sijään kaikkiin aksleihin sekä rattaan-kehään
ja linnun jalkoihin, koska nämä heti, onteloita kun siis kaikki oli-
wat, täyttyiwät tuolla sawulla; sitten Lasfi laikai suuren-
moisella pensselillä koneen-pohjasta jällelle jääneet kiskantullan-
murut aukon kautta ulos; tarkasteli vielä yhtä ja toista
koneen sijäsä ja kömpi sitten ulos.

— No, nyt huutakaa: „hurraa“, pojat, — sanoi hän
heti, — huomenna valmistuu koneeni ja ylihuomenna saamme
lähteä waikea maailman loppuun. Nyt yöffi kotia. —

Antti ja Olli huusiivat: „hurraa“ hywin hartaasti,
ja niin lähdettiin yöffi kotia. Pakistiin yhtä ja toista mat-
kalla ja koulupojat kyselivät uteliaina mitä huomenna teh-
täisiin, mutta Lasfi ei huolinut heille selittää kaikkia asioita,
kun eivät kuitenkään olisi ymmärtäneet.

Seuraavana päivänä, joka jo siis oli viides työpäivä, oltiin taas Kalakaija-saarella jo aikaisin aamulla. Ja Lasji toimitti nyt seuraavat merkittävät työt.

Ensiksi kofosi hän poikain avulla kaikki linnun-siiwet ja -pyrstöt, jotka nämä eilen olivat riipineet irti. Sitten rupeesi hän liisteroimaan näitä siipiä ja pyrstöjä tyvistä kiinni konelintunsa siipiin ja pyrstöön, käyttäen tässä jonkinmoista taikavoidetta (mitä lienee ollut!), jota hänellä oli eräässä pullossa. Täten peittyivät vähitellen konelinnun eli lintukoneen siiwet ja pyrstö luonnollisten lintujen siivillä ja pyrstöillä, jotta, kun tämä vähän pitkälinen työ oli loppunut, suuret tefosiiwet ja tefopyrstö näyttivät aivan luonnollisilta.

Konelinnun päähän asetti Lasji kaksi Wiipurin rinkilän kokoista kirjavaa lasta, jotka hän otti matkalaukustaan, muka filmiksi suurelle linnulleen. Ja tätä tehdesjään hän hartaasti nauroi.

— Ne ovat walefilmiä wain, — hän sanoi.

Ja koulupojat nauroivat myös.

Suundes ltkit. (Niitä tulee vielä monta!)

Tämän työpäivän loputtua kotiin mennessään keskustelivat lentokoneen-rakentajat aiotusta matkastaan ulos maailman markkinoille.

— Huomen illalla lähemme, — sanoi wafawasti Lasji. — Mutta pahin paikka on siinä, pääjettekö te wanhemmiltanne lähtemään. —

— Olen tuumannut niin, — sanoi Olli, joka ei enää epäillytkään lentokoneen pätevyyttä, — että ilmoitamme wan-

hemmillemme lähtewämme koto kesäksi wierailemaan kump-
paniemme luo naapuri-pitäjään, sillä Pariisiin he eivät meitä
kuitenkaan päästä, saatiikka sitten Afrikaan. —

— Se ei ollut niin hullu tuuma se, — arweli Ant-
tfin, — olemme usein ennenkin kesälomilla olleet monta
wiikkoa wierailemassa muualla. Lähdetään siis wain, jos
Lassin lintu lentää. Paljokohan ewästä tarwitsemme, Lassi? —

— Kolmeksi päiväksi korkeintaan, — wastasi Lassi.
Pariisissa ainakin saamme uutta ruokapuseihimme.

— Kyllä me ewäät hankimme, eikös niin, Antti? —

— Tietysti! Suomen-aamulla sanomme siis kotona
jäähyyväiset ja iltapuoleen lähdetään. Niinkö, Lassi? —
Noin lausui yhä vielä wähin ilkkuen Antti.

— Kyllä wien teidät waikka mihin, — sanoi taas
wakawasii Lassi, — mutta, totta puhuen, tämä lähtö, Antti
herra, ei eninkään ole mitään naurun asia. „Kratтар päst
som krattar fist“ eli selwällä suomella: „Lopussa kiitos seisoo“.

Seitsemäs luku.

Se päivä päättyi puheisin. Mutta seuraavana eli
kuudentena päivänä kokoontuivat kaikki taas Suurlahden
rannalle.

— No, pääsittkö fotoanne? — kysyi Lassi heti.

— Miksi ei päästy, kun menttiin?! — wastasi Antti.

— Minun äitini, — sanoi puolestaan Olli, — pani
tofin ens'aluksi kowasti vastaan pitkälistä pois-
saloa, mutta luvattiin viimein mennä wiideksi wiikoksi
wierailemaan naapuri-pitäjään. Kaunis naapuri-pitäjä,
kun Afrikaan ponnistetaan! Hi! hi! Ja jainpa vielä
kymmenen marffkaa rahaa-

fin. Mutta jos sinä, Lasji, et luule että matkamme käy ilman hengen-vaaroitta, niin totta maar palaanfin minä takaisin. —

— Ole huoleti! — sanoi Lasji.

Nyt soudettiin Kalafaija-saarelle. Eväät oli Antilla ja Ollilla pienissä matkalaukuissa ja pysyht ja ruutia ja haulia myöskin muassa. Tavalliseen aikaan saavuttiin saarelle, ja siellä seisoi paikallaan jättiläis-lintu, odottaen poikia.

— No, mitä nyt tehdään ennen lähtöämme? — kysyi Antti.

— Pieniä valmistuksia wain on vielä jälellä, — sanoi Lasji, — ja niissä voitte olla minulle avullisina myös. Ensimmäisin täytyy meidän saada lintuumme istuinsijat itsellemme. Ehkä voimme ottaa istuinlaudat tuosta vanhasta weneestänne? —

— Otetaan ne, — sanoi Olli, — ja koko jalkapohja.

Näin tekivät pojat. Tarpeelliset istuinsijat, jotka samassa sopivat makuupaikoiksi, valmistettiin mainituista laudoista, niin että saatiin kolme penkkiä, joista kaksi pitempää sovitettiin konelinnun sivuseinille ja yksi perään. Wastan mukawat niistä tulikin, ja Antti ja Olli, jotka eivät olleet niinkään hulluja puuseppiä, tässä työssä etewimmän osan toimittiwat. Noin puolipäivän aikaan oli tämä työ tehtynä, ja pojat istuivat kaikki lintunsa sijaan syömään.

— Mitä tietä me nyt lähdemme? — kysyi siinä Olli, haukaten woileipäänsä.

— Suorin tie paras, — wastasi Lasji; — siis aiwan kuin linnut, tietämättä mistään esteistä, ja suoraa päätä Pariisiin. —

— Eikös helkkarisja! — epäsi tässä Antti, — silloinhan meidän täytyisi lentää Itämeren taikka ainakin Suomenlahden poikki; ja moinen yritys kuitenkkin lienee liian waa-

rallinen. Yht'äkkiä voisimme olla lintuinemme päivinemme meren pohjassa. Minä ainakaan en lähde semmoiselle retkelle. —

— Mhää! — huudahti Lassi Laurinpoika, — joko Antti herra pelkää? Ollilla näkyy olevan enemmän luottamusta minuhun. —

— Mennään mitä tietä hyvänsä, kunhan wain tullaan Afrikaan, — lausui tämä.

— Se oli oikein, Olli, sinä olet aika mies ja kelpo kersantti, — wirkoi Lassi; — mutta jos Antti wäittänyt näin tahtoo, niin voimmehan myöskin kulkea ympäri Suomenlahden, siis Pietarin kautta, niin ei Antinkaan tarvitse peljätä putoamista weteen. —

— Mutta, — janoi wieläkin Antti, — miten uskallamme ensikökin lentää tämän järwen yli? —

— Jos sinä semmoinen akka olet, — janoi oikein pahollaansa Lassi jo, — niin on paras että palaat tuolla wanhalla weneraiskalla mammaasi luo. Olli ja minä lähdemme kahden. —

Antti rupefi jo wähäsen häpeemään warowaisuuttansa eikä enää waatinut muuta kuin että wain kuljettaiisiin Pietarin poikki. — Mutta, — lisäsi hän, — sitä paitse luulen ett'ei tämä kiskankulta-lintu pysty lentämään ensinkään. —

— Wai niinkö luulet? — janoi Lassi, kämppi samassa ulos linnusta, toi sen kultaalewyn, jonka hän oli saannut irti aukkoa saadakseen, kämppi taas sisään, hinaten lewyä puoleksi muassaan, mutta soriitti sen sitten, käyttäen erästä juotuspensseliään, tafaijesti ja siwästi reikään, niin että tämä käwi kiinni ja kaikki istuivat kuin suljetussa säkissä.

— Wai niinkö luulet? — janoi wieläkin Lassi ja käwi istumaan peräpenkille. Wäälteli siinä sitten weiwistä tuota melkoista ratasta pari kertaa ympäri, ja — — — —

nyt kawahtafaa pojat! — — — — jättiläis-lintu lewitti, kun lewittikin, äärettömät siipensä aivan kuin lentoon läh-
tevä joutsen, ja samassa koko kummallinen konelintu ylös
ilmaan! Niin totta maar!

Antti ja Olli nousivat seijaalleen, katselivat kauhulla
siipien liipottelewaa liikuntoa ja huudahtivat ristissä käsin:

— Herra Jumala! —

— No, joko uskot nyt, Antti? — kysyi Lasfi ja näytti
todellakin närkästyneeltä; weivasi sitten lujemmasti ratasta
ympäri, ja lintu rupefi lentämään kuin kotka aika wauhtia
eteenpäin ilmassa, ollen jo kirkontornin korkeudella.

— Herra hallitsoon! — huudahti nyt Olli, — pys-
symme jäiwät saarelle.

Lasfi rupefi nauramaan, wäänfi weivin toisaalle, ja
tuosja paikassa kääntyi jättiläislintu takaisin; eikä aikaakaan,
niin seijoi se siivosti jaloillaan entijellä paikalla Kalakaija-
saarella.

— Wasta illalla lähdetään, — sanoi Lasfi, linnun
laskiesja maahan, — tahdoin wain näyttää Anttille, että
tämä todellakin on lentofone. —

Lasfi irroitti jälleen pienellä sahalla lewyn pois alku-
peräijestä aukosta, ja pojat kömpiwät ulos. Heidän ateriansa
oli jäänyt kesken, jonka tähden nyt syötiin uudestaan maalla.
Iltapäiwällä sitten toimitti Lasfi tuon owi-lewyn sillä lailla
aukkoon, että se käwi saranoilla, aueten sijäänpäin. Sara-
nat hän walmisti niinkään kissanfullasta, mutta en huoli
nyt kertoa tästä työstä laweammalta.

No, pojat wiettiwät iltapäiwän Kalakaija-saarella vielä.
Lasfi, näet, ei sanonut tahtowansa kulkea Suomen poikki
päiwällä, koska muka hänen koneensa silloin herättäisi huo-
miota, jota hän wastaisefi tahtoi wälttää. Yön aikana ei
ollut, selitti hän, paljon ihmisiä liikkeellä, ja jos joku sattui-

fikin huomaamaan tätä tavatonta linnun-lentoa, niin ei kukaan sitten huomaajan kertomusta uskoisi. Niin arveli Lasfi.

Mutta kello 11 aikana illalla eli yöllä kofosivat rohkeat retkeilijämme kaikki kapineensa koneintuun, ja nyt lähdettiin todellakin matkaan.

Abdekjas luki.

Lasfi paistafi siis saranoilla käyvän luukun eli lasku-
owen kiinni, istui sitten itse peräpenkille ja Olli ja Antti
kuin kumpasellekin sivupenkille.

Ja nyt — hyvästi sinä juloinen Suomenmaa!

Lasfi Laurinpoika, oivallinen kelloseppä, rupefi wei-
waamaan koneatasta, ja jättiläislintu lähti lentoon. Mitä
mikkilämmästi Lasfi weiwasi, sitä lujemmasti lintu lensi.
Ja se lensi mihin wain Lasfi tahtoi. Kuten tietänetten,
niin ei woi ohjata tavallisia ilmapalloja, waan täytyy nii-
den mennä mihin tuuli tahtoo; mutta Lasfin lentokone me-
nikin mihin Lasfi tahtoi. Linnun sulka waikutti, näetten,
peräsimenä eli melana. Kun Lasfi wain weiwatessaan teki
pieniä nykäyksiä, niin wääntyi heti samassa sulka hieman
sinne taikka tänne ja käänti siten konetta asianomaiselle suun-
nalle, aiwan kuin tavallinen weneen-peräsin. Ja samaten
sulan liikunnot myöskin waikuttivat että kone nousi taikka
laski. Mutta selittäköön nämä seikat paremmin Lasfi, jos
pojat matkalla jattuwat kysymään!

No, kuljettiin siinä nyt siis aika kyytiä! Höyryslainain
ja rautatie-junain kulku on siihen werraten sulaa lapsen-
leikkiä.

— Herrra hallitfoon! — huudahti Antti, käännellen filmiään sinne tänne, — mitä hirveää wauhtia menemme! Ja noiden suunnattomien siipien liipotteleminen oikein kamoittaa. Hui! —

— Vielä sit' ajetaan kowempaaakin, — lausui Lasfi, — kunhan wain kaikki koneen osat oikein luufastuwat saumoistaan. Lintuni on wähän tottumaton vielä. —

— Hei! — huusi Olli, katsoen allensa, — jo kuljemme kaupungin yli! —

Ruten ymmärtänetten, näfi linnusta kaikfialle ympärilleen, se kun läpinäkywästä kiskanfukallasta oli. Ainoastaan sulka ja siivet olivat peitettyt, kuten muistanetten. Tosin näytti linnusta katsoen koko maailma melkein aiwan feltaiselta, niinkuin feltaisen lasin läpi olisi katsonut, mutta wä hät siitä! Se ehkä wain oli haus Kempaa.

Ollin huutaessa olivat toisetkin katzoneet allensa.

— Mikähän kaupunki se on? — tuumasi Antti.

— Se on Wiipuri, — lausui Lasfi.

— Voi taiwas! Jokohan olisimme Wiipurisfa? — kummasteli Olli.

— Niin ollaan! — wakuutti Lasfi.

— Näkewätköhän he sieltä meitä nyt? —

— Tuskinpa wain, — sanoi Lasfi, — olemme tällä haawaa hywin korkealla, ja jos näkisiwätkin, — niin luultawasti pitävät he konettamme suurena lintuna wain. —

— Jo menemme merelle! — huusi Antti, — hyvä Jumala! älä laske meren poikki, Lasfi! —

— Pikkuisen matkaa wain, niin pääsemme wähän oikeiksi. —

Antti oli ääneti.

— Mutta, kuules Lasfi! — sanoi Olli, — millä kons-tin sinä oikeastaan osaat tietä? —

— Oletkos kuullut puhuttavan kompassista? — lausui lystillisesti Lasfi.

— Olen kyllä, mutt'en näe sulla semmoista olewan.

Lasfi näytti keppinjä päätä, ja siinä hänellä todella:kin oli pieni, hyvin pieni kompassi.

— Kaikkea sulla tuossa keppisäsi on. Näimme Kalafaija=saarella, miten sinä siitä puhalsit jonkinmoista savua noihin ratas=akseleihin ja lintumme jalkoihin. Eikö ne eivät olekkaan kuultawat.

— Ei se ollut savua. —

— Mitäs se sitten oli? —

— Se oli happoa. —

— Mitä happoa? —

— Hiiden=happoa. Mutta oleppas waiti nyt. Pian ollaan Pietarisja. —

— Mitä sanot? — puuttui nyt jo Antti puheesen; — olemmehan selvällä merellä. Ja tämä on kamoittavaa! —

No, niin oli asian laita. Lasfin lentokone oli nyt jo tullut ikääskuin voidelluksi kaikista nivelistään, saumoistaan ja saranoistaan, ja se lenti aiwan williä wauhtia eteenpäin. Mutta siinä siinä istuessja ei tätä wauhtia tuntenutkaan. Tuntui päin wastoin siltä kuin koko kone pysyisi liikkumatta. Minoastaan alas katsoessa saattoi pois kiitävistä esineistä päättää että kuljettiin edespäin. Semmoista se oli.

Antin arvelu että pudottaisiin mereen oli turha. Korkealla meren=pinnan yläpuolella lensi konelintu kauheaa hyhtiä Pietariin päin. Eikä aikaakaan, ennenkun Lasfi näki tämän komean kaupungin osapuita.

Mutta ennenkun pojat ennättävät sinne, sallittakoon minun tässä jo ennakolta mainita mitä Wiipurin sanomalehdet seuraavana päivänä tiesiwät kertoa. Niissä oli tällainen uutinen: „Viime yönä nähtiin korkealla ilmassa

kaupungin yli hyvää vauhtia kiihtävän kauhean suuri lintu, jonka ruumiinrunko oli keltainen väriltään, ainoastaan kolmella mustalla pilkulla; mutta siivet ja pyrstö olivat kirjavat. Tälläiset luonnontutkijat selittävät sitä *Londori* nimiseksi linnuksi, joka, ollen maailman suurimpana lintuna, asustelee ainoastaan Afrikassa ja Etelä-Amerikassa. Miten tämä kappale eli esjemplaari on saattanut esjyä tänne Bohjan perille, sitä ei kenkään voi selittää”.

Niin luultiin siis Wiipurissa. Lasji oli, kun olisin, arwannut aivan oikein.

Mutta palatkaamme poikiimme. Se ovat jo ihan Pietarin kohdalla, mutta hyvin korkealla ilmassa, josta katselevat kaupunkia. Lasji antaa linnun lentää hyvin hiltjaa wain.

— Laskeppa wähän alemmas, Lasji, — sanoi Antti, — että näkisimme paremmin.

— No, olkoon menneeksi! — sanoi Lasji, — waikka en juuri tahtoi että Pietarisjakaan saataisin meistä selkoa. Tahdon tulla aivan äkki-arvaamatta Pariisiin, ennenkun huhu meistä täältä pohjasta päin lewiää. Mutta lasketaan wähä. —

Ja Lasji laski. Pojat saivat nyt joteskin selwästi filmäillä Pietaria pinnalta päin. Ja kyllähän siinä oli katselemista, ja monta ihmetyksen-huutoa pojilta pääsi, heidän katjellesjansa prameita palatseja ja linnoja; mutta en nyt huoli jitä sen tarkemmin kertoa. Sanon wain että Lasji oli sattunut laskemaan koneensa melkein suuren „Sijakki“ nimisen kirkon yläpuolelle, jossa se nyt heijaili, ja siltä kohdalta oli poikain mukawa tähystellä sitä palatsia, jossa keisari asuu, eli „Talwihovia“. — Mutta poikain hetken aikaa katjeltua, tahtoi Lasji taas lähteä matkaan. Ja niin tehtiinkin. Lasji pyöritti ratastaan pari kertaa oikein kiiwaasti

ympäri, ja kone lintu lähti melkein salaman nopeudella lentämään tiehenjään loistavasta Pietarista.

Seuraavana päivänä oli „Nowoje Wremja“ nimisessä sanomalehdessä uutinen, joka suomennettuna kuuluu näin: „Viime yönä liiteli kaupunkimme yli Suomesta päin tulewa, linnun muodossa ilmestynvä kirottu peto, joka ei saata olla muu kuin paholainen. Sillä oli filminnähtävästi jostakin pahaa mielessä, koska se hyvän aikaa heijaili Jisakin kirkon kohdalla ilmassa, palawilla filmillään tähystellen kirkkoa. Mutta kun kadulla sattumalta kulkewat ihmiset rienivät kirkon sijään rukoilemaan pelastusta tästä suomalaisesta pirusta, lähti se paikalla lentoan ja kiisi salaman nopeudella pois niihin mustiin paikkoihin, joista se epäilemättä on kotoisin“.

Yhdeksäs luku.

Tämmöistä siis luultiin Lasin wiattomasta lentokoneesta Pietarisja. Mutta tämä, palataksemme taas siihen, kulki rauhallista matkaansa ilmassa. Lasji olisi nyt tahtonut lentää suoraa linnun tietä Pariisiin, jonne hänen kompassinsa osoitti, mutta Antti tähän ei suostunut, koska silloin olisi tultu lentämään aiwan pitkin Itämeren keski-kohtaa. Päätettiin siis kuitenkin pysyä maan yläpuolella ja noudattaa seuraawaa kulkuwäylää: Tartto, Warsowa, Berliini, Kölni, Pariisi. Lasji pani siis kompassinsa osoittamaan tätä tietä.

No, Lasin lintu lentää liiteli siten sanomatonta wauhtia eteenpäin. Tarton yli kuljettiin korkealla ilmassa ilman enemmittä mutkitta, enkä tiedä mitä sen kaupungin sanomalehdet lienevät lentokoneesta arwelleet. Ehk'ei sitä kukaan

huomannutkaan, ja sitä paitse on näillä tienoin jo keijäydännäkin yön aikana pimeämpi kuin Suomessa ja Pietarissa. Tämän pojatkin hyvin huomasiivat. Ja eespäin kuljettaisja siinä yö hämärtyi hämärtymistään, waikka oli jo aamupuoleen.

— Jo pimenee, — janoi Olli, — ja minun rupee tulemaan sekä nälkä että uni. —

— Niin minunkin, — wakuutti Antti.

No, ei muuta kuin matkalaukut esille siis wain ja syömään. Laukut otettiin penkkien alta, ja kaikki haukkaamaan. Lasji sai kumppaniensa ewästä, kuten luvattu oli. „Mutta kuka sillä aikaa pyöritti ratasta?“ kysytte warmaankin. Sen asian laita oli, katsokaas, semmoinen että ratas jo kulki akselinsa ympäri niin helposti, että kun sille antoi hyvän wauhdin, niin pyöri se noin neljäsoja tuntia itsestään. Semmoinen se oli. Pojat siis rauhasja söiwät, ja lintu lensi kuin oikea lintu kenenkään auttamatta.

Ennenkun Antti ja Olli panivat maata, otti Lasji laukustaan esille paksumalaisen rautalangan, iski kummallisilla tulufilla, jotka hänellä oli liiwin taskussa, tulta ja sytytti, kun sytyttikin, rautalangan pään palamaan. Niin todellakin! Se paloi, ja siitä jäteili niin ihmeellisen kirkas walo, että filmiä häikäistä oli. Lasji Laurinpoika hymyili ja lausui:

— Karashoo! Otshin karashoo!

— Herranen aika! — huudahtiivat koulupojat, — jähkötulta! —

— Niinpä niinkin! — myönji Lasji, — mutta mistä tiedätte sitä jähkötulekji? —

— Olemme nähneet sitä paikka paikoin Helsingissä. —

Mistä Lasji oli saanut nuo tulufensa, jotka eiwät olleet muuta kuin oudollainen jähkökone pienemmäsja muodossa, sitä hän ei pojille selittänyt. No, yf' kaikki. Pää-

asia on että sähkötulella tässä valaistiin. Ja Lasfi pisti fitten palawan rautalangan toisen pään kiinni kattoon (s. o. linnun selkään), enkä tiedä miten tämä siihen kiintyi, mutta siihen vain jäi istumaan, luultavasti jonkun salaisen liis-
trin kautta, jota siinä langan päässä oli. Täten riippui palawa langanpää kuin lamppu katosta. Romeasti siis kul-
jettiin. Eikö niin?

Mutta nyt juuri penteillensä maata mennessään ilmoittivat Olli ja Antti olevansa joteskin janoissaan. Ja pojat kun kokonaan olivat unohtaneet ottaa särwintä mukaansa! Keskusteltiin siinä nyt miten edes saataisiin wettä ja päätettiin pian että ensiksi kuljettaisiin Warsowan (Puolanmaan pääkaupungin) poikki, ennenkun laskettaisiin alas jonkun joen reunalle juomaan. Ja näin ollen heittivät Olli ja Antti hetkeksi pitkälleen, kumpanenkin penkillensä. Mutta tuskin olivat nukahtaneet neljänneksen tuntia, kun Lasfi heidät herätti, huutaen:

— Herätkää, hmwät herrat, jo ollaan Warsowassa! —

Pojat nousiivat, hieroen silmiään, istumaan, ja pian näkiwätkin allansa suuren kaupungin haahmo-wiivat, mutta niin olivat sekä nukufissaan että janoissaan, ett'eivät koko kaupungista paljoa wälittäneet. Lasfi laski konelinnun wäähä alemmalle, mutta yht'äkkiä Olli huusi:

— Nosta! Nosta, Herran tähden! —

Olli oli, näet, wilkaisut hieman eteenpäin ja huomannut pitkän kirkontornin, jota vastaan lintu suoraa päätä kiihi. Lasfi totteli heti, ja waara wäistettiin.

— Sinä olet oiwallinen mies, Olli herra, — Lasfi janoi, — ja ilman sinutta olisimme ehkä nyt hukassa. Lähdetään Herran nimeen koko tästä waarallisesta Warsowasta! —

Ja Lasfi pyörytti muutamia kertoja ratastansa suffelasti ympäri, ja lintu lensi taas tuulena eteenpäin, pois päin Puolasta.

Olli ja Antti uudestaan makuulle. Lasji otti walwoaksensa.

Seuraavana päivänä oli — waikka tietysti pojat eivät siitä mitään tietäneet — useissa Warsjowan sanomalehdissä luettavana tänkäntainen uutinen:

„Merkkillinen luonnon-ilmiö. Tän' aamuna noin kello neljän aikana nähtiin aivan selwästi kaupunkimme yli kulkewan eräs ihan linnunmuotoinen meteori eli ilman-raana. Se oli hyvin kirkas ja säteili ympärilleen aivan auringon selwän walon. Meteori se tietysti oli, mutta meteori, jonka joku Afrikasta tänne eksynyt kamelikurki on sattunut nielaisemaan. Tämän woipi päättää sitäkin että kurjen watsasta hywinfin selwästi näkyi kolme sen poikaa, jotka olivat hiiltyneet tuiman taiwaankappaleen wakituksesta. Miten lintuparka itse saattaa elää aivan ilman sijälmyksittä, — sillä nämä olivat selwästi kaikki poisja, — on waikkea ymmärtää, ja harwinaista lienee tosin myöskin että kamelikurjet nielaisewat palawia taiwaankappaleita, waikka toiselta puolen tiedetään että kamelikurki on lintu, joka syöpi melkein mitä hywänsä, kiviä, helmiä, lasipalasia, hiekkaa y. m. Lintuparka, joka näkyi aikowan hetkeksi lewähtää Suurkirkon huipulla, lienee jostakin allansa tapahtuwasta pelästynyt, koska se yht'äkkiä lensi hurjaa wauhtia pois lounaasen päin. Niistä harwoista ihmisistä, jotka tähän wuorokauden aikaan sattuiwat olemaan ulkona, tekivät monet, hurskaasti itseään siunaten, ristinmerkin, pitäen taika-uskossaan tätä tosin harwinaista luonnon-ilmiötä jonakin taiwaan uhkauksena. Se tietysti eivät koskaan ole kuulleet meteoreista puhuttawankaan, saatikka sitten jemmaista nähneet“.

Symmetres luku.

Lentokone oli lähtenyt Warsowasta ja kiisi nyt, kuten sanoin, melkein salamana nopeudella — Saksiaan päin. Mutta matkustajille oli tullut kova jano, ja johon päätettiin niin pian kuin mahdollista laskea alas jonkun puron taikka järven rannalle, johon päästäisiin juomaan. Lasji sammutti sähkötulen (aurinko oli jo nousnut) ja tähysteli, toisten taas hetken aikaa lemäten, soweliaasta paikkaa. Ajuttuun sentuun hän ei tahtonut laskea, vaan johonkin aivan autioon. Ja noin kello kuuden aikana aamulla huomajikin hän allansa vähäisen joen. Eikä näkynyt lähijseudulla mitään ihmisasuntoa, pientä kuusikkoja wain. Lasji laski siis hiljalleen alas, ja lentokone jäi seisomaan joen partaalle. Niin siwästi se wain seisahtui molemmille jaloilleen kuin lintu ainakin. Olli ja Antti samassa heräsivät ja walittiwat kowasti janoaan.

— Ei hätää enää, — sanoi Lasji, — jo ollaan jopivan joen rannalla. Ulos kaikki juomaan! —

Luukku awattiin ja matkustajat kömpiwät ulos. Aurinko paistoi niin ihanasti ja linnut lauleliwat puissa. Ja oikein tuntui pojista oudolta saada katsella maailmaa selwäsiä päivän wolosja, kun, näet, linnusta katsoen kaikki esineet näyttiwät melkein keltaisilta. Pojat riensiwät joelle juomaan. Pitkälleen panivat siinä wain rannalle ja wetiwät wirwoittawaa wettä watsaansa. Mutta heidän juotuansa kyllikseen, waati Lasji että jatkettaijin matkaa. Astuttiin siis jälleen lentokoneelle ja käytiin siinä. Mutta siinä juolahti Lasjin mieleen että olisi myöskin pitänyt saada vähän wettä mukaansa. Ei wain ollut pojilla mitään astiaa, misjä sitä olisi woinut säilyttää.

— Voi, kun emme edes muistaneet ottaa maitoleiliä mukaamme, — huokaili Antti.

— Mäkäppäs hätäilkö, pojat, — sanoi yht'äkkiä Olli, wilfaisten sattumalta linnusta ulos kuusikoon. — Jos en pety, niin on tuolla kuusen juurella joukko olutpulloja. Katsofaas tuonne! —

Sanomatta mitään kävivät kaikki taas ulos linnusta ja juoksivat sitä paikkaa kohti, johon Olli oli viitannut. Mivan oikein! Siinä olikin kuusen juurella joukko olutpulloja. Mutta suurimaksi hämmästykseen huomasivat pojat myöskin että pari kolme askelta siitä makasi ruohostossa kaffi sotamiestä. He näkyivät nukkuwan.

— Mi, ai! — sanoi Lassi, — nuo ovat santarmeja, ja totta maar luulenkin että olemme ihan Saksan rajalla. Sufkelasti nyt, että saamme kolme neljä tyhjää pulloa, ja fitten niinkuin tuulessa joelle niitä täyttämään. —

No, ei ollut muu neuwona. Kufin poika sieppasi sufkelasti penjaasta kaffi tyhjää pulloa, ja jo lähdettiin warowaisesti pois. Mutta Olli wiskasi kuitenkin sitä ennen nukkuiwien sotamiesten nenän alle kokonaisen markan-kappaleen maksuksi tyhjiä pulloista. Käytiin joelle, täytettiin pullot ja astuttiin taas lentokoneelle päin.

Mutta sill'aikaa olivat sotamiehet heränneet ja löytäneet ihmeeksenjä Ollin markan-kappaleen wierestänsä. He olivat oikeastaan rajawahteja, joiden tuli walwoa ett'ei kenkään pääsisi rajan yli passittomana eikä tullia maksamatta. Pian äkkäsivät nämä pojat ja kävivät heti heidän kimpunsa.

— Was für Leute sind ihr? (Mitä ihmisiä te olette?) — kysyi hywin tylysti toinen sotamies Saksan kielellä.

Lassi osasi myöskin vähäsen Sakjaa — Pietarissa kun helposti tulee keskuuteen kaikenkaltaisten ihmisten kanssa — ja selitti nöyrästi että Suomalaisia ollaan.

— Habt ihr einen Pass? (Onko teillä passia?) —
kysyttiin taas.

No, pojilla ei ollut passia. Ja siinäkö nyt tuli hätä kysyi! Antti ja Olli, jotka osasivat koulupenkin saltaa, kokivat rukoilla että hyvät herrat „kenraalit“ päästäisivät heitä menemään ilman passitta. Mutta siihen ei tyhdytty. Passi piti olla. Lasfi selitti viimein siinä hädissään että kyllä he kaikki palaavat takaisin Suomeen, kun nyt vain santarmien käsistä pääsevät. Ei auttanut sekään! Ja päälle päätteeksi huomasiivat rajavahdit nyt myöskin matkustajamme linnun, astuivat, pitäen poikia tarkasti silmällä, sinne päin ja huudahtivat hämmästyksissään:

— Ein goldener Vogel! (Kultainen lintu!) —

Santarmit olivat aivan ällistyneissään. Kävivät viimein lähemmälle ja rupeivät juu ammoillansa tarkastelemaan lintua kaikin puolin, mutta eivät uskaltaneet mennä aivan lähelle sentään, he kun sitä jo arvattavasti luulivat kummitukseksi. Viimein unohtui heiltä siinä pojat kokonaan. Ja tätä tilaisuutta käytti Lasfi kehoittaakseen Ollia ja Anttia kämpimään siinä koneeseen. Nämä kiipeivät sinne jukkelasti kuin kiskat. Santarmit, kun tämän huomasiivat, ällistyivät vieläkin enemmän ja väistyivät muutaman askeleen pois päin. Nyt hiipi Lasfin melkein vahtimiesten huamaamatta luukulle ja kuisiasi pojille:

— Weivatkaa ratasta! —

Olli tarttui paikalla weiviin, ja Lasfin hypätesä luukusta siinä, lensi lintu santarmien kauhistukseksi noin kolme, neljä sylvä ylös ilmaan.

— Es ist der Teufel! (Se on paholainen!) — huudahti toinen santarmi.

Tuskin oli mies saanut tämän sanoneeksi, kun Lasfi luukun-reiästä, joka vielä oli auki, teki santarmeille was-

ten naamaa hyvin ruman tempun ruumiillaan ja huusi samasja:

— Da haben Sie meinen Paß! (Tuosj' on teille passini!) —

Olli ja Antti nauroivat täyttä kurkkua. Lasji kävi heti, paiskattuaan luukun kiinni, perätimeen ja antoi koneelle wauhdin melkein suoraan ylöspäin. Pojat huomasiwat siten, miten jantarit juoksiwat ottamaan pysäynä pensaista ja miten he ampuivat kultatintua. Mutta tämä oli jo aiwan ampumattomisja, ja Olli huudahti nauraan:

— Ota hiiri hännästä kiinni! —

— Niin niistä päästiin! — sanoi Antti, — mutta kumma kun eivät he waatineet olutpullojansa takaisin! —

— He olivat niin ällistykisjään linnustamme, — sanoi Lasji, — että kaikki näky heiltä unohtuwan. —

— Ja minä puolestani olin niin ällistykisjäni, ett'en hoksannut siinä hätäpaosja heittää pullojani menemään, kumma kyllä, — lausui ihmeisjään Olli. — Ne pysyiwät kainalosjani aiwan kuin kiinni naulattuna. —

— Niin oli minunkin laitani! — huudahti Antti.

— Mutta multa totta tosiaankin wesipulloni jäiwät sinne, — tunnusti Lasji, — oli muuta ajattelemista. Mutta nyt eespäin wain! Lennä, lintuni! lennä, jä maailman mah-tawin joutsen! lennä maailman suurille markkinoille koko maailmaa walloittamaan! —

Ja kultajoutsen lensi maailman suurille markkinoille!

Uhdestoista luku.

Pojat söiwät siinä, linnun lentäessä julmaa wauhtia Berliiniin päin, suurusta ja joiwat wettä päälle.

Merian festäessä pakistiin taas yhta ja toista.

— Kuules, Lasfi, — janoi muun muassa Antti, — mitä hyötynä oikeastaan on noista linnun-sivistä ja -sulista, jotka sinulle toimitimme ja jotka peittävät konelinnun siipiä ja sulkaa? —

— Ettekö ole lufeneet, — selitti Lasfi, — luonnontieteistänne että linnut oikeastaan lentävät äärettömällä voimallaan ja että niiden lentoa suuresti kannattaa ontelot kynät? No, minä olen tahtonut noudattaa lintujen esimerkkiä niin paljon kuin mahdollista ja olenkin onnistunut. Minun koneeni on hyvin voimallinen, niin että se jakjaa noita suuria siipiä helposti ja sukkelasti liikuttaa; ja lentoa kannattavat suuresja mitasja kaikki nuo luonnollisten lintujen ontelot kynät. No, joko meni päähän? —

— Jo ymmärrän, — wakuutti Antti.

— Ja minä myös, — janoi Olli.

Matkaa jatkettiin, ja kun Lasfi joskus wäsyi weiwaamisessaan, toimittivat Antti ja Olli vuorotellen tätä työtä.

Noin puolen päivän aikana näkyi Saksan pääkaupungin osapuita. Lasfilla oli muasjaan hyvin tarkka kartta, josta helposti löydettiin kaikki tärkeimmät paikat, ja hän asetti aina kompassinsa niin, että konelintu kulki suoraa päätä näitä paikkoja kohti.

Jo kuljettiin Berlinin yli. Lasfi lennätti lintuansa hyvin hiljaa wain, että saataisiin wähän filmäillä tätä maailman-kaupunkia, mutta pysyi samassa hyvin korkealla ilmassa, ett'eivät Berliniläiset saisi selkoa siitä mitä laatua Lasfin otus oikeastaan oli. Lasfilla oli myöskin pieni, mutta hyvä kiikari muasjaan, jonka avulla pojat warfin selwästi saattoivat tarkastella Saksalaisten mahtawaa maailman-kaupunkia. En huoli nyt kuitenkään kertoa mitä kaikkea he näkiwät. Täytyy rientää eteenpäin!

Mutta yht'äkkiä huudahti Olli, katsoen kiikarista alas:

— Voi, voi! Jo meitä ammutaan. Torilla on koko joukko sotamiehiä, jotka kaikki ampuvat tänne päin. —

— Antaa ampua wain! — janoi Lasfi, — tänne ei kannu mikään kiväri eikä pysy. —

— Mutta nyt, — jatkoi Olli, — ovat he wetäneet torille mahdottoman suuren tyfin, ja sen suuta ohjataan ihan meitä vastaan. —

— Ai, ai! — janoi jo Lasfi, katsoen puolestaan kiikarilla, — se on Kruppin kanona. Pois aika kyytiä! —

Ratas pyöri kuin willikissa, ja samassa lensi kone-lintu pois, pois salaman nopeudella Kruppin kanonanakin ammuttavista. Tyfin laukausten kuuliivat pojat kuitenkin, mutta, kuten Olli janoi: ota hiiri hännästä kiinni!

Berlinin sanomalehdet olivat niin viisaat, ett'eivät tästä oudosta ilmiöstä hiiskuneet sanaakaan. Kun Saksalainen ei tiedä jonkun asian oikeaa laitaa, on hän ennemmin waii kuin menee siitä omia epäluotettavia arvelujaan maailmalle kuuluttamaan.

No, pojat jatkoivat wain rauhassa lystillistä lentoaan ilman pitkillä pihoilla, wälistä kowempaa, wälistä hiljempaa. Kun uni tuli, pani kaffi pitkälleen, ja kolmas pyörytti fill'aikaa ratasta. Kuljettiin koko se päivä, ja puol'yön aikana tultiin wanhan Kölnin kaupungin kohdalle. Näillä tienoin on jo aiwan pimeä kesälläkin yön-aikana, ja Lasfi oli siis taas sytyttänyt sähkölankansa.

Kölnin kaupungissa on wanha, kaunis tuomiokirrko, jonka torni on korkeimpia maailmassa. Tämän tornin huipulle, joka on aiwan tasainen, laski Lasfi nyt hetkeksi kone-lintunsa alas, ja siinä olivat matkustajamme puoliyö-ruolla. Mutta ei sattunut kukaan kaupunkilaisista merkkillistä lintua huomaamaan. Kölnissä oli, näet, edellisenä päivänä wie-

tetty suurta juhlaa Saksan keisarin kunniaksi, ja kaikki ihmiset olivat siitä niin väsyneet, että nyt jok'ainoa sorffa nukkui sikeää unta sängyssään. Pojat söivät siis rauhassa ateriansa, ja kun tämä oli tehty, jatkettiin matkaa.

— Nyt suoraa päätä Pariisiin! — sanoi Lasfi. — Suomen'aamuna olemme perillä. —

Ja niin käviin. Nurinko oli juur palannut mailtaan ja Lasfi sammuttanut sähkötulen, kun kaukaa haamoitti poikia vastaan hirveän korkeaa torni. Se oli se mainio torni, jonka eräs herra Eiffel on rakentanut ja joka on korkeampi kuin Baabelin torni ennen aikaan. Tämän huipulle päätti nyt, kun päättikin, Lasfi laskea lintunsa alas, jotta heidän tulonsa Pariisiin näyttäisi niin komealta kuin mahdollista.

Ennenkun sen kohdalle ennätettiin, oli pojilla kuitenkin paljon katsomista. Näkivät nyt maailman mahdollisimman mahtavan keskipejän, jonka loistosta ja komeudesta olisi niin paljon sanottavaa, ett'ei tämä tarina loppuisi koskaan, jos siitä rupeisin puhumaan. Mutta matkustajamme lähenivät nyt sitä paikkaa, jossa suurta maailman-näyttelyä pidettiin. Voi mikä silmiä soentava prameus ja loisto! Mitkä rajattoman mahtavat rakennukset, joiden lasiseinät ja lasikatot kimeltelivät auringon valossa! Pojat eivät hiiskahaneet sanaakaan. Niin olivat hämmästyksissään.

Kahdestoista luku.

Waikka oli hywinkin aikaisin aamulla, oli jo väkeä liikkeellä, niin että wilişi wain. Niwan kuin muurahaispejässä siinä kihisi ja kohisi. Mutta mintätähden kaikki ihmiset yht'äkkiä, aivan kuin olisi halvaus heihin iskenyt, sei-

sahtuivat? Silmät selällään ja suu lewällään katsoa töllistelee jok'ikinen sorffa ylös ilmaan. Repeillä ja sateenvarjoilla ja päivänvarjoilla osoittawat kaikki, joilla moisia on, ylöspäin yhtä ainoaa pilkkua kohti ilmassa. Mikä heitä waiwaa? Joo (sanoo ruotsalainen!), ei mikään muu kuin meidän matkustajiemme lentokone. Ja ihmeköös se — että sitä tirkistellään. Miwan selwästi, pojat siäsäänsä, lentää liipottelee kissankulta-lintu hiljoilleen, lewitellen kauheita siipäänsä ja wäännellän ja käännellen pyrstöänsä, Eiffelin tornin yläpuolelle, heijalee siinä hetken aikaa, lentää fitten ainakin kymmenen kertaa, siipien piestesjä ilmaa kuin pääskynen siivet, suuressa ympyräsä tornin huipun ympäri, hilitjee taas wauhtiaan ja leijalee juhlallisesti tornin yläpuolella noin pari sylvä eli kolme meeteriä siitä, suoraan ylöspäin lufien. Eräs herra, jonka pian tulemme tuntemaan, seijsoo, lieiö-hattu pääsää, tornin ylimmäisellä lawalla, katjellen suu ammoillansa merkillistä lentävää otusta. Ihmiset alhaalla maan päällä tekewät tietysti samoin. Ja nekin, jotka par'aikaa kiipeewät ylös torniin, seijsahuwat matkallaan, töllöttelewät ylöspäin ja owat aiwan kuir puoli-hasjuja. Muutamat jo siunaawattkin itseänsä, luullen warmaanfin maailman viimeisen päivän olewan käsissä, kun lintu kuljettaa ihmisiä watsasjaan. Ja kyllähän se onkin ihmeellistä.

Mutta jo laskee Wasfi siwästi kultatitijensä istumaan tornin ylimmäiselle lawalle, awaa luufun ja astuu ulos. Antti ja Olli sill'aikaa nostelewat laffiaan, kumartawat juhlallisesti alaspäin ja huutawat wiimein, heiluttaen samoja mysyjänsä, täyttä kurkkua: „hurraa!“ Ja jo alhaaltakin nyt hurrataan ja huudetaan ja hattuja heilutetaan, että ilma haljeta on. Se arwaawat, näet, wähitellen ett'ei tässä ole mikään kummitus kysymysjesä, waan joku ihmeellinen, ihmisten keffimä kone.

No, Lasfi astui luukusta alas tornin kattolamalle ja kävi heti puhuttelemaan tuota herraa, joka fiinä seijoi.

— Gowarite wi pa ruski? (Puhutke te Wenäjää?).

— Lasfi pani, näet, parasta wierasta kieltänjä, mitä osafi.

— Miet, — wastafi sama herra — ja gowarui pa fransuski, pa njemetski, pa angliski, pa shwedski. (En, minä puhun ranskaa, sakkaa, engelskaa, ruotsia). —

— Jasfoo, — sanoi Lasfi, — tu taala på svensk. (Wai niin, wai puhut fiinä ruotsia). — Siinä tuli Lasfilta, huonosti ruotsia kun osafi, fiinä, mikä tietysti oli hywin sopimatonta.

— Oh hut, din hundsfott! — wastafi hywin närfästytjisään herra, — fallar du mej för du? (O huuti, fiinä koira! Sanotko fiinä minua sinukfi?)

— No, no, — sanoi nöyrästi Lasfi, — älkää suutuko, hywä herra! Gowarite wi pa tshuhonski? — (Puhutke te suomea?).

— Jo, jag kan, men jag talar int'! (Kyllä mä osaan, mutta en puhu!) — wastafi herra, purren hammastaan.

„No, sepä nyt wasta oli merkillinen mies“, tuumafi Lasfi fiinä itsekseen, mutta ei wirkannut wielä mitään.

— Hvad är du för en passagerare? (Mikä maailman-kulekfiija fiinä olet?) — kysyi jo herra.

— Minä olen Lasfi Laurinpoika fieltä ja fieltä, — selitti nyt Lasfi suomekfi, kun kuuli herran tätä fieltä ymmärtävän, — ja minä olen keksinyt tämmöisen lentokoneen ja tulen sitä nyt panemaan näytteille täällä.

— Alla platser äro redan upptagna på expositionen. Ingenting får utställas mer (kaiikki sijat owat jo täytetyt näyttelysjä. Ei mitään saa nyt enää panna näytteille), — selitti herra, näyttäen hywin mahtawalta.

— Wai niin! — sanoi Lassi, — tekö sen fitten määrätte? —

— Just jag! (Minä juuri!) — wastasi herra ja näytti vieläkin mahtavammalta.

— Hoo?! Hoo?! — sanoi Lassi, — mikä herra te fitten oikeastaan olette? —

— Det angår int' dej! (Se ei tule sinuhun!) — farjaisi herra. — Backa dej din wäg! (Korjaa täältä luus'!) —

Lassin rupefi jo pistämään wihajfi tämmöinen epäkoh-teliasuus, jonka tähden hän sanoi, pannen parasta ruotfiaan:

— Tu wara stor skojare! (Sinä olet aika wejari!) —

Mutta tästäkö herra nyt suuttui aiwan filmittömästi! Antoi paikalla Lassille aika kowapuustin. Mutta nyt rupefi Lassinfin weri kiehumaan. Hän sai herraa kauluksesta kiinni, pyörähytti ympäri ja antoi hänelle moisen potkauksen, että koko herra lensi nurin niskoin rappusia alas ja wyörvi fitten, jalat räpistellen ilmassa ja hattu pyörien perästä, aina maahan asti, ollen siinä matfallaan kaataa vastaan-kiipeewät ihmiset. Ne tornin raput owat, kuten woitte arwata, niin jyrkät, ett'ei siinä saata tulla pysähtymisestä puhettakaan, jos tällä lailla kufertuu alas.

Mutta Lassi katsoi jo kauhistuksella julmaa tekoansa, luullen syystäkin tappaneensa herran. Ja Lassi kiipesi sukkelasti lasku=owesta fisään lintuunsa.

— So taisi käydä hullusti, — wirrkoi hän. — Ollifinhohan tappanut tuon herran? —

— Mitä vielä! — lausui Olli, katfellen kiikarista alas maahan. — Hän näkyy tulleen aiwan eheänä alas ja juttelee nyt jotakin ihmisjoukalle torilla, heitellen käsiänsä ja häilyen kowin. —

Ja Olli olifin oikeassa. Herra pääsi jokseenfin eheänä alas, piteli fitten wain hellääwiä jäseniään ja rupefi kerto-

maan väkijoukolle että muka rauhalliset matkustajamme ovat saksalaisia wakoja, jotka kulkewat lentokoneella nuuskimassa Ranskan linnoituksia ja muita sotawarustuksia. Tämä tosin wäärä ilmi-anto saattoi heti Ranskalaiset wihan wimmaan, sillä he wihaawat kowasti kaikkia Saksalaisia, — eikä aikaa-kaan, ennenkun torilla oli joukko sotamiehiä, jotka ojensiwat kiwäärinsä lentokonetta vastaan.

— Jo meitä ammutaan taas! — huudahti Olli.

— Minä sen arwasin — sanoi Lasfi, — että tuo kiukkunokkainen herra saattaa meille jotakin pahaa. — Ja samassa pyöritti Lasfi ratasta, ja kissankultainen lintu lensi vähä korkeammalle. Si kantanut mitään kiwääri enää sinne.

— Mutta nyt he tuovat kanonan! — huusi Olli.

Lasfi sieppasi kiikarin, katjoi alas ja lausui, pudistellen päätänjää:

— Mi, ai! se on mitraljöösi, oikea kuularuisku! Runhan ennättäisimme pakoön! Se kantaa hirweän kauwas. —

Mutta tuskin oli aikaa lähteä pakoönkaan enää. Olli näki miten eräs sotilas oli panemaisillaan palawan sytyttimen mitraljöösin sanffiläpeen. Tässä oli hätä kynsisjä pojilla. Mutta Olli sai sattumalta käsiinsä tyhjän olutpullon, tähtäsi tarkasti ylöspäin tähystävää tyfinsytyttäjää alhaalla ja wiskasi täyttä wauhtia olutpullon menemään. Tämä wingahti ilman halki alas ja käwi, kun käwikin, sytyttäjään vasten nenää, jotta tämä firoten ja firfuen heitti sytyttimensä maahan. Ja ennenkun hän kerkesi saada sitä uudestaan käteensä, oli Lasfi jo ennättänyt antoa konelinnulle aika wauhdin, jotta pian kyllä keikuttiin pilwien takana.

— Pois, pois, koko tuosta pyöwelin Parifista! — sanoi Lasfi, purren hammastaan, — nyt minä ajan suorastaan paawin luo! —

Siihen päättyivät siis Lasjin näyttely-tuumat. Ei tullut koko yrityksestä mitään, koska lentokonetta kaikkialla vihattiin vain. Sivätkä pojat saaneet sen paremmin katsella Pariisia.

Kolmasoista luku.

Mutta jo täytyy minun supistaa tämä tarina vähän ahtaammalle. Wenyi nytfin jo liian pitkäksi — wai mitä?

Lasji oli hyvin pahalla tuulella, kun Pariisissa niin onnettomasti kävi, ja päätti lennättää lintunsa suorastaan Roomaan, jossa vanha paavi ukko asuu. Hän ei puhunut monta sanaa koko tällä matkalla, wäänsi vain koneratastansa, niin että hiki otsasta tippui; ja lintu lensi sanomatonta wauhua eteenpäin. Minoastaan yhdessä paikassa, Rubicon-joen rannalla, laskiwat pojat alas käydäkseen juomassa ja täyttäkseen wesipullonsa. Se tapahtui kenenkään häiritsemättä. Ei kukaan heitä huomannut.

Oli jo iltä, kun pojat läheniwät Italian vanhaa pääkaupunkia, ifimuistettawaa Roomaa. Kaukaa jo näkyi Capitolinuksen kuffula, ja siellä pitiwät suuret hanhiparvet hirweää elämää, kaakottaen että korwat sulsta haljennut olisi. Lasji ohjasi konelintunsa tälle kuffulalle, ja siihen seisottiin, mutta pojat eiwät kestäneet kuulla tuota kauheaa hanhenkaakotusta, waan ehdoittiwat Lassille että lennettäisiin suorastaan Watikaaniin, paawin kortteeriin. No, niin tehtiinfin. Lasjin kartassa oli tämä palatsi selwästi merkittynä.

Ja kertoakseni lyhyesti nyt vain asiain menon, saan ilmoittaa että paawi ukko juuri oli pannut alkuun näyttelyn hänkin. Siellä Watikaanisssa näytettiin, näet, todellakin kai-

kellaisia koneita, niinkuin esimerkiksi parranajo-koneita, ruoan-sulatus-koneita, koneita wäärän-rahaman valmistamista warten, lufukoneita semmoisille, jotka eivät ole oppineet lufemaan, laulukoneita huono-äänisille laulajaille, piiskauskoneita pahansijuisille lapsille j. n. e., mutta erittäinkin kaikellaisia kidutus- ja piinauskoneita pakanain ja kerettiläisten räähkäämistä warten. — No, tähän näyttelyyn päätti Lassi nyt panna konelintunsa uskowien katolilaisten katjeltawaksi. Hän sai, näet, näyttelystä tiedon heti laskeuttuaan alas Vatikaanin pihalle. Paawi otti pojat hywin kohteliaasti vastaan, esitti heille tyttärensä (rouvaa ei näkynyt, ukko kun luultawasti jo on leskimies) ja piti heitä hywin hyvänä luonaan koku-naista kolme päivää. Tulkkina kaikissa toimisissa täällä oli Lassille juuri Olli ja Antti, jotka osasivat jokseenkin hywästi latinaa. Ja paawin äidinkielenä on enimmäkseen latina. No, niin olikin pojilla nyt suoranaisten hyöty latinastaan, waikka niin usein meidän päiwinämme wäitetään ett'ei tuosta kielestä enää ole käytännöllisessä elämässä mihinkään.

En huoli nyt kertoa mitä kaikkea pojat saivat suuresa Roomassa nähdä ja ihailia. Saatte lukea muista firjoista mitä siellä nähtävänä on. Mutta kolmen päivän perästä loppui näyttely, palkintoja jaettiin kaikellaisista koneista, ja Lassi sai tietysti ensimmäisen palkinnon lentokoneista, sai kymmenen tuhatta italialaista liiraa (1 liira = 1 marffa) ja sitä paitse kultamitalin, jossa oli reunafirjoitus: „pro laetitiae et utilitate“ (huwista ja hyödyistä).

Kymmenen tuhannen markan rahakääry taskusjaan ja kultamitali rinnassa oli Lassi Laurinpoika pohatta, jommoisia ei olekkaan joka nurkassa. Näyttelyn loputtua sai hän tietysti lintunsa takaisin, ja matkustajamme päättiwät lähteä Afrikan ampumaan leijonia. Sitä ennen ojennettiin pojille kuitenkin kolme kappaletta „Gazeta della Verita apostolica“

nimistä italiankielistä sanomalehteä, johon paavi oli toimit-
tanut parin palstan pituisen kertomuksen Lassi Laurinpojan
lentofoneesta ja hänen matkastaan, joka kertomus on ainoa
todenperäinen mitä asiasta on olemassa. Pojille annettiin
vielä hyvät, herkkulliset eväät, mietoa Italian viiniä hopei-
sessä piimäleikissä särpimekssi ja paavin siunaus, niin olivat
valmiit lähtemään. Paavi tuli heitä itse saattamaan Capi-
tolinuksen kuffulalle, jossa pojat sanoivat jäähyväiset hyvän-
tahtoiselle ulolle ja Olli deklamoi tji, osoittaen juhlallisesti
kädellään Rooman kaupunkia, seuraavan runon Horatiuk-
sestanja (eräs vanhanaikuinen roomalainen runoilija):

„Alme sol, curro nitido diem qvi
Promis et celas, aliusque et idem
Nascaris, possis nihil urbe Roma
Visere majus!“

(Eli juomekssi melkeittäin näin:

Murinkoinen, jä joka kiskanfullan
Kiiltäväijenä pyörit ympär' maata,
Euloiisintapa lienee nähdä sulle
Rattoija Rooma!)

— Benedicti! Benedicti! Ter benedicti! (Olkaa
kolminkertaisesti siunatut!) — sanoi nyt siinä hyvästi-jättäen
paavi. Ja pojat kämpivät jälleen lintuunsa ja lähtivät
suoraan eteläänpäin.

Neljästoista luku.

Välimeren poikki kulkiwat nyt matkustajamme, waikka Antti wähän pani vastaan, tuliwat Afrikaan, lensiwät Saharan erämaanfin yli ja olivat viimein Keski-Afrikassa. Täällä wilişi willejä kaitkialla, jotta kauhistuksella katseliwat ihmisiä kuljettawaa lintua, mutta Laszi heitä wältti, pysyen kylkiksi korkealla. Olişi nyt paljon kerrottawaa heidän olostansa täällä, miten Olli ampui konelinnun luukusta kassi leijonaa ja Antti suuren elehwantin, miten pojat olivat wähillä joutua ihmishyöjien kynsiin, miten he viimein käiwät Dwammon maassa saakka, jossa äkki-arwaamatta tapasiwat erään suomalaisen lähetyssaarnaajan, ynnä muuta, ynnä muuta. Mutta, kuten sanoin, tämä tarina tuli jo liian pitkäksi. Siis pois Afrikasta ja kotiinpäin jo. Laszi pani lintunsa lentämään takaisinpäin wanhan Egyptin kautta, jossa pojat, tarkastellen Lassin karttaa, helposti löysiwät sen paikan Niilijoen rannalla, missä muinoin Faraon tytär forjasi Moseksen kaislastosta. Siellä on myöskin joukko noita äärettömän korkeita kiwikeiloja eli pyramiideja, joita maailman alku-aikoina Egyptin kuninkaat joutessansa rakennuttiwat. Suurin niistä on Kufu eli Keops kuninkaan pyramiidi. Tämä on niin korkea, ett'ei Laszi arwannut pitää lintua kylkiksi ylhäällä juuri kun sen kohdalta satuttiin kulkemaan, waan taittui konelinnulta siinä, sen wiistäessä pyramiidin kuffulaan, toinen jalka, jotta Lassin oli pakko laskea alas — mikä nyt oli hywin waikaa — ja tehdä linnullensa lähellä kaswasta palmupuun-oksasta puujalka.

Viidestoista ja viimeinen luku.

Nyt vain vielä vähäsen retkeilijämme paluumatkasta ja saapumisesta Suomeen.

Olivat nyt Lasfi, Olli ja Antti saaneet katsella maailmaa kylliksenjä. Lasfi ohjasi siis, saatuaan puujalan valmiiksi, kissankulta-lintunsa pohjoseer. päin. Kuljettiin taas Välimeren poikki ja sitten kauheaa mauhtia yli koko Euroopan korkealla ilmassa pilvien pihjoilla. Parin päivän perästä päästiinkin jo, kun suoraan Suomenlahdenkin yli kuljettiin, Helsingin tienoille.

Mutta täällä tapahtui nyt suuri onnettomuus. Sattui olemaan sateinen ja koviin myrskyinen yö, kun retkeilijät lähenivät Helsingiä. Tosin leikattiin vasta heinäkuuta, mutta yö oli kuitenkin pilvisen sään tähden melkein aivan pimeä. Lasfi oli kyllä sytyttänyt sähkölankansa, mutta valo siitä ei valaisnut kauwas, kun paksu sumu näkyi peittävän koko kaupungin.

No, kun Lasfi nyt, tullen etelästäpäin, aivoi laskea alas keskelle kauppatoria, sattui, heidän kulkiessaan Katajanokka nimisen saari-niemekkeen yli, jossa suuri ja korkea wenäläinen firko on, että linnun puujalka törmäsi sen ylimmäiseen huippuun ja lähti irti, repien ja raadellen lähtiesään koko koneen melkein pahanpäiväiseksi, ties miten lienee siinä myrskysjä käynyt. Siivet ja pyrstö eivät enää totelleet Lasfin ratasta, vaan wääntyi ja kääntyi lintu sinne tänne, kunnes viimein kokonaan tafertui kiinni niihin telefooni-lanfoihin, jotka ovat jännitettyt kenraalikubernöörin kartanon katolta Grönqvistin suuren kartanon katolle. Tähdän, aivan Runebergin esplanaadin kohdalle, tarttui lintu. Pojat aukasivat luukun ja kokiivat saada, itse kiiveten telefooni-langoilte, lintua irti; mutta samassa tuli hirweän wä-

fewä tuulen vihuri, joka ferrassaankin repi koneen irti langoista ja lennätti sen merelle päin. Ja pojat näkivät selvästi miten koko heidän rafas lintunsa viimein lähellä Wiaporia putosi mereen ja upposi syvyyteen. Itse he siinä heilua fikkuivat telefooni-langoilla, joita tässä kohden kaikkein onneksi on erinomattain tiheässä. Mutta hetkisen heiluituansa heittänsivät kaikki alas maahan esplanaadin pehmeään ruohostoon. Ja siinä mafasivat nyt! Jo pääsi itku poika paroilta.

Ei yksikään ihminen jattunut tämmöisessä ilmassa olemaan ulkona, eikä siis kukaan heidän kurjaa palajamistaan paavin luota ja pakanamailta nähnyt. Pojat menivät kuitenkin nukkumaan erääsen ravintolaan. Seuraavana päivänä meni Lasji vaihtamaan italialaiset rahansa, jotka hänellä oli tallella takin povitaskussa (Olli ja Antti olivat myöskin saaneet pysyynsä pelastetuiksi) Suomen rahoiksi. Mutta niitä ei tahdottu missään pankissa ottaa vastaan; väitettiin vääräksi rahaksi (liekö paavi todellakin antanut väärän-rahakoneella tehtyä rahaa?); mutta viimein sai Lasji ne kuitenkin vaihdetuiksi Kansallisen-Sakepankissa. Ja niin oli Lasjilla siis kuitenkin kymmenen tuhatta markkaa! Sitten kävi Lasji sanomalehtien toimituspaihoissa tarjoomassa kertomusta lentokoneestaan ja matkastaan, mutta waikka hän näytti asianomaisille toimittajille „Gazeta della Verita apostolica“-lehteä, jossa kaikki seikkailut Roomaan asti oli hyvin ja todenperäisesti kerrottu, ei yksikään toimittaja ottanut Lasjin keksintöä eikä matkaa uskoakjensa. Lasji näytti noille epäuskoisille herroille sitten paawilta saamansa mitalin, mutta sitäkin väitettiin vääräksi! Eipä nyt kummempaa!

Tästä se tulee ett'ei meidän sanomalehtemme ole tietäneet Lasjin lentokoneesta eikä matkasta kertoa mitään. Ne ovatkin niin aikansa jälessä, waikka minä puolestani pelkään

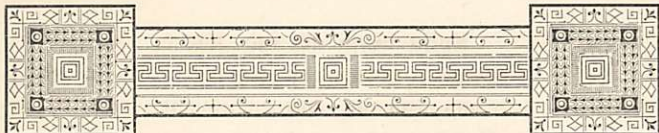
että syynä heidän waiti-oloonsa on sula kateus. Ne kadehtivat Lassin erinomaisista matkaa ilmojen halki, kun itse warsin hyvin tietävät olevansa kykenemättömät korkeampaan lentoon. Siinä se.

Mutta Lassi, Olli ja Antti lähtivät vielä samana päivänä rautatiejunassa pois Helsingistä. He erosivat fitten eräällä junakartanolla, josta Lassin tuli jatkaa matkaa Pietariin, minne hän aikoi takaisin kellosepäksi, ja Antin ja Ollin kotiansa sijämaahan. Grotesissa janoi Lassi:

— Hyvästi nyt, pojat! Tulevana kesänä saatte nähdä miten lentokoneita liipottelee ystympäri maailmaa tiheämässä kuin harakat! Prashai! —

Ja tähän päättyy nyt wiho viimeinkin tämä täydellisesti todenperäinen, waikka vähän pitkäpiimäinen tarina.





Pikku Kallen keppihevonen.

Köysti omi kuudennella,
Tahtoo aina ajamaan.
Tuskallista tyydytellä
On jo hänen oikkujaan.

Eilen äiti kirkkoreessä
Köystiä sai kyydittää.
Tänään taas hän tamma eessä
Ulos päästä päräjää.

Mielii muka markkinoille
Köysti kaikin mokomin.
Noille Köysti-nallikoille
Pitäis antaa kerrankin!

Tehkööt niinkuin pikku Kalle,
Joll' on varsin viisas pää.
Hänt' ei ole vanhemmalle
Vaikeata tyydyttää.

Kalle vasta kolmannella
 Ompi, mutta oiva mies:
 Osa itse ohjaella
 Kaikki oikkunsa kenties.

Ratsastaapi raikkuellen
 Kalle kammarissa vaan,
 Ajaa nytkin nelistellen.
 Ulos ei hän tahdokkaan.

Eikös ole omituista
 Että Kalle kodissaan,
 Huolimatta mitään muista,
 Ajaa minne mieli vaan?

Ei hän liiku kammarista,
 Poikasemme pontevin,
 Mutta (kuinka kummallista!)
 Kulkee kauvas kuitenkin.

Jos hän mieli markkinoille
 Tai jos häntä haluttaa
 Vaikka kulta-kukkuloille,
Niin hän isän sauvan saa.

Istuu siihen haaroitellen,
 Kahda-reisin Kalle vaan,
 Niin hän ajaa nauraellen
 Vaikka aina Kokkolaan.

Ajaa Kalle aika lailla,
 Huutaa siinä „hei!“ ja „hoi!“
 Vyörii vaikka ulkomailla,
 Niin on hauskaa että voi!

Oiva Kallen heppo ompii.
 Kenpä sitä kieltää vois?
 Maailmassa mainiimpi
 Mikä virkku varsa ois?!

Sillä pääsee päivän alle,
 Sillä pääsee pilvihin.
 Sillä pääsee Kangasalle,
 Sillä pääsee Helsink'hin.

Muutamassa minuutissa
 Kulkee sillä Kyöpeliiin,
 Vingahtaa kuin villikissa
 Kaikenpaikan kaupunkiin.

Semmoinen ja moisenlainen
 Ompi hällä hevonen.
 Ompi kai se oivahainen,
 Ainakin mä arvelen.





Kuinka Lalli, Lilli ja Lulli tulivat leiville.

Pieni joulusatu.

Dli tullut tuo lasten ikävöittäjä ilta. So oli joulu-ilta. Kuusi kynttilöineen, koristuksineen seisoi keskellä lat-tiaa. Vienokset sen ympärillä iloansa pitivät. Kolme heitä wain oli: Lalli, Lilli ja Lulli. Lalli oli poika ja sijaruksesta wanhin, waikk'ei suinkaan wanha ollut. Lilli ja Lalli oli-wat tyttöjä, Lulli sijaruksesta nuorin ja Lilli siis keskimmäinen.

Isä ja äiti istuivat rahilla, lasten leikkiä katsellen.

Mutta jo tuli Joulupukki. Tunnettehan tuon, ett'ei mun erittäin tarvitse kuulla? No, lahjoitettuansa lapsosille ensiksi katkellaisia pieniä kaluja, joita en huoli luetella, antoi hän nyt Lallille pienen tuulimyllyn, jonka sisänsä oikein oli jauhinkivetkin ja ulkopuolella tietysti siivet. Lilli sai rauta-pellistä tehdyn pienen takan, jossa oli lieji ja uuni. Pikku Lullille taas antoi pukki pienen puisen purtilon ynnä leipä-kaulin kanssa.

„No, nyt saa Lalli janhaa jywiä, Lulli saa sotkea tai-finaa ja Lilli saa paistaa leipää“, sanoi isä.

Päätti se joulu-ilta. Ja lapset saivat sitten kaiken talvea ja kaiken kesääkin mielin määrin leikitellä saamillansa lahjoilla. Mutta nuo joulupukin viimeiksi jafelemat lahjat olivat totta tosiaan hyvin tavattomat. Uskoisitteko sen että ne seuraavana joulu-iltana seuraavana vuonna olivat suuremmat? Niinpä niinkin. Isä oli silloin vähää ennen joulua ottanut Lallilta myllyn, Lilliltä lieden ja pikku Lullilta purtilon ja sanonut panewansa ne joulupukille parannettavaksi.

No, mitäs ollakkaan! Joulukuusen juhallijesti loistaessa taas tuli pukkikin tehtävänsä toimittamaan. Muut pienet lahjat lapsille annettuansa, ojensi hän Lallille muutuneen myllyn, joka nyt oli suurempi, Lillille laueamman lieden uudistuneine uunineen, Lullille niinikään parannetun purtilon leipäkaulineen. Ja kyllä ne olivat samat kalut kuin ennenkin, ko'okkamiksi olivat käyneet vain joulupukin käsissä.

Ja isä sanoi taas: „Lalli jauhaakoon jyviä, Lulli sotkeakoon taikinaa ja Lilli paistakoon leipää. Ja jauhaakaa, sotkeakaa ja paistakaa aina yksissä mielin ja yksissä neuvoihin, niin teidän käy hyvin“.

Mutta samoin kävi sitten monta, monta joulua vieläkin. Lasten tavattomat lahjat kävivät joka vuosi ko'okkaammiksi. Ja aina he leikiten harjoittivat kufin ammatiansa, jota isä oli neuvonut: Lalli oli jauhawinaan jyviä, Lulli sotkewinaan taikinaa ja Lilli paistawinaan leipää.

Wihdoin eräänä joulu-iltana, kun lasten suureksi suruksi jo isä ja äiti sinä vuonna olivat Manalaaan menneet, oli asian laita niin, että Lallin tuulimylly ihan täydellisenä, oikeana myllynä seisoi mäellä, Lullin pätevä purtilo oli suuren leipotuvan sisässä ja Lillin lieji uhkeine uunineen samaten samassa tuvassa. Lallista oli, näet, tullut toimekas mylläri, ja tällä työllä ansaitti hän niin paljon jauhoja

itse itselleen, että, kun Lulli soikeassa purtilossaan oli sotkenut ne taikinaksi ja Lilli uhkeassa uunissaan leiväksi leiponut, — sisarukset leipäkaupalla erittäin hyvin elivät. Mutta he olivatkin noilla joulupukin jakelemilla lahjoilla pienestä pitäen kuin ammattiansa harjoittaneet, ensin leikillä, sitten todenteolla.

Toivotan teillekin kaikille yhtä hyödyllisiä ja hedelmällisiä joululahjoja!



~~332.V.7.6)~~

Suom. lasten kirj. 3.

Hagman

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA



120 102 1421

X

